

י ש ר א ל

מ ד י נ ת

ה ב ט ח ו ן

מ ש ר ד

הבטחון

ומערכת

צה"ל

ארכיון

1984, 1081
488

בתיק זה, בהשוואה לתיק המקורי, חסרים 5 קטעים, אשר נאסרו לעיון על פי קריטריונים שנקבעו על ידי שר הבטחון, כוננאי להקדמת פניחות והחומר לעיון.

תיק זה הוא העתק מצולם מהתיק המקורי והגנוז בארכיון צה"ל ומערכת הבטחון. השימוש בתיק זה מותר רק למטרות שאושרו כדן. חל איסור על ייצור ו/או צילום עותקים נוספים מהתיק בלי אישור ממי שהוטמך לכך על פי דין.

2

משרד הביטחון
ארכיון צה"ל ומערכת הביטחון

48/1041
488

התחלת התיק

שם היחידה:

פוט כוהן 851

הנושא:

מחקיר אופ' 252

מחמט י"ה"כ

31.12.73 - 1.10.73

מ'בן ג' ק

הנה מספר מיליון
מספר מיליון מיליון
אין קשר מיוחד

אין קשר מיוחד

אין קשר מיוחד

הנה מיליון מיליון

מיליון מיליון

מיליון מיליון

הנה מיליון מיליון מיליון מיליון

רשטיו של העיתונאי אשר ליווה את אלברט ביום ד'
(ערב סוכות) י"ב אלול

הבוקר, יום שבת, שוב המראתי לסיור תצפית אוירי בהליקופטר. אנחנו טסים עתה מכיוון דרום לכיוון צפון. עד המקום, עד הנקודה בה הוחלט לפנות שמאלה ולהתקרב עוד יותר אל התעלה. אין אנחנו רחוקים עתה מאוד מהתעלה, ואנחנו טסים גמוך מאוד, הייתי מעריך, כמה עשרות מטרים מעל פני הקרקע. אנחנו חולפים, מעת לעת, מעל ריכוזי כוחות שלנו. הרבה כח שלנו מרוכז בהרבה מאוד מקומות. לכאן אין האש מגיעה, אבל הכובנות והדריכות הן במלואן. אני רואה טנקים שלועיהם מופנים, אנאופן כללי, מערבה וציוותיהם יושבים בפנים דרוכים ומוכנים. אנחנו עוברים גם מעל יחידות ארטילריה שלנו, וגם הן בכובנות מלאה. אם הדבר ביכר מלמעלה, וודאי שכך הוא גם מלמטה. כשאני מביט מצד מערבה לכיוון התעלה, אני כבר מבחין, אי-פה, אי-שם, בשבני אבק וענבי עשן, עדות לקרבות המתחוללים שם. אנחנו עדיין עושים דרכנו צפונה, עדיין גמוך מאוד מעל פני הקרקע. עברנו כרגע מעל יחידת תחמוש ותדללק קדומנית של טנקים. לכאן מגיעים טנקי השריון כדי לקבל דלק ותחמושת ולחזור מכאן שוב לקו האש, להמשיך הלחימה. ביחידה הזו נמצאים גם אנשי הגדסה, אנשי תיקון, והם מתקנים גם תקלות קטנים אשר קרו לטנקים תוך כדי הלחימה, כל זאת, תוך כדי התידלוק והתחמוש, מבלי לאבד אף דקה אחת. היחידה הזו ונאמא והאחרות כמותה, עובדות כאן כבר 8 ימים, 24 שעות ביום, ללא הפוגה. הלוחמים אומרים שיחידות אלה עושות גדולות למענם ולמען המלחמה הזו. אנחנו גומעים מרחקים גדולים מאוד, ולפעמים דקות שלמות אני רואה רק חול, חול ושוב חול, עם א ותה צמחיית מדבר הנראית לי כמעט בגודל טיבעי, מ-2 צידי ההליקופטר וגם קדימה, כשאני מתבונן קדימה. המון חול, ומדי פעם גם ריכוזים גדולים של כוחותינו, ושוב הרבה חול, ושוב כוחות ושוב חול. מאוד, מאוד גדול הוא המדבר הזה, מדבר סיני, שאני ניבתיים מסייר רק בקצה הציפורן האחת, הקטנה שלו. יחידת הארטילריה, שאנחנו חולפים לצידה, היא בפעולה, היא יורה עכשיו. תותחיה עומדים, מדי שניות הקנה זז מעט ומדי פעם ענן עשן, כל הקליע יוצא וגם קצת אבק המתפר סביב. ובטרם אש במוך ההד הזה, שוב קליע יוצא מקנה אחר. זוהי הארטילריה שלנו היורה מרחק רב קדימה לתוך ריכוזי השריון. היום גם אלה הם ריכוזי החי"ר של הצנא המצרי הממוקם לאורך הגדה המזרחית של סיני. הפגיעות של הארטילריה הזו הן טובות מאוד, גם באופן אויביקטיבי, וודאי ובוודאי בהשוואה לפגיעות של הארטילריה המצרית. אני רואה עכשיו הרבה פטריות עשן בצד שמאל, קדימה לי. פטריות עשן רחבות וגבוהות, חלקן לבנות וחלקן שחורות. מכאן אני יכול להבחין, שלמרות המרחק הגדול, לא כל פטריות העשן הן בקו עורפי אחד, אלא הן מפוזרות. סימן הוא שאין יורים בנקודה אחת, אלא יורים למרחקים שונים. אני רואה גם הרבה ענבי אבק מסביב לענבי העשן הללו - סימן לחול המתרום עקב פגיעת פגז בקרקע, בחול ולא בכלי של האוייב. אבל יחד עם זאת, הרבה פטריות עשן, משמע, הרבה פגיעות מצד שלנו בכלי האוייב.

אנחנו עוברים מצד עכשיו, פתאום, מעל מיכל בתיק שהשיל אחד המטוסים. איבני יכול לומר האם זה מטוס שלנו או מטוס מצרי. על-כל-פנים, מטוסי קרב,

ברגע שהם עומדים להכנס לקרב, הרי הם מטילים מהם והלאה את מייכלי הדלק
בנתיקים שא אשר יש בהם דלק, כדי שהדבר יקל על תנועתם. המייכלים האלה
צנועים בצבעי הסוואה - צהוב, חום וירוק, צא ודאי, כדי שיהיה קשה לזהות
אותם באוירה המדברית הזו של סיני. תוך צאא כדי דיבור חלפנו גם מעל
כמה כלי רכב שרופים. אלה הם כלי רכב מצריים אשר היו כאן לפני כמה ימים,
אבל מכאן, בינתיים כבר נהדפו כוחות מצריים אחרונים, מערבה, מעבר לתעלה,
ובשטח הם השאירו הרבה מאוד כלי רכב פגועים. פרט לכך, (את זה אני
לא רואה כרגע, אבל ראיתי בעבר, כאשר הייתי כאן בעבר עם כוחות הקרקע), הם
השאירו גם הרבה כלי רכב שלמים, ביניהם גם זחל"מים וגם טנקים. הם השאירו
אותם צאאא ונרחו מהם. כך שבידינו עתה גם כלי רכב חקינים של הצבא המצרי.

אני רואה עתה את קו התעלה. קו ארוך, ארוך, ישר כמעט ושחור. בעצם
אני רואה גם את תעלת ההשקיה של המים המתוקים אשר המצרים בנו. מאחרי
זה מצרים - שטחים צאאא כהים וישרים, ומרחוק מתגלים רכסים, הרחק, הרחק, כמעט
באופק. יורים בהליקופטר שלנו ולכן ההליקופטר, במלא התנועה, היישר, היישר
מכאן. אתם אינכם יכולים לשמוע את צאא קול היריות, שכן הוא נבלע ע"י קול
המדחף של ההליקופטר הקרוב הרבה יותר למקורפון מאשר קול בפילת הפגזים,
אבל אני גם שומע זאת וגם רואה את פטריות העשן העולות כל פעם ליד ההליקופטר
שלבנו. אנחנו בתנועה מכאן והיריות נפסקו. אגב, אני רוצה לציין כי השמיים
שוב גקיים ממטוסים מצריים, נראה שהמטוסים המצריים כלל אינם חותרים הנה,
ובוודאי חוששים הם לגורל דומה לזה שפקד עמיתיהם, בני עמם, טייסי ח"א המצרי,
אשר ביסו לחדור הנה בימים האחרונים והופלו כמעט כולם. לעומת זאת, נראים
מדי פעם בפעם מטוסים ישראליים.

אנחנו חולפים עכשיו שוב בצד אחת מיחידות הארטילריה שלנו. היחידה
היא בפעולה ואת שא זאת רואים, אם גם לא שומעים מתוך ההליקופטר. בצד היחידה
ראיתי מלמעלה סוכה. הסוכה כרגע ריקה מאדם, אבל ממש סוכה - 4 מוטות ועליהם
סכך. לא הסכך שאנחנו רגילים לו, צא מעפפי הדקל או התמר, אל סכך משיחי המדבר,
משיחי סיני. בכל זאת סוכה. צאאא סוכה קרבית מגויסת של אנשי יחידת
הארטילריה. אנחנו כעת עוברים מעל כמה טנקים שאבשיהם צאאא מפנפים לנו
לשלום. אנשי הטנקים מפנפים לשלום ונדמה לי שהם אינם בטוחים האם א אכן
רואים את צאאא הושטת היד שלהם. פעם אחת אני מפנף בחזרה ואני רואה כי
הם מפנפים שוב, סימן שראו והם מעודדים בניפנופים אלה. אנשי הטנקים שלנו
בקרוב הקדומני.

לפני דקות אחדות נחת אחד ההליקופטר שלנו באזור הקרבות, וכאן ירדנו
ועלינו על צאאאא רכב משוריין. עתה אנחנו מתקדמים בין כלי השריון שלנו,
כדי לסייע בקרב הזה. מולנו כמה יחידות שרוון מצרי והקרב מתנהל כאן בעוז
רב מאז שעות הבוקר המוקדמות. פגזים נופלים ללא הרף מכל הכיוונים, אתם
אולי מצליחים לשמוע את הדיהם. הפגיעות שלהם חלשות מאוד. אנחנו כמובן גם
כן פרוסים, לפי החלטת המפקדים כאן, במערכים צאאאא שונים. הפגיעות שלנו
הרבה יותר טובות מאלה של המצרים

למעשה אני יכול לומר כי הפגיעות שלנו הן טובות מאוד - ויעידו על כך אב ענני העשן הרבים אשר ראינו קודם מההליקופטר ואשר עתה אני אדוואה אותם גם על גבי הקרקע, ויעידו על כך גם צוותים רבים של אנשי שריון מצריים הנוטשים את הטנקים שלהם ובורחים. כאן בשטח מפוזרים גם הרבה אנשי חיל. חלק מהם נמצא סמוך לכלי השריון המצריים. חלק אחר מחופר כבר זמן מה כאן, שלא ליד כלי השריון המצריים. כך שלשריון כאן - זה שריון איננו לבדו, אלא נמצאים גם אנשי חרמ"ש בשטח, מלחמה רבת פנים להם - מלחמה בשריון, ומלחמה בחי"ל המצרי. מסייעת לכך גם כמובן הארטילריה שלנו הצולפת ללא הרף לעבר הריכוזים המצריים. אצטקס יורגם עלינו שוב ונאנחנו בתנועה. הטיווחים שלהם מדויקים למדי, אם כי לא כך הפגיעות. אנחנו כבר כמה דקות בחנועה, והם עפ"י הוראות הטיווח של קציני הטיווח שלהם ממש בעקבותנו. תפסו אותנו, אצטקס אומרים כאן אנשי כלי הרכב המשוריין הזה, אך בכל זאת לא תפסו אותנו.

פיענוח הקלטות רשת הקשר שבתוך הקסטה:

- זה נראה לי די שקט עכשיו, עבור! : _____
- חיובי, דק ( ) 3 טנקים שצריך לגמור : _____
אתם ואז העסק גמור, עבור!
- גמור אותם, אני לא רואה אותם, : כאן 40
האם אתה נמצא מצפון לציר או מדרום לציר, עבור!
- אני רוצה אותך, אני נמצא 1000 משמאלך, עבור! : _____
- רוח, תיסע ישר : כאן 40

אם כן, טנקים עשנים מולנו. לא כולם עדיין עשנים. אנו מנסים לחסל את יחרת הסנקים האלה אשר ממש כאן מולנו. אנחנו בתנועה.

(ראיון אחד הנוכחים)

- שאלה : אתה איש מילואים?
תשובה: לא, אני איש קבע?
שאלה: ממתי אתה נמצא כאן?
תשובה: ממוצאי שבת בערך.
שאלה: לפי הזקן העשוי היטב, אני משער שאתה דתי. כי כולם כאן הולכים עם כובעים.
תשובה: אני דתי ומנסים לא לארגן כאן מנין לערב שבת?
שאלה: האם החברה משתפים פעולה?
תשובה: בהחלטן מה"כ, זה גורם לאיחוד של כל החברה. גם חילוניים.
שאלה: עד עכשיו הצלחת לאבדן? כאן מנינים?
תשובה: בערב החג ארגנו קידוש לכולם כאן והרבה חילוניים הצטרפו לקידוש הזה, ומאוד

נהנו מהעסק הזה.

שאלה: האם אתה מאחל בעורף שבת שלום?
תשובה: שבת שלום לכל העורף, שלא ידאגו וחג שמח?

פיענוח רשת קשר:

כאן 21 : האם אתה מזהה את האוייב, עבור?
_____ : רות, האם את כוחותינו אתה מזהה, עבור?
כאן 21 : תהיה תצפית יפה ~~אסמא~~ ושים לב שאף אחד לא יעבור מדרום, עבור?
_____ : רות, סוף.

אנחנו בתנועה. המשימה שלנו היא לנסות ולכבוש רכס אחד ששמו קרחמורה. ~~א~~
הרכס הזה נמצא כרגע מדרום לנו, והמצרים מחזיקים בו כעת ~~א~~ בכח שריון די רציני. אנחנו
כח המונה בין 30 - 50 סנקים. מולנו בדיוק נמצא כח שקול, אבל מדרום לנו נמצא כח שריון
וחי"ר גדול מאוד על הרכס הזה, וגם מצפון לנו נמצא כח שריון מצרי. אנחנו כרגע עובדים רק
בכוחותינו אלה ואין כח ישראלי נוסף אשר צריך להגיע מאחד האגפים האחרים.

20 : ~~א~~ כאן 20, האם מזהה את זה עבור?

הקרב בעיצומו, יריות מכל הכיוונים. הרבה, הרבה פטריות עשן והרבה ענני אבק
מהפגזים של הארטילריה והשריון אשר פגעו בחולות. יש גם ירי טילים מצידם של המצרים לעברנו.
רחוק, רחוק, אני מבחין בעין בלתי מזוינת בשריון המצרי. השה סנק מצרי אחד נדלק מירי של
הסנק הנמצא שמאלה - קדימה ממני. אין זה הסנק היחיד. ברשתות הקשר אני שומע כי 8-10
סנקים כבר נפגעו וכל זאת ברבע השעה, 20 הדקות הראשונות של הקרב. יורים עלינו בכבדות
בארטילריה אשר יורה ישרא ~~א~~ למרכז הכח שם אנחנו נמצאים. כח קטן של סנקים נתקל במארב
של שמלים מצפון, סנק אחד נפגע והוא עכשיו מנסה להתגבר על הדבר הזה. אנחנו פונים כרגע
לכיוון ההוא.

כאן 33 : יחידה קטנה שלי ~~א~~ אשר היתה קיצונית, מנוטרלת כרגע ומתעסקת בפינוי הנפגעים.
כרגע, כלי אחד שלה ברח צפונה. יחידת אגמון עולה בדיוק לכיוון שלו, אני ~~א~~
מקווה שהיא תאתר בדיוק את הכלי שלנו, שלא יפתחו עליו באש, עבור!

_____ : תן דו"ח מצב קצר, עבור!

כאן 10 : מטפספים קצת מלמעלה. גלבוץ שלי, שנמצא קדימה, ממשיך לאתר מטרות באזור הכלי
השרוף. אני לא מאתר שם עכשיו מטרות נוספות. מצפון יותר ירו עליו שמלים באגף,
בינתיים ירו עליו 2 טילים, אף אחד לא נפגע, עבור!

_____ : השמלים כרגע הם לא בעיה של 3, עבור!

כאן 20 : תן מסח אחד, אני רוצה לראות איפה זה, סוף.

_____ : רות.

כאן 27 : ירה, עבור!

הקרב בעיצומו. יריות מכל הכיוונים. טנקים פגועים מ-2 הצדדים. אצלנו 2 בינתיים, אצל אצלם הרבה, הרבה יותר

_____ : עם יחידה קדמית נמצא קדימה, מחפש מטרות. מטפטים לסרוגין מלמעלה, עבור.

כאן 20 : רות, האם מזהה את מקומו של 3 לפי חלק מהמטרות, עבור?

כאן 1 : שלילי, אני מזהה אותו לפי העשן השחור שנמצא שם, א אבל איני רואה את הכלים שלו.

כאן 20 : 306/א, תן עוד קילומטר צפונה מטח זרחן, עבור!

300 מטר ימינה מאיתנו מהלך קצין בודד, או חייל בודד. זהו חייל שעזב את הסנק שלו שנפגע. אנחנו שוקלים בדעתנו האם ללכת ולאסוף אותו, אבל אנחנו רואים סנק מתקרב אלינו. הוא הולך לקראת הסנק הזה והסנק אוסף אותו וחוזר לעמדתו.

כאן 27 : ליתר בטחון, אני מוריד כמה כדורים על המקום שציינת, למרות שלא צולפים, עבור!

כאן 20 : אני מפחד שזה יהיה כבר על שלנו עכשיו, אל תוריד, זח, סוף.

דיווח ביניים לשעה זו - אנחנו בינתיים המשכנו להתקדם והבקענו קצת את המערך במקום הזה שבו אנחנו נלחמים. הרבה טנקים מצרים פגועים. מעט מאוד טנקים שלנו פגועים, אנחנו ממשיכים בתנופה.

אנחנו בפריסה, ההנחיות לכח השריון שלנו אשר התפזר במקצת תוך כדי הקרב, הן לחזור ולהתלכד, כדי שהאש לא תלך לאיבוד. הקרב עדיין בעיצומו, אולי בעצם הוא רק מתחיל עכשיו. אנחנו חולפים עכשיו עפ"י ריכוז של טנקים שלנו. 7 טנקים מפוזרים מכל צדדיו של רכס אחד. הטנקים בתפוזרת עומדים כמו הספרה 5 על משבצת ש-ש-בש, עם עוד שניים העומדים בצד. שניים מכל צד, האחד באמצע ועוד שניים יותר בצד, יוצרים מין ציור כזה, כמו על כנפי הפרפר אולי. קנהו של כל אחד מופנה לכיוון אחר וכולם יורים, לא בו זמנית, אך לפעמים גם בו זמנית, כל אחד יורה לעבר ~~אצלנו~~ המטרה שלו. אין הם פרוסים עם כל המטרים בכיוון אחד, אלא כל אחד בכיוון אחר. דווקא אלה הנמצאים בצד השמאלי - ~~אצלנו~~ קיצוני, הקנים שלהם לכיוון ימין, ואלה הנמצאים בקצה הימני - קיצוני, הקנים שלהם בצד שמאל. זו תהיה הפגנת האש ~~אצלנו~~ של היחידה הקטנה הזו הפרוסה כאן. תוך כדי סיהור אנו עוברים על-פני יחידה זו ומגיעים לרכס אחר, שם מצויים שני טנקים. שניהם יורים. את הפגיעות שלהן אינני יכול לראות, כי הטנקים האלה כמעט על קו הרכס, ואילו אנכי מתחתיו, נמוך יותר, ממשיך בתנועה. לפי קולות הירי שברקע והעשן הקרב עדיין נמשך. שאלתי כאן את אחד הקצינים שבנגמ"ש הזה: מה העניינים, לאן זה הולך? הוא אמר לי כי עדיין לא ברור, אבל הרים את הבוהן כלפי מעלה לסימן הצלחה שלנו, סימן ליתרון שלנו בקרב הזה. דופקים עלינו, ממש עלינו, אנחנו בתנועה. זה קרוב מאוד. אנחנו בתוך ענן עשן. א יורים עלינו כל הזמן אש ארטילרית צפופה מאוד.

מפקד הכח מחליט ונותן הנהייה לכל היחידות להשתדל לא לעמוד במקום אחד, לנוע כל הזמן, לפגוע במטרות, אבל להמשיך ולהתקדם כדי למנוע יתרון מהארטילריה. שכן, אם אנחנו עומדים במקום אחד יותר זמן, הארטילריה נעשית יותר מדוייקת. אם כן, הפקודה: לנוע, לנוע, להשתדל לא לעצור תוך כדי הפגיעות במטרות והתקדמות בלתי פוסקת. הפגיעות עצמן עכשיו קרובות מאוד, שוב מסווחים עלינו.

עכשיו אנחנו התרחקנו מעט מהמקום בו עמדנו קודם. התחילו לטווח עלינו מחדש. אנחנו עלינו על גבעה קטנה וירדנו ואנו שוב בתנועה קדימה.

אם כן, המצב בשעה זו - הקרב בעיצומו, ירי בלי סוף. חלק מהפגזים יורד עלינו, אבל כמובן לא כולם. יש פה הרבה מאוד כלי שריון בשטח. אנחנו מתחילת הקרב כבר התקדמנו 4.5 קילומטר בכיוון מערב, תוך ייצוב קו. כל הגזרה הזו התקדמה בו זמנית, תוך גרימת אבידות לאוייב ומעט מאוד פגיעות בסנקים שלנו. ההפגזה עלינו היא מאוד כבדה ואנחנו ממשיכים להתקדם תוך ידיעה שצפוי לנו המשך התקלות והרבה קרבות שריון. מכל הכיוונים יורים כאן. לארטילריה שלהם יש קציני כיוון, קציני טיווח המדווקים היטב בהכוונתם והפוגעים קרוב מאוד למטרות. למולנו - וזו אינה הערכתי שלי, אלא של מומחי השריון הנמצאים כאן - המצרים הם קלעים מצויינים גרועים ביותר, כך שחלק קטן מאוד מההנחיות שמקבלים אנשי השריון המצרי מבוצעות כהלכה. אני רואה עתה עוד להבה עולה ועוד סנק מצרי בוער. הפגיעות שלנו, לעומת זה, הן הרבה, הרבה יותר טובות ועם כח פחות מהכח המצרי, אנחנו מסבים להם אבידות העולות בהרבה, הרבה, על אלה שהם מסבים לנו. לנו יש, יחסית, אבידות מועטות ביותר. עם זאת, הארטילריה שלהם היא מסיבית מאוד וגם כח השריון שלהם נלחם היטב כדי לנסות ולהגן על עמדותיו. אבל אנחנו בינתיים ממשיכים להתקדם ולירות בצורה מסיבית ביותר. מתקרב אלינו כלי, לא ברור האם הוא שלנו או שלהם. אני ממש רואה אותו, הוא על קו הרכס, 150 מאיתנו. מרגיעים אותי כי זה שלנו. וזו באמת הרגעה. 150 מטר זה לא מרחק גדול לגבי כלי רכב של האוייב. הארטילריה ממשיכה בכח רב. הכח הארטילרי שלהם טוב מין השריון שלהם, אם כי גם פגיעותיה של הארטילריה אינן מדוייקות, אבל לפחות כשהם פותחים בקו התקפה עם הארטילריה הזו, יש להם קו אחד רצוף של פגזים, של פטריות עשן ושל ענני עשן העולם בשורה אחת ישרה כמעט על שטח מאוד קצר, וזו הרי הפצצת שטח ולא הפצצת מטרה. למזלנו, הם גם כן אינם טווחים גדולים כל כך, כך שהקו הזה, בדרך כלל, לא קרוב למטרתם המקורית, לכח השריון שלנו.

טילי שמל נורים לעברנו. הטילים האלה אינם פוגעים, אבל הם מתפוצצים קרוב מאוד אלינו באויר. ברגע התפוצצם אתה רואה מין עיגול גדול, גלגל גדול ושחור של עשן, אשר ממנו נפלטים גיצי אש לכל מיני כיוונים. מאוד לא נעים לראות את זה כשזה מתפוצץ בסביבתך, אבל כל אלה שהתפוצצו עד עכשיו סביבנו - 4 - 5, היו קצת גבוה מדי וקצת רחוק מדי. שוב יורים עלינו ממש קרוב מאוד, אנחנו במלא השעטה. נסענו עכשיו כ-4 דקות בשטח אפוח כשאנו סופגים יריות כל הזמן. אפוח 6 ואכן ירו גם ירו. עכשיו הצלחנו להגיע אל מאחרי גבעה ואנחנו לפחות לא נראים על-ידי המצרים. כרגע הגיעו מטוסי ח"א לשטח. הם עוברים מעלינו חמושים, לכיוון אפוח התעל ה. הם באים לסייע לנו. מה שלא עושה הארטילריה, יעשו מטוסי התקיפה; הם ינסו להקל את הלחץ עלינו ולעזור לנו להבקיע את המערך של השריון המצרי.

שיחה עם תא"ל אלברט מנדלר ז"ל

תא"ל מנדלר : הם עייפים מאוד ואנו לוחצים עליהם כל הזמן ולא נותנים להם לנשום.

שאלה : האם עוד יש להם תגבורות מאחור?

תא"ל מנדלר : הבעיה היא ~~אם~~ מבחינת מערכות הנשק, ~~אם~~ יש להם הרבה מאוד טנקים

וכך מכל סוגי הרכב האחר. כמו כן מאוד לא נעים להתקל בשמלים. המצב

הוא כרגע שאין לנו הכרעה, כי אין לנו מאמץ. עם זאת, אני ~~א~~ הייתי ~~א~~ מעיז לומר

כי לא יכולה להיות הכרעה מצידם, אך יכול להיות הישג. ~~א~~ הם יכולים לרכז כח עצום -

ויש להם עוד 2 דיביזיות משוריינות, ולהגיע למייצרים. אנחנו אתמול ישבנו ותכננו איך, ~~אם~~

הם יתפרצו, אנחנו נלך אחורה, אבל זה לא יכריע שום דבר, הם ישבו במייצרים ואנו נכה אותם

פה וזהו.

שאלה : האם בגזרה המרכזית יעברו את התעלה לפני שיגמרו כאן, או שהם ירדו כך?

תשובה : זה ענין של שיקולים של ~~אם~~ הפיקוד. סה"כ צריך לדעת להחזיק את המאמץ

הזה כמה ימים. זו מלחמה מאוד לא נוחה, אבל צריך לדעת לעמוד בה. והילדים

האלה עומדים בה טוב מאוד.

שאלה : תדע לך, שהיום דן כמעט הלך, התפוצץ ~~אם~~ פגז בין שני הנגמ"שים. ~~אם~~

תא"ל מנדלר : הם מסוהים עליו בלי סוף.

שאלה : יש להם קת"קים יוצאים מין הכלל והם ~~אם~~ ממוקמים במקומות טובים. מהא אפשר

לעשות נגדם, רק ח"א?

תשובה : להרוג אותם. עם מיקלעים, רק צריך לדעת היכן הקת"ק. זה אמנם מאוד לא נוח

אבל זה שייך למלחמה. היו פה 3 מח"טים, אמנון ודן, כל אחד על גזרה של 80

קילומטר.

שאלה : איך לפח דעוך תיגמר המלחמה הזו. אנו חוצים, עד איפה אנחנו מגיעים?

תא"ל מנדלר : מישוהו הגדיר היום, כי אנשי הצבא לא עוסקים במדיניות. השאיפה היא לגמור

מה שיותר מערבה, אך אינני מדבר על שטחים ועל אוכלוסיה נוספת. אבל גם דבר

כזה מספיק.

שאלה : זה בטח ענין של עור 4-5 ימים.

תא"ל מנדלר : אי-אפשר לדעת. בינתיים יכולה להיות פריצה באיזה שהוא מקום. בהחלט יכולה

להיות פריצה פה או פה. סיני זה מרחב ענק. בצפון זה אחרת.

* * * * *

הערה : כשאני הייתי קצין צעיר ב-48, שאלתי מהי מטרת המלחמה, מי יגדיר לי את את

~~אם~~ המטרה. אז אמרו לי - אין שום שום אפשרות להגדיר את מטרת

המלחמה של ישראל על דרך החיוב, אלא רק על דרך השלילה. כלומר, למנוע מהאויב את
הרס המפעל הציוני וכו'. אם אתה שואל - מהי מטרת המלחמה, או באמת מהי? האם גבול
בטחון? הרי אז שוב חוזר הענין שאתה רוצה ב.....

הערה: תראה, אני אומר לך דבר פשוט. אי-אפשר להכריע למה נועד הענין, אבל
אתה יכול לומר כך - אם **אנא** יקרה הנס והם יובסו - ואולי זה לא נס, אולי
זה עומד מאחרי כתלנו - הפעם יהיה זה הרס התשתית התעשייתית.

הערה: זה לא יגמר כך, זה לא יגמר בכלום. אני לא רוצה להיות נביא רע, אבל אנ
אומר כי 6 שנים **אנא** נצטרך להצטמצם.

הערה: אני חושב א שאחרי שפל כזה אנחנו נהיה הרבה יותר טובים .....

הערה: השאלה היא מה המוסר שלך. האם המוסר שלך עכשיו הוא כל פעם לצאת
למלחמה, כדי שלא יקרה דבר כזה, או להיות טובים ולתת להם הזדמנויות?

(קטע מאוד לא ברור שהוקלט חוץ כדי נסיעה בהליקופטר)

הערה: אתה יודע מה שאמר לי דוד פרחי, שהוא מזרחן - כל נסיון ליצור עימות אידיאולוגי -
פוליטי, על-מנת לפתור את הבעיה, יביא למלחמות נוספות. הדבר היחיד זה הסדרים
חלקיים, גשרים פתוחים, הרגעה, הורדת החום, הורדת לחץ הדם לשני הצדדים.
לקיסינג'ר יש **עמססא** עכשיו קלף אחד והוא כזה - הערבים בנויים על כבוד ונקם, והיהודים
צריכים בטחון. יעשה הסדר כזה כי היהודים ישבו על שטחים ערביים במשך 99 שנים, מבלי
להכריז עליהם כעל טרטוריה ישראלית, אלא לפי חוזה, ואם ירצו, יאריכו את ההסכם. ל

(קטע לא ברור)

הערה: נניח כי אנו גומרים עתה את המלחמה הזו, האם בעוד 4 שנים נצטרך להלחם שוב?
זו השאלה.

הערה: אני חושב שהיהודים יעברו טראומה עד שהם יבינו מה הם רוצים בכלל מן הערבים.
לכן **אנא** אני אמרתי בהומור מריר כי מאירקה פעיל צריך להצטרף עכשיו
לאגודת ישראל.

תא"ל מנדלר: עלי לא עברה טראומה, פרט לזה שפעם נוספת נצטרך לעבור על **אנא**
על הרשימות של ההרוגים, לבוא למשפחות - זה שק שאני שחב על הכתפיים
אנא שלי כל הזמן. אבל כל הזמן אני אמרתי לאנשים שלי: "תדעו לכם,
כך או אחרת, א אתם פה כיצפוייה לנו מלחמה. א אחרת לא הייתם יושבים פה.
הלוואי שלא".

שאלה: אבל מה שאתה אמרת להם, אתה אמרת להם כאיש צבא, כשאתה מחייב אותם
בחינוך הזה. האזרחים לעומת זאת, נתנו ליהודים הרגשה של סופר-מן וכי המלחמה
התרחקה ל-10 שנים, לדור. אלוף דרום נתן לי פעם גלוייה שהוא **במב** לבן שלו:
"לאמיר שלום, אבא גמר את המלחמה לתמיד". זה היה יום אחרי שנגמרה מלחמת-

ששת הימים. אך היום אף אחד כבר לא יודע למתי נגמרה המלחמה .

שאלה: השאלה היא למה לא ידעו שעומד להתרחש דבר כזה?

תא"ל אלברט: מה זה לא ידעו. היה מספיק זמן כדי להגיד ולבצע אקט כזה. אל תהיה תמים ואל תאמץ תחשוב כי לא היתה איזו שהיא התראה על דבר כזה וכזה שעשוי להתרחש. אבל צבא שלא סומך על ניסים, ומוכן ללכת בדרך שבעיני הרבים היא לא מוסרית הוא מושיט את היד ראשון. סה"כ בשביל להחזיק בסיני ולא לוותר על אף שעל אדמה, צריך לגייס 3 פעמים את מדינת ישראל שיעצרו אותם.

שאלה: האם אתה מגלה במלחמה הזו איזה ראש מתכנן יותר טוב מאשר במלחמות קודמות?

תא"ל אלברט: זה לא ראש, זה מסות. הם תקפו מהצפון ועד הדרום, באותה שיטה, בקו, במסות. עשרות אלפי חיילים עברו בכל נקודה, מהצפון ועד הדרום, ורצו. זה לא ראש, זו שיטה הנשענת על פוטנציאל אנושי שהוא בלתי נידלה ואשר אין לו מחיר.

שאלה: האם הם לחמו הפעם היטב?

הערה: ברן סיפר כי בציר שלו היתה חבורה שנלחמה נגד הטנקים מטווח של מטרים. הם ירו בהם והם רצו הלאה.

הערה: נראה שהטיל מלא כאן את מקום הטנק, כאשר לאנשים זו היתה פעולת התאבדות. שאלנו איש קומנדו היכן היתה צריכה להיות נקודת הפינוי, והוא אמר כי לא דיברו איתם על פינוי. שמו אותם בסיני ואמרו להם להרוג יהודים, ולא חשוב האם יש או אין להם מים.

שאלה: האם בקבוצת ~~אנשי~~ קטנות הם לוחמים יותר טוב.

שאלה: אנו רואים שהחי"ר מסתתרים ~~אצל~~ בין השיחים ויורים. מבחינה טכנית הפגיעה היא גרועה, אבל דן אומר כי הם נלחמים יפה, נפרסים, עוקפים.

תשובה: אולי קרה נס והם השתנו, אני לא חושב שזה רע. אני לא חושב שהם טובים. אפילו אם תפרוץ עה דיביזיה עם טנקים ותשיג עוד הישג, זה לא מצביע על טוב. אבל החיילים הרגליים, פרט לזה שהם כנראה אומנו איך לחצות במסות, למרות שקצרו אותם באלמיהם, מצאת אותם ביום השלישי של המלחמה, עיפיים וסחוסים, ולמרות זאת הם יורים הלאה מתוך שיחית, זה יתרון להם.

במהלך סיור שאני ערכתי כרגע, אני עוצר ליד זחל"מ. ~~אנחנו~~ על הזחל"מ מה שאפשר לכנות בתנאי קרב - סוכה. אני מניח שזו כוונתכם, נכון חברה?

תשובה: זו סוכה ניידת לקראת החג.

שאלה: איך הקמתם אותה, האם תוך כדי הקרב, אחרי הקרב? הרי אתם ממש בקו האש, אנחנו גם שומעים את היריות.

ת ש

תשובה: ליקטנו שיחים בסביבה.

שאלה: וזה חוקי, או שבשעת הקרב הכל חוקי?

תשובה: אני חושב שאפשר לעשות סוכה על עגלה.

שאלה: וכשהזחל"מ הזה יסע, הסוכה תיסע איתו?

תשובה: היא תיסע איתו. היא אפילו תחרום להסוואה שלו. קשה יהיה לזהות אותו בשטח, כי עשש"מ הסוכה עשוייה מהשיחים שליקטנו בשטח.

שאלה: יש לכם גם את 4 המינים?

תשובה: יהיו לנו. אפילו יין אמרו שיביאו, והמפקד אמר שיביאו גם שוקולד.

שאלה: האם מותר להשתכר תוך כדי קרב?

תשובה: רק לחמם את הקנה.

תשובה: לחמם קצת את העצבים עם סיגריות.

חברה להתראות, שלום, שלום

תקציר אוגדה 252

נסר ב. ....

(פיענוח סליל 19)

תא"ל ברוך הראל:

עכשיו אני סגן ממד אוגדה 252 . סיפור המעשה

בקצרה : אנחנו באוגדה קיימנו מערכת תצפיות קבועה במעוזים ובין המעוזים, ותצפיות ארוכות טווח בתעוזים.

זו הייתה מערכת התרעה ותצפית עצמית, פרט לכך שהיינו מקבלים את הידיעות וההתרעות שהיו למיקוד. אנחנו הרגשנו בריכוז כוחות מצרי החל מחילת החודש ועוד לפני זה. וכל עת שהיחה מצטברת אצלנו כמות מסוימת של ידיעות (לפעמים מספר פעמים ביום), תיינו מעבירים את הידיעות שהיו בידינו למיקוד וניסינו להוציא מזה את המסקנות. היחה לנו הרגשה שאנחנו הולכים, בקצב צמוד, במתיחות, לקראת איזה שהוא אירוע שלא יכולנו לדעת מה הוא. ידענו שזה לא יהיה אירוע שיגרוטי. טעדנו כי יכולה להיות פתיחה באש, או מלחמה, מבלי לדעת מה יהיה היקף האירוע.

כבר ב-1 לחודש התחלנו להגביר את רמת הכווננות וצימצמנו את היציאות לחופשה, כאשר דאגנו שהיחה אפשרות להועיק את כל מי שיוצא. ביום השישי, ה-4 לחודש, בל 0100 בלילה, אנחנו הוריינו על החזרת חיילים מחופשה, בעקבות ידיעות שהתחילו להגיע אלינו מפיענוח של גיחה צילום שבוצעה באותו היום. אנחנו כבר לפני זה מנענו יציאות אצא לחופשה, למרות שהיו לנו האיסורים להוציא לחופשה, מרמת מ"מ ומטה לא יצאו יותר לחופשה. מי שהיה בחופש, נשאר בחופש, לא החזרנו אנשים, אבל לא הוצאנו אנשים נוספים, למרות שהיו לנו אישורים. ביום השישי הוריינו על החזרת כל החיילים מחופשה, כולל קציני מטה ומפקדים שהיו באותו המעמד בחופשה, ובהתאם להנחיות שלנו, היו ליד סלפון. זה היה ביום השישי בלילה.

ביום שישי, בטביבות הטעה 1100, קיבלנו מהמיקוד הוראה על סבב כווננות ג', כלומר, החזרת חיילים מחופשה, אבל אז התהליך אצלנו כבר היה בגלגול וחלק מהם כבר היה בדרך חזרה. הכנו במפקדה את הרכב לתנועה, את החפ"קים, הימשנו את כל הכלים, וביקשנו מהמיקוד אישור לחמש ולזווד את הטנקים ב-ימ"ח. היה לנו ימ"ח עבור ג'וד המיור והשלמות לחטיבה הסדירה, לחטיבות הסדירות. האישור ניתחץ ביום שישי, באיזון שהיא טעה אה"ב. XXXXXXXXXXXXXXX

ביום שישי בשעה 0500 (1700) התחילו להתייצב ראשוני הצוותים של ביה"ס לשריון, כשהמח"ט וקציני המטה שלו התייצבו טעה - שעתים קודם. קבענו לביה"ס היכן הוא א מצטייד ודאגנו שהוא יקבל את כל האמצעים הדרושים כדי שיוכל להצטייד במהירות, מה עוד, שאת הטנקים שב-ימ"ח התחלנו לזווד בכוחות עצמנו, עם חטיבה 401, עוד לפני שידענו בכלל כי ביה"ס בדרך אלינו.

ביום שישי, כשהרגשנו כי הסתייגות הולכת וגוברת, היתה לי שיחה עם אלברט ז"ל, שבה אני חושב שגם קלמן היה נוכח. אני הייתי בדעה כי צריך לקדם את הסנקים להניזים כמו במלחמת החשמה ולהוציא את חבלתי לוחמים מהמעוזים, בקיצור, להכריז על "שובך יוניס", שזו החכמה ההגנתית המצומצמת.

ביום שישי אחר צ גם אמרתי לאלברט כיצד לדעתי כדאי לקדם את החטיבת הקדמית, לפחות לאורך כביש הרחוב, או לפחות להוציא אותה מהמחנות. אנו קיבלנו ביום שישי כוננות ספינה. (הכוננה להטיבה 401). אלברט ניהל איזו שיחה או לא ניהל שיחה, בקיצור, הצעה שלי לא אטאקצ התאבלה, וביום שישי הסתפקנו בפגישה עם כל אחד מה-מח"מים בנפרד. זו היתה שיחה בין אלברט לבין ה-מח"מים - 3 ה-מח"מים, האחד אחרי השני, שבה נתקל הדיווח על ההערכות ועל הכוננות של החטיבה ועל הבעיות הקיימות עדיין לצורך גמר התארגנות.

במשך כל יום שישי בלילה עזרנו לביח"מא להתארגן, השלמנו את הגיוסים של החיילים הסדירים. ביום שבת בבוקר, ב-0800, התחילה מצלנו קבוצת מקודות, או ריענון, לתכנית ההגנתית - "שובך יוניס". דיברנו על "שובך יוניס קטן" ועל "שובך יוניס מורחב" כאשר חבדל כיניחם הוא, שאמא שב"שובך יוניס קטן" רק החטיבת הקדמית ערוכה ומרוסה קדימה, כאשר ב"שובך יוניס גדול" גם הטיבה 401 נמצאת קדימה, ובכל ציורה נמצאים 2 גדודי סנקים, סנקים נמצאים במעוזים ובהניזים קדמיים, ישנה כוננות ספינה, תפיסת המייצרים, קידום הטיבה עורמית - החטיבה השלישית, הטיבת העתודה, שבמקרה זה זו היתה של ביה"מ. תוך כדי הרענון של התכנית ההגנתית, נקרא ממקד האונדה לסלפון. כנראה היתה לו שיחה עם אלוף הפיקוד. זה היה כנראה 0900 - 0930. כשהמקד חזר משיחת הסלפון, הוא אמר כי כנראה שהלילה המצרים יתקפו, שעת ה-ש"מ היא 1800, כשהמקודה היא להיות ערוכים ל"שובך יוניס קטן" ב-1700. ליחר בסחון אנו הקדמנו את השעה ואפרנו כי מוטב להיות ערוכים ב-1600. בעצם השלמנו את קבוצת המקודות וסיחררנו את ה-מח"מים לעבודה, כשכל אחד, כמובן, התחיל לתח מהמקום, מקודות במלפון ליחידות.

עכשיו, בשעה יותר מאוחרת, כנראה בסביבות הצהריים, נתקבלה מקודה על כוננות ספינה. בעקבות קבלת ידיעה [redacted] כי משחו הולך לקדם - בדרך כלל הסגנה או חדירת מסוים. ה-קמ"נ הביא לנו את הידיעה הזו [redacted] ובעקבות הפגישה עם ה-קמ"נ, ביקשתי מאלברט להפעיל מייד את "שובך יוניס קטן" ללא דחייה. אלברט קיבל את הצעה והעביר את המקודה דרך אחד ה-קמב"צים - אני חושב כי זה היה עמדת.

בסביבות 1330 - 1530 - התקשר מח"מ 275 אלוש ופאל את אלברט, האם המקודה כוללת את קידום הסנקים. אלברט אמר "שלל" וכי קידום הסנקים יעשה בהתאם לתכנית המקורית. אבל הוא שאיר בתוקף את כוננות ספינה "שובך יוניס" - פרט לקידום הסנקים.

בשעה 1400 יצאנו לביקורת ה-הפ"ק בפעם השנייה, כי הוא לא אהיה מסטיק ששביע
רצון בביקורת הראשונה שהיתה בשעה 1300. חוץ כדי הביקורת שמענו את הרעמים של
ההמצבות וראינו את המיגיס מעל ביר-גמגמה.

שאלה איפה היה ה-הפ"ק?

תשובה ה-הפ"ק היה ליד ה-הפ"ל, במגרס הרכב. חלק מהרכב היה מרוש ליד ביה"ח,
כי כשהחלטנו על כוננות סמיגה, פיזרנו את הרכב, אבל את ה-הפ"ק הארנו
ליד ה-הפ"ל.

יצאנו מה-הפ"ק וראינו ל-הפ"ל ושם התחילה לחבלבל המלחמה. היה כבר מיותר
לתת מקודות נוספות, כי התחלנו לקבל דיווחים מהקו, כי כל הקו מוספז ויש המצבות אורר.
בעצם הדיווח התרכז מכל המחנות.

ואז, בשך ב-1420-1425 - הורינו לחטיבה 401, שהיתה החטיבה העורפית להתקדם
לעבר התעלה, כשינוי מ"סוכן יוניס" הרגיל, בכך שכמקום לנוע בציר המיתלה וחב"די,
החטיבה העורפית היחה צריכה לנוע דרך ציר הב"די וחציר הצמוני יותר, ציר מדוי - מזום,
שהוא ביר-גמגמה - האגם המר. כן הורינו לחטיבה ביה"ס, להתקדם לעבר צומת המצבה.

קיבלנו דיווחים מחטיבה 14 בקו על קידום המנקים למעוזים ועל התקלויות בתי"ד
של האוייב על קו המים ופנימה בחוף הסמח. (אני לא מדויק בשעה, כי אני לא מסתכל
ביומן האירועים), אבל בסביבות שעה 1600, 1600 פלוס, קיבלנו דיווחים מחטיבה 401
שנעה עם 2 גדודים בציר ה-ב"די, כי היא נחקלה באויב מערבית ממזרח - בין מצוה לצומת
כביש הרוחב, משמידה אותו ומתקדמת.

בסביבות השעה 1445 - 1500 כבר היה לנו ברור כי יש צליחות של חי"ר בסירות
ורכב אמפיבי, לכל אורך התעלה. עכשיו, מחוץ הדיווחים התרשמנו כי המצב הקשה הוא בגזרה
הצפונית, ואח"כ במרכזית, וכי המצב הפחות קשה הוא בגזרה הדרומית - זה מחוץ הדיווחים
של ה-מח"טים. ואז את חטיבת ביה"ס לשריון הפנינו לכיוון הגזרה הצפונית ואח גדוד
ביה"ס, שלפי התכנית המקורית, היה צריך להשאר במרחב ביר-גמגמה - ביר - תמזה נצלנו (הצלנו)
ו-2 פלוגות במיקוד סא"ל לפידות, נשלחו אף הן לגזרה הצפונית.

שאלה זה גדוד של ביה"ס?

תשובה כן, גדוד 198, במיקוד של סא"ל מיצנה, אותו פיצלנו לשניים. עכשיו, ביה"ס
לשריון בעצם התייצב עם 44 צוותי שוט שאיישו את המנקים של גדוד 77, שנלקח
קודם לכן מסיני צפונה, ואיישו 60 וכמה מב"חים מתוך מחסני החרום של ביר-
תמזה, כש-2 פלוגות השלימו את הפלוגות שהשיעיות בכל חטיבה (לנו היו בסדיר רק 8
פלוגות בכל חטיבה), והפלוגה השיעית היחה צריכה להיות מושלמת או ע"י מילואים או
ע"י ביה"ס, הפעם היא הושלמה ע"י ביה"ס. וכך הגדוד של מיצנה, גדוד 198 מנחים, נשאר
עם 4 פלוגות. מהן לקחנו שניים ללמידות ושלחנו לגזרה הצפונית.

היו לנו ידיעות מהמיקוד, כי המצרים חולכים לתפוס את מייצרי הג'ידי, או שהם כבר תפסו את מייצרי הג'ידי. ואז שלחנו כח לגרש את המצרים ולהשתלט על המייצרים. אלו היו סנקים בגודל ה-מ"חיים של ביה"ם. כיוון שהידיעות לא היו מספיק ברורות, אני לקחתי אצ' הליקופטר קל - בל 208, או אלוטט וסמתי מעל מיצר הג'ידי וראיתי כי הוא פנוי. כמו כן מסמסס כשהי לאורך כביש הרוח מהג'ידי ועד השעה - ואפילו עד קצה צפנה מזה - 10-15 ק"מ וראיתי כי כוהותינו בתנועה. אצ' להליקופטר חיתח סקודה לא לעבור מערבה מהשעה. אבל בתחום שניתן היה לראות מתוך ההליקופטר, בשעות הדמדומים כבר, לא נראו סנקי אויב בטווח הקרוב.

חזרתי לשדה התעופה ואז ראיתי כי פנטלם תקף הליקופטר מצרי באזור ה-מת"ק והפיל אותו.

בלילה הראשון, בסובאי יום הכיפורים, קיבלנו דיווחים על כך שחברו עם סנקים אל כל המעוזים, להוציא את אורקל ולחצניה, שאליהם לא הגיעו בגלל האזור לחצניה נחסם ומעוז לחצניה לא ענה. כמו כן לא יכלו לחבור פעם שנייה למזה, כי בטעם הראשונה, בערך 1415 - 1430 נכנסו הסנקים שהיו מיועדים להכנס ב-סובר יונים " למזה, נכנסו למורה, אבל סנקים שניסו להכנס יותר מאוחר, לפנות ערב, עלו על מוקשים ובפעם השניה, לא יכלו לחבור למזה. באותו המעמד של החבירה למעוזים פונו הנפגעים מהמעוזים שטם היו נפגעים, לא כולל את המזה, כי חליו לא חברו, בגלל המוקשים.

בסך הלילה קיבלנו דיווחים על התקלויות בהי"ר וטילים, על רכב אמפיבי, ומאזור איסמעיליה - סירדאן קיבלנו ידיעות על התקלות בסנקי אויב. באותו הלילה קיבלנו דיווחים על עוצמה קטנה של כוהותינו, כלומר, על בערך 50% של סנקים כשירים לפעולה מתוך ה-סד"כ, כאשר בגיזרה הצפונית המצב היה עוד יותר חמור. בשלבים הראשונים המצב היה עוד יותר חמור, כי אצ' פחות מ-50% מהסנקים היו כשירים ולא היה ברור האם בטל תקלות טכניות, שקיעות, או פגיעות. בכל אופן, הדיווחים של ה-מת"סים היו על עוצמות נמוכות של סנקים, כאשר במסך מסמס הלילה, חלק מהסנקים חוקנו והגיעו עד לכ-50% מה-סד"כ טאיתו התחילו. זה כמובן לא כולל את ביה"ם ואת גדוד 9, שאצלם העוצמות היו נמוכות במיוחד.

לפנות בוקר התחיל כנראה גל נוסף של עליחות של המצרים. ושוב, הלחץ היה אצ' ע"י הי"ר וטילים. הי"ר עם א בזוקות ונק"ל. כתוצאה מכמות הנפגעים בסנקים, חיתח נטיבה מאזור המעוזים וקו המים עד לאזור כביס הת"ם.

האם זו היתה פקודה לסגח? אלהו

לא, זו היתה תנועה תחת לחץ של הסנקים. כך זה היה אצ' במרבית המקרים. יכול להיות, כי במקרה זה או אחר, בעקבות תנועה של סנקים אחרים, ה-מת"ס החליט לייסד.

... חושב כי ביום ראשון בבוקר, או משהו כזה, קלמן קיבל את האחריות על הביזרה הצפונית. אני לא זוכר בדיוק מתי. מאוחר יותר, קיבלנו ידיעה, כי ברן בחנוכה אל הביזרה הצפונית והוא יקבל את האחריות עליה.

בלילה ראשון - שני דילג'ה-הפ"ק מכיר-גפגפה למיחלה.

שאלה 1 סליחה, אם אפשר לחזור לרגע למערך הכוחות בשבת, בניזרה הצפונית היתה חסימת ביה"ס?

תשובה בגזרה הצפונית היה גדוד 9 שהוא היה הגדוד הראשון. אח"כ חיתה חסימת ביה"ס, כבעצם הגיעה רק עם גדוד השוטרים שם וגדוד סינוס או שתי פלוגות סנקים של למידות, כ"י יצאו 2 פלוגות, אבל הגיעו פהות. ביה"ס עשה ביום שבת התקפה לכיוון צפון האי, לכיוון מפרקת שהייתה במצב קשה - זה היה כבר בדימדומים - וממפרק לכיוון מילאנו. גדוד 9 תקף לפניו וכנראה שגם היו לו הרבה נפגעים וגם היו שקיע בבוקר, במליחות פה. ביה"ס תקף וחבר למפרקת, תקף לעבר מילאנו, חבר עם מילאנו, נכנס לתוך אג קנטרה ושם הוא נחלל בחי"ל אויב שהיה שורץ בכל מקום בעיר. הוא התחיל לנוע לעבר המעוז כתובה, ולבסוף התחבר לסוללת ההת"מ בירום. הוא יצא מבי גפגפה עם 44 סנקים ועם גדוד 79 שאוגו הוא מסר לחסימה 14. כשהוא הגיע לירום הו הגיע עם כמות מזערית של סנקים, בטביכות 4-9 סנקים.

למידות שיצא עם 2 פלוגות סנקים, הגיע לבלוזה עם 9 סנקים, ומשם הוא קיבל פקודה לנוע לעבר בודפשט, לאזור בודפשט הוא הגיע עם 4 סנקים. הוא אטאט נתקל במארב, לחם נגד המארב הזה ולא הצליח לפרוץ אותו. הוא לא חבר עם בודפשט, כי הוא עלה על המארב והתכחש שם עם המארב הרבה זמן. היו לו גם נפגעים שם.

שאלה 2 כל זה חסימה 460, כשבדרום עבדה 401?

תשובה כאן זה 460, בגזרה המרכזית זו חסימה 14 ובביזרה הדרומית 401.

בביזרה המרכזית, חסימה 14 התחילה בעצם עם גדוד 184 שמנה 2 פלוגות וקיבל פלוגה שלישית. הצטרף אליו גדוד 79 של מוני והצטרף אליו הכח של מיצנה, שכלל בתחילה המסע 2 פלוגות ושהגיע עם קצת פחות. בגזרה הדרומית היתה חסימה 401, שהתחילה עם גדוד 52, שהיה בעצם גדוד מקורי של חסימה 14. הצטרפו אליה גדוד 195 וגדוד 46. חסימה 401 קיבלה פקודה לקבל אחריות על הגזרה בטביכות שעה 1700, והיא הודיעה כי היא מוכנה לקבל את המיקוד על הביזרה בטביכות השעה 1800. קלמן הגיע לבזרה הצפונית אצא בשבת אח"כ, ואז הוא קיבל את האחריות על הגזרה הצפונית. ברן הגיע ביום ראשון - אני לא זוכר באיזו שעה. כל זה היה בשבת.

לבזרה המרכזית נכנסה אוגדה 143 של אריק, ואז אוגדה 252 נשארה אחראית על הגזרה הדרומית. ביום ב' (אני לא בטוח, צריך לבדוק את היומנים), פרט לאוגדה של אריק שתדלקה בצומת ונעה לכיוון הגזרה המרכזית, הצטרפה לבזרה חסימה 164, שבאה בהתחלה

עם 2 גודדים ומה"כ הצטרף הגדוד השלישי. לחטיבה 274, סירנים, שהחזילה עם כמות קטנה של טנקים, ולאט, לאט, במסך חזמן, צברה כח - ביום שני החזילה עם 30 טנקים ועד יום רביעי - חמישי הגיעה כבר ל-60-70 טנקים.

ביום שלישי הצטרף גידו, שהחזיל להגיע במסך ליל שני-שלישי עם טנקים בגודדים ולקראת יום שבת שלישי, כבר היו לו 2 גודדי חרטט מוקשנים וגדוד טנקים מוקטן.

שאלות: עכשיו אחת מדבר רק על הגזרה הדרומית?

תשובה: עכשיו אני מתרכז בגזרה הדרומית. אולי היה כדאי לראות את יומני אסא המבצעים, כי אני נותן דברים, שמבחינת הארכיבם לעשות הם לא מרנייקים.

את המלחמה התחלנו בסד"כ כוח - לחטיבה 401 היו 89 טנקים, מהם 85 ביד ו-4 ב-גש"ח. לחטיבה 14 היו 91 טנקים, מהם 3 בגש"ח. לחטיבה 460 היו 109 טנקים, מהם 1 בגש"ח, כאשר לחטיבה 460 היו 44 טנקים והיתר מנה. מבחינת מלוגות אסא חרט"ש במסגרת חטיבה 401 היו 2 מלוגות חרט"ש. במסגרת חטיבה 14 היו 2 מלוגות חרט"ש. נגמ"שים היו למפקדות החטיבה, מטקדת האוגדה - בחפ"קים. גם במלוגות המנקים, היו הנגמ"שים הטכניים.

מבחינה ארטילרית - לגדוד 401 היו 10 קנים. לגדוד 404 היו 10 קנים, ועוד 4 נגברונים ועוד 2 קנים 120 מ"מ. לגדוד 402 היו 12 קנים 155 מ"מ, 3 קנים 160 מ"מ ו-3 קנים 175 מ"מ. מבחינת הצוותים, לחטיבה 401 היו 80 צוות, לחטיבה 14 91 צוות ולחטיבה 460 היו 10 צוותים. עם זה התחלנו את המלחמה.

מבחינת הפריסה - מגדוד 52 שהיה בגזרה הדרומית - מלוגה אחת היתה בתעוז צידד, מלוגה ב' בנוצה ומלוגה ג' היתה במצוה. מלוגה סיור חרט"ש היה במקנה הטילים שטמו טלמטית.

בגזרה המרכזית היו רק 2 מלוגות טנקים מגדוד 184, כשמלוגה אחת היתה בנוזל, ומלוגה שנייה היתה בחברגה. מלוגה חרט"ש של הגזרה המרכזית היתה במלבייזית.

בגזרה הצפונית, מלוגה אחת היתה בצ'רצולרים ו-2 מלוגות בקסיה. מלוגה חרט"ש היתה ממוצלת - מחלקה אחת עברה עם 424 ו-2 מחלקות היו מיועדות לפעילות במעוזים - אינני זוכר היכן הן היו ממוקמות.

סוללות ארטילרית - אם נהחיל מלמטה, הנברונים היו בגזרה הדרומית, במבדד. שם היו גם 2 קנים 160 מ"מ. היתה סוללה אחת בקרחמורה וסוללה אחת בנ'ידי. בגזרה המרכזית - סוללה אחת היתה באזור כישוף; היתה סוללה אחת במרתף והנברונים של בודפשט - בגזרה הצפונית. זו היתה ההערכות הארטילרית בתחילת המלחמה. לאחר מכן הצטרף גדוד 403.

אם ביום הראשון, אם בשעה 1400 נפתח אם, אז כל פלוגות הטנקים נעו קדימה והפכו חניונים קדמיים, או על קו המים, כשלמזרח נכנסו הטנקים המיועדים למזח - 2-3 טנקים. בבודפשט, הטנקים נכנסו לפניו. באורקל - הטנקים היו מראש במנים.

אם בגזרה הדרומית, ביום הראשון, חברנו כמוכנ לכל המעוזים והגענו לקו המים. זה היה במוצאי יום-הכפורים. בנוקר החחילו התנועות אחורה. בעצם כבר בלילה ידענו על אבידות גדולות. (באיזה מקום רשום ביומן מה היה ה-סד"כ של היום הראשון). מתוך הדיווחים התרשמנו כי המצב בגזרה הדרומית הוא הכי פחות סימפטי, כלומר, הוצג יותר קשה. גם בגזרה אמצ המרכזית, היה ברור כי המצב הוא לא קל. פחות המור היה נראה המצב בגזרה הדרומית. (הנה פה, אנו רואים כי בשעה 1430 ניתנה הפקודה לביה"ס לנוע לכיוון צומת השעה, ולהטיבה 401 ניתנה הפקודה לנוע לכיוון ציר סדוי - מזום, ולאחר מכן הכנסנו אותם, עם 2 גדודים, בציר הג'ידי. עכשיו, ב-1445 היה ברור כי יש צליחה רבתי לאורך כל הקו, ומח"ס 401 קיבל פקודה לקדם את כח הטנקים למקום המצוי. אם נאמר לו, כמוכנ, לנוע על ציר הג'ידי, וכן נאמר לו לחיות מוכנ לסגור את ציר הג'ידי, גם ממזרח וגם ממערב. ב-1450 כבר קיבלנו ידיעות כי טנקים עולים על אורקל ועל בודפשט בגזרה הצפונית. באותה השעה הגיעו דיווחים על טנקים גם בגזרה המרכזית ונאמר כי הם תוקפים את מעוזי הפירדאן. כמוכנ שקיבלנו דיווחים על טירות זרכב אמפיכי, לאורך כל הקו, כבר בטעות המוקדמות. בשעה 1500 כבר היה ירי טילים על טנקים בכל הנזרות. באותה שעה, 1500 הציר למזח עדיין היה פתוח, כי בעובדה, נכנסו פצועים עם טנקים לחוף המזח. כמוכנ ששלחנו מחלקות חרמ"ש לאבטחתו בכל ולאבטחת כל הסחנות העורפיים).

עכשיו, כיוון שראינו שהמצב בגזרה הצפונית הוא הקשה ביותר, הפנינו את הטיבת ביה"ס לכיוון הגזרה הצפונית וגם אטא 2 פלוגות מתוך הגדוד שהיה מיועד להבטחת מרחב רמידיים - ביר-המדה (זה גדוד מהטיבת ביה"ס) הפנינו גם כן לגזרה הצפונית, תחת פיקודו של מא"ל אטאך לפירות. היו לנו כל מיני ידיעות מהפיקוד על נחיתות של בטנקים של המצרים במייצרים, אבל משלחנו לשם כח, התברר שזה לא נכון. אני גם סמתי יותר מאוחר עם הליקופטר כדי לאמת את זה.

בשעה 1530 כבר ביקש מעוז מצב בגזרה הדרומית אם על מצבינו, כיוון שהמצרים היו כבר בחוף המעוז. אגב, המעוז הזה החזיק טעמד עוד יומיים, כשנחנו את המיוע הזה, הערבים הסתלקו.

בשעה 1545 קיבלנו דיווחים שהמצרים השתלטו על מספר עמדות או"ם - ילו, מינק, רד, שאלו העמדו בגזרה הדרומית (נזמת לי שמינק היא במרכזית). והם מתחמרים בהן. באותה שעה הודיעו כבר על טנקים שנראו בגזרה הדרומית, בטסה. זה לא בטוח שזה נכון, אבל בכל אופן, זה היה הדיווח שהגיע להמ"ל.

בשעה 1630 כבר היו לנו ידיעות שאין קשר עם חלק מהמעוזים בגזרה הצפונית. לא היה ברור האם הם נכבשו, או שהאנטנות נפגעו ומשום כך אין קשר. כמו כן קיבלנו גם הודעות מכל מיני מעוזים כי החתמות נהדמו, כולל בגזרה המרכזית והגזרה הדרומית. למשל, קיבלנו הודעה מהפירדאן כי התחשקה נהדמה, וכי במצב אמצאא המצב טוב וכי משתלטים על המוצב, כי ליטוף מוחקמת וכי הנועה של טנקים ונגמ"שים על ציר הג'ידי.

בשנת 1645 יצא עוד מעט קטר עם המעוז הצפוני אורקל, התברר כי המצרים תקמו, כי יש מצרים במעוז וכי נלהמים בהם. אותו חרבר היה אמור לבני אזור קנטרה.

בשנת 1655 ניתנה פקודה להטיבה 14 להעביר את גדוד 52 ח"ט 401. ו-401 מקבלת פיקוד על הגזרה הדרומית, בעוד הטיבה 14 נשארה בגזרה המרכזית, והסד"כ הוא כדלהלן:

גזרה דרומית ח"ט 401 עם הגדודים 4 + 52 - הגדוד שהיה בקו והיה שייך להטיבה 14. ועוד שני הגדודים 195 ו-46 כהם היו גדודים אורגניים של הטיבה 401. בגזרה המרכזית, הטיבה 14 כללה את גדוד 104 שהיה אורגני במקום. היא קיבלה את גדוד 79 מביח"ס לסריון, שהוא בעצם גדוד אורגני של 401, אבל בציונות צינורית אוחז להטיבה 14. הגזרה הצפונית כללה את גדוד 9 שהיה שייך בקו לגזרה הצפונית, למרות שהוא של הטיבה 14. לגדוד הזה התווסף ביח"ס לסריון או הטיבה 460 שנשלחה עם 44 שוטרים ו-2 מלונות של למידות עם כ-22 שנקים. כמובן שגם ביח"ט וגם המלונות של למידות, הגיעו במקע עם חוטך לגזרה הצפונית.

ב- 1745 קיבלנו הודעות מהגזרה הצפונית על הליקוטתים אחד חודדים פנימה לתוך הגזרה, על ביר הביצות. יחד עם זה הודיעו על מצב קשה במעוזי אורקל ודרישת סיוע אוירי. לשומת זמא, בגזרה המרכזית, הודיעו כי מעוזי איסטמוליה במצב טוב. שה"כ יסנו מצוע אחד וכל השאר תקיין. מהמעוז דיווחו על כך שהמצרים מבינים קטר. בגזרה הדרומית, במקביל לזה, הודיעו על חנוכה שנקים או חנוכה כוחות פמונעים לעבר ראס-סודר.

ב- 1845 שלחנו את הטיבה 460 לשהר את אזור ספרקת ולנוע לעבר מילאנו, שהיא קנטרה, בעוד את 2 המלונות של למידות המנינו לעבר בלוח, כדי לעבור שם ח"ט 275 להמסך קבלת פקודות במקום. ניתנה פקודה ע"י מפקד האוגדה לרכז מאחור את הגדודים שהיו בקו בחטת התחלה המלחמה, קרי, את גדוד 9 בגזרה הצפונית, ואת גדוד 52 בגזרה הדרומית. או לא היה מספיק ברור מה מצב הנפגעים, אבל היה ברור כי הם סבלו נמנעים.

שחוקים ומוסדות

בשנת 1872 התגלו בלוח

שאלה: האם המיקוד על המעוזים היה נתון גם כן באחריות האוגדה?

תשובה: כל הטיבה היתה אחראית על המעוזים בגזרה שלה.

שאלה: כולל החי"ר שישב במעוזים?

תשובה: כן. הטיבה האחראית על גזרה, היא אחראית על כל מה שיש בתוך הגזרה.

באותו ערב הביעו מקודות מהמיקוד, כי למחרת היום התבצע חכניה מבצעת, החקפית, חכניה "צפניו". ה-דו"ח של שעה 2345 מדווח על חי"ר בין המעוזים בגזרה הצפונית ועל עלייה באזור ג"סר. בגזרה המרכזית יש דיווח על גשר צפונית לאיסמעיליה. באזור מצמד - לקקן ועד כוצר, ובעצם עד מפצה שקט.

זו בעצם תחזית ארוקים די מפורטה של חיום הראסון, ומי שמחענין יותר יקרא את כל יומן המבצעים.

בדווח נכון לשעה - 0135 - 4 טנקים באזור מטרק. 4 טנקים צפונית ממפצה. גרוד 52 עם פלוגה באזור מפצה. פלוגה מגוד 46 באזור ליכף. באותה שעה כבר קיבלנו ידיעות כי גרוד הסיור נע על ציר אל-עריס - בלוזה.

שאלה: גרוד הסיור של האוגדה כמובן?

תשובה: הוא היה צריך להיות של האוגדה, אבל אח"כ עבר ת"מ ברן והם לא עבדו איתנו. זה גרוד מילואים.

בשעה 0245 קיבלנו דיווח מאסאק מחטיבה 401 כי בגרוד 52 יש כ- 10-11 טנקים חקינים - ז"א, בסרן, שליש הכח. בגרוד 195 - 8-9 טנקים חקינים, כלומר גם כן שחוח מסליש מחכה תקין למעולה; ובגרוד 46 כ- 15-20, כלומר שני שליש. הדיווח בהמשך אומר כי מתקמים עם כל מיני מטרות על ציר לכסיקון ובחעלה.

בשעה 0300 היה דיווח כי היתה חגיגה מדרום לליסוף. א. בדיווח מאותה השעה נאמר כי כל המעוזים מאסאק מהחזקים על ידנו ובראש-סודר הכל שקט. הדיווח של חטיבה 14 מאותה שעה אומר - גרוד 184 - 12 טנקים חקינים. גרוד 79 - 15 טנקים חקינים. גרוד 196 - 14 טנקים חקינים, שה"כ, 41 טנקים. שה"כ בגזרה המרכזית, באותה שעה היו 41 טנקים. כאשר קודם לכן נתתי לך את הפרוט כמה טנקים היו בגזרה הדרומית.

הדו"ח של הגזרה הצפונית הוא לא כל כך ברור, אבל הביעו לשה"כ של כ-25 טנקים. במסך הלילה קיבלנו ידיעות על כל מיני כוחות שצלחו ונכנסו, וכן על כוחות שלנו שהצטרפו ונכנסו. קיבלנו ידיעות על בת"ד אסאק 1 שבא לתמוס את המייצרים, על גרוד 202 שיורדא ועל חטיבה 35 שיורדה לראש-סודר.

שאלה: האם תכנית "צפניה" התבצעה.

תשובה: בפועל היא לא התבצעה, אבל באותו הזמן התכוננו לביצוע תכנית חזו.

ביום ראשון נכנס לבזרה הצפונית, בשעות הצהריים, ברן. לפנות ערב נכנס אריק שרון לבזרה המרכזית, ואז אובדח 252 נשאר אחריות על הבזרה הדרומית כלבד.

שאלה: מי היה צריך להיות את האגרוף של תכנית "צפניה".

תשובה: האובדח של ברן והיא התחילה לרדת לבזרה הצפונית, כיוון שעוד לא הביעו לקו המים. הם לא נטארו עתודה לביצוע תכנית החקמית, כי היחה בעיה של בלימה וגם הם הוכנסו לבלימה. זו כבר היחה תכנית מיקודית ולא של האובדח.

יש לנו פה התמתחות אישית, איך לאט, לאט בנו את הגשר וכו' - מי שירצה שיחקור את יומן המבצעים וילמד את הכל.

שאלה: אני מכין שהגשר הוא אבסטרקט בזרה של אריק שרון.

תשובה: אני מתכוון לבשרי האוייב. לא היחה גזרה שלא היחה בה גשר. בבזרה הדרומית היו לפעמים 3 גשרים, ולפעמים 4 גשרים. בכל גזרה היו מספר גשרים. בבזרה הדרומית היו 2 אזורי צליחה - האחד מדרום לליסוף, והשני - בין ספצח לכפר. אבל בעצם, היו צליחות עם רכב אמפיבי לאורך כל התעלה. בבזרה המרכזית היו כמה מקומות צליחה והאחד מצפון למצמד, האחד מול מצבת אחייל האלמוני מדרום לאגם הטסח; ועוד מקום אחד זה צפונית לאיסמעיליה, בין איסמעיליה למירדאן. בבזרה הצפונית, אזור צליחה אחד היה מול כתובת, אזור צליחה שני היה מול קנטרה. וצליחות נוספות היו גם צפונה מזה בכלי רכב אמפיביים ובדוברות.

הסיוע האוירי בימים האלה היה מועט, עקב העדיפות שניתנו לזירה הסורית. פה הלכו כל הזמן התכתשויות, היו פה נפגעים ושם נפגעים, הוציאו והכניסו כוחות.

ביום ראשון התייצב הקו כמעט לאורך ציר ה-ח"מ.

שאלה: אלה היו מעוזים היוניים על קו המים שלנו?

תשובה: כן, המעוזים היו מכותרים, כסמדי פעם בוצעו גיחות של טנקים להתקרבות למעוזים. כך פונה מעוז מורקן לבזרה המרכזית, פונה מעוז לקקו על שפת האגם, היו עוד ידיעות על פינזי מעוזים בבזרה הצפונית ועל גששה עם טנקים שלנו עד קרבת מעוז ליסוף. בסביבות שעה 1200 הגיעו עם הטנקים עד בערך 1 ק"מ מהמעוז והיכו סאנטי המעוז יבואו לעלות על הטנקים כדי להלך אותם. האנשים יצאו מהמעוז, חזרו למעוז, לא הבינו בדיוק מה קורה. כעבור חצי שעה או יותר, מטאנטי החי"ר מהמעוזים לא באו, הטנקים חזרו חזרה.

ככובן עלתה הבעיה של חילוף קציני הקיסור שלנו לאו"ם מהמעוזים שלהם, וגם זה בוצע, בחלק זה הצליח ובהלק לא - ישנו מה טרום מדוייק.

ביום ראשון התייצבו הצנחנים לירידה לראס-סודר, והצנחנים חי"ר, לאבטחת אזור רמידים וביום הראשון חלכו מביבת.

בשעה 1445 - קיבלנו דיווח מהגזרה המרכזית, כי נאלצים, בלחץ אויב, לדלב מזרחה לעבר ציר חת"מ. באותה טעם ניהנה מקודה להפרכות, כש-143 מקבלת את המיקוד בגזרה המרכזית. 162 כבר טעה - טעתיים קודם לכן קיבלת את המיקוד על הגזרה הצפונית. לכן, אוגדה 252 נשארה אחראית על הגזרה הדרומית. כשבח"ד 1 ח"מ האוגדה מבטיח את המיזורים והסיבת המיזורים החיה עלודה, אבל באותו הזמן היא עדיין לא הייתה מאורגנת.

שאלה אני מבין כי החסיכות שהיו בקו בצפון ובמרכז עברו ח"מ האוגדות שנכנסו לקוד?

תשובה נכון. אנוחנו עוד המאכנו לקבל דיווחים סחוף ההרגל של החסיכות לעבוד עם האוגדה שלנו.

בשעה 1620 - קיבלנו דיווח מהגזרה הצפונית, כי מעוז מפרקת ננטש ע"י כוחותינו, כי סילאנו ב" שלנו; כי באורקל, בודפסט ומרקלין יש כוחות שלנו, אבל הם מקופרים. כי דרווה, כחובה, לחצנית ומפרקת גטופים.

בשעה 1645 - דיווח מהגזרה המרכזית כי מצמד (דורר סואר) כמצב תקין. מורקן (איטמעיליה) כמצב תקין. חיזיון (דווא - סואר) כמצב קשה. יש דיווח על טנקים של אויב באזור צומת עכביש (באזור החורה הסינית).

שאלה כשלב הזה, האם המצרים התחפפו בחפצה עד לקו החת"מ, או שהם רצו לעבור אותו?

תשובה כבר ביום שבת בלילה הם חניעו עם אה הרכב האמפיבי שלהם הרבה מעבר לכביש ח-חת"מ. הפנקים של גדוד 46 סנעו בציר חת"מ, נחקלו בנגמ"שים אמפיביים כמח ק"מ מערבית מציר הרוחב והמסידו אותם. המסידו אותם, ובאותו הזמן, השנקים שלנו נעו מערבה עד שהגיעו לקו המים. שחררו אז את תעוז מצוה, שהיה מוקף עם חי"ר ונגמ"שים של האויב, שהם דאקו אותם עם והמשיכו ללחץ עד קו המימש. אינני יודע מה היו בדיוק הכוונות של המצרים.

שאלה מה היו הכוונות של היהודים כשלב הזה. אני מבין טעם חלוקת הגזרות יש כבר איזו הבניה?

תשובה הכוונות של היהודים, כשלב הזה היו - לדחוף את הערבים למים.

ביום ראשון בערב נחת גדוד 202 בשדה החעופה ברמידיים וגדוד 890 בראס-סודר. חסיכות 875 ו-274 התחילו להתארגן ולצבור את הכוחות באזור ביר גפנפה. ביום ראשון בלילה כבר היו גשרים במספר מקומות - גם בפזרה הצפונית, גם בגזרה המרכזית וגם

בדרומית ולא נאלצו לחצות בדוברות .

כבר כיום ראשון בערב היו מצרים בחוץ מעוז המזה, אבל בעזרת סיוע ארטילרי ומטוסים הצלחנו להוציא אותם. (יש לי סח טד"כ מפורט, אם אחם רוצים תקחו אותו, אין לי סבלנות בטכיל זה).

כיום שני ב- 0145, מצבת הנקיים של חטיבה 401 היא 45 סנקים - מדובר על סנקים תקינים - כש 18- מחם של גרוד 46 נמצאים באזור מצוה, 10 מחם של גרוד 52 נמצאים באזור המיתלה. 12 של גרוד 195 באזור נוצה, ו-5 באזור בוצר. סח"כ, 45 סנקים. זה המצב של חטיבה 401. באותו פעם חטיבה 875 המסיכה בהתארגנות שלה, אך פרם צברה את הכוחות.

אבי לוצה לדבר על הלקחים מהמלחמה הזו. אחת ההפתעות של המלחמה הייתה הכמות שבה המצרים תקפו. המדובר כאן בכמויות של בני-אדם שאנחנו לא היינו רגילים לראות אותן. אמנם ב-67 עברנו דרך המערכים שלהם, אבל היה קשה להפריך את המון האדם הזה ובדומה לי כי לעגין הזה לא היינו ערוכים. כי כדי לשבור התקפות המוגיות כאלו, אנחנו היינו צריכים, לדעמי, יותר אדטילריה. כמו כן היינו צריכים שיהיו לנו יותר טנקים וכן אמצעים נגד אדם, פרט למיקלעים, קרי, אמצעים שגזי פלשט, קציטטר, ואני מניח כי בהחלט אפשר היה להפעיל את יורה רימונים האמריקאי, זה מורה את ה-40 מ"מ, אינני זוכר את שמו - 97-ט או פשוט כזה. הוא יורה רימונים והוא בהחלט יכול לעשות עבודה טובה נגד חי"ר. אני גם חושב שכמות הרסיק אויר באדטילריה לא היתה מספיקה, כי אפשר לראות מתוך הדיווחים, כי ה"א המצרי, איך שהוא עבר את הטוללה, קודם כל הוא התחפר אצל הטוללה, הביץ לכביש החח"מ - התחפר על כביש החח"מ. הגיע לאיזו גבעה, התחפר על אותה הגבעה - ולא חשוב מה היו הפעולות שאנחנו עשינו. כדי להוציא אותם מתוך החפירות, או כדי להרוג אותם בתוך החפירות, הפתרון צריך להיות רסיק אויר ולא מיקלעים, רימונים ויורה רימונים - ואנני יש יורה רימונים אמריקאי על בגמ"ש והוא יורה רימונים של 40 מ"מ לטווח אלף, אלף ומשהו. עם דיוק די טוב. אותו מכשיר שמוצב על הקונדה, מוצב בתוך בגמ"ש, צדמה לי

ג-113.

עכשיו, אני חושב עלגפדים, גם א כשהתקרבנו למקומות המצור, לא הייתה לנו תשובה לבדוא המילים, שהם היוצא למעשה את גורם ההסתה השני פרט לכמות החי"ר. אמנם צריך לקחת בחשבון שאת כל הדיווחים וכל הצעות אפשר לצמצם. כלומר הצעה על כל כך הרבה מארבים וטילים בהם במקלבו, צריך לצמצם אותה. כי בעצם, אני הייתי הרבה פעמים בקו הקדמי כאצטקו "מילים" מילים". אני לא דאיתי הרבה מילים, דאיתי מיל פה, מיל שם, ומשאלתי חלק מהמלוגות שהיו הראשונות ובכנסו למגע עם מילים, הם לא ראו יותר מ-3-4 מילים, לא על כלי אחד, אלא בצורה. אין ספק שהיו הרבה מאוד כלי ג"ט, כי עובדה, שמרבית הטנקים שבמצור נפגעו מ-ג"טים, מטילים או מבזוקות.

עכשיו, פרט לטנקים שבפגעו פגיעה פיזית תוך כדי תנועה, צריך להביא בחשבון כי חלק מהטנקים נפגעו אחרי שהם נתקפו. כלומר, קרתה להם תקלה טכנית, פרטו שרשרת או תקלה אחרת, ובינתיים המצרים התקרבו ודפקו אותם.

לדעמי, מתרון נגד המילים - לבושא המילים, לדעמי יש דם פתרון אחד - הרבה עשן ותנועה והסתרות על המילים. העשן צ"ל עשן אדטילריה, עשן טרומות, עשן של טנקים למיסוף עצמי מתוך מדוכות עם עשן זרחן שתפוצץ ועשן זריסה. אלה הם דברים שהיו על הטנקים, ובצבמוריונים עד היום ישנן המדוכות, אלא שאנחנו לא השתמשנו במדוכות עצמן. כל המערכת קיימת. לנו לא היו המדוכות, מפני שמעם ניכלו אותן מטעמי כמחזן באימונים. וכן עשן מחביות, שלדעמי צב צ"ל או מופעל ע"י רקמות, כמו הזאבים או כל הפסגטים הקופצים האלה של לסקוב, או כפי שהן בוצרו בעצם, להיות מופעלות ע"י ה"א.

אם קיימת בעיה כפי שהייתה קיימת בהעלה, שהטילים של האוייב מונעים בעד מסווגים להתקרב מגובה ולבטוח, אז בדקה לי שהמטרון לעשן זרימה בכמות גדולה, יכול לבוא בעזרת רקטה. הוא לא מוכרח להיות מדוייק, אתה לא מוכרח לפגוע בדיוק. אם תסעה ב-200 מטר, לא יקרה שום דבר. ואז כאשר החי"ד של האוייב טמטרן בעשן, אתה פוגר טווח ומסתער. מתברר גם - זה לא לקח וודאי, אבל ממך שיהיה עם טנקיסטים - כי מעט טנקים נפגעו תוך כדי תנועה. מרבית הטנקים נפגעו ממטב עמידה, או במטב עליה לעמדה כשהתנועה היא איטית מאוד. טנקים שהיו בתנועה נפגעו פחות, או לא נפגעו.

במרווחים הקצרים - ב-200 - 300 מטר הראשוניים, הפגז לא יכול לפגוע, וזאת משום שהוא צריך קודם כל להתרומם ועד שהוא מתיישר, הטווח הסינמאלי הוא כמה מאות מטרים, לכן, אם ע"י מיטוח עשן ותמרון חכם, אתה מצליח לפגוע את הטווח לכמה מאות מטרים, בעצם התגברת על בעיה הטילים.

אני חושב, שבאופן כללי, בגלל הזהירות המופרזת אצל אטא של כוחותינו - לא להטע, לא להטעף ולהזיז טנקים, מצד אחד, ומצד שני, מתוך הרצון להרוויח זמן כדי לתת אפשרות למערך המילואים להתגייס וכדי לתת לח"א לחסל את הבעיה הסודית ולהתפנות אלינו, אנחנו הפעלנו את הטיריון לא בצורה שבה אסמאס רצינו להפעיל את הטיריון ונה למדנו להפעיל את הטיריון, במשך כל השנים האלה שאנחנו התאמנו. הנושאים אמורים בעיקר בנושא התמרון, אנחנו לקחנו את הטנק בעל התמרון והעמידות הטובים מאוד והפכנו אותו לכלי כמעט סטטי, בתמרונים קטנים, בעמידה במשך שעות וימים נבנעה זו או גבעה אחרת, עם שינוי וואלפת עמדות, כשבסוף האחד גבש לעמדה של השני ומתחילים להתליף עמדות באומה גבעה. אנחנו איננו את התנועה שבה אנחנו מתמקדים בצורה הטובה ביותר והמדובר בקרבות תנועה וכיצירת מהומה שבתנועה, כשאנו ניגשנו למלחמה הסטטית בצורה הלא נכונה.

נגד הטנקים של האוייב - וזה הוכח במלחמה הזו - צא בשק ה-ג'ט הטוב ביותר שלנו הוא הטנק. בכל התנגשות בין הטנקים שלנו והטנקים של האוייב, הקמדנו אצל או את טרביט בה האוייב או את כולו, כאשר לנו יש מינימום נפגעים, או בכלל לא. מהור אלה שאני פגשתי, מעט מאוד נפגעו ע"י טנקים, עוד לא חקרתי את כולם ועוד לא נפגשתי עם אלה שאפשר עוד להפגש איתם, אבל עם כל מי שאתה מדבר, הוא נפגע או מבזקקות, או מטילים, או פגיעה ישירה מאדפילוריה שהעמידה את הטנק ואתרי שהטנק נעמד, אז נגשו אליו בעלי הטילים, סיל זה או סיל אחר.

בנושא אג טנקים נגד בסיסי טילים - אני חושב כי במלחמה הזו זה הלך לבד חלק מאוד אצל וקל מאוד. הטנקים טיפסו על בסיסי טילים שבהם לא היה שום נשק אצל ג'טי, או שזה היה טיהור טימלי. אני גופה כי מערך הטילים מעבר לעד הסקפת האם של היום ולקילומטר זה-101 יהיה מובן עם ג'טי, ושוב, אם לא יהיה לבד את המטרון של עשן ושל ארטילריה, אנחנו צפויים שנית לספוג אנדרות כבדות.

אנחנו עשינו במלחמה הזו עוד שגיאה אחת, או המלחמה הזו העמידה אותנו בפני עובדה, שבאלצנו, לאורך כל המעלה, להתכתש עם האוייב חזיתית, והתמטה של היהודים - "כי בתחבולות תעשה לך מלחמה" - לא באה לביכוי. הלכנו עם הראש בקיר, יום אחרי יום ושעה אחרי שעה. והוכחה לכך היא, שמוצע שעברנו את הגשרים -

והתחלבו להפעיל את העוצמות ואת השדיון בדרך שאנחנו ירענו, אני יכול לומר שכמעט לא היה שינוי מהמצב בששת הימים. אפשר לומר כי בגרע שהתחילה מלחמת התנועה והתנופה, הצבא המצרי התנגח פחות או יותר כמו בששת-הימים, להוציא מקומות בודדים, בהם בהחלט אפשר לציין שיפור ברצון להלחם. אני לא חושב שחל שיפור ברמת הקליפה של התותחנים המצריים, תותחני הטנקים. אני לא חושב שהיה שיפור ברמת התפעול של מסגרות שדיון, אבל אפשר לומר שכן בתקלבו בכמה מקרים ברצון להלחם יותר מאשר היה במלחמה-ששת-הימים. כלומר, חטפת יותר כשהלכתם לתקוף, וגם כשיכולת לעבור והמצרי היה יכול לשבת בשקט ולתת לך לעבור, הוא ירה ורצה למנוע בעדך את התנועה. היו גם מקרים שגנלו בחוסר הגיון - שנעברו עם 20-25 טנקים ו-4-5 טנקים של המצרים פתחו עלינו באש, שעה שהם היו יכולים לשבת בשקט מאחרי הפוללה שבה הם היו ואף אחד לא היה רואה אותם, לתת לנו לעבור ואח"כ לבטוח לעשות משהו, או להסתלק, והם פתחו באש ותקפו. כמו כן בתקלבו במקרים שכבשנו מקום ועזבנו אותו בגלל שצריך היה ללכת אצמא למקום אחר, ומשחזרנו בחזרה, הוא היה תפוס טוב ע"י כוחות אחרי-אש של המצרים. זה שינוי לעומת 67.

אשר לארגון המפקדות אוגדה בכלל ואוגדה 252 בפרט. על ארגון מפקדות בכלל - אני בטוח שיש לנו היום מפקדת אוגדה מסודרת עם המון כלי רכב, שאין להם לדעתי זכות קיום במפקדה. הרבה יותר טוב היה לקחת את החברה האלה ולהפוך אותם ללוחמים. אני חושב שסחנה השרותים גדול מדי והוא בנוי למצב של מלחמה טקטית בימי שלום. אני חושב שצריך הקטר גדול מדי, וטוב פסס, בנוי למצב טקטי ולא למצב של מלחמת תנועה. החל ב-18 לחודש, כשהתחלנו לנוע, האוגדה הייתה מאורגנת ב-2 חפ"קים - חפ"ק של מפקד האוגדה שכלל 4 בגמ"שים ו-1 בגמ"ש מפקד, בגמ"ש ארטילריה, בגמ"ש מודיעין ובגמ"ש ח"פ. 3 ג' יפ"כ, שהם געצם למצאי שריון ולא למלחמה ועוד חפ"ק שלי, חפ"ק הסגן, שכלל 3 בגמ"שים ו-1 בגמ"ש מפקד, בגמ"ש ארטילריה ובגמ"ש מודיעין. לא היה כל דבר רך וכתובאה מזה לא היו בפגעים בחפ"קים. המפקדה של האוגדה, הציקריה, בשארה נצד החזי של התעלה, במיתלה, יחד עם אוגדה 440, כשהתחלבו להתארגן אחרי הפסקת האש, אז הבאנו את המפקדה.

אני חושב שצריך להיות אלמנט במפקדה הבנוי לקשר בין הדרג הלוחם לבין הדרג התחזוקתי. אבל טוב, הוא צ"ל בווד על כלי רכב זהילויים, כדי שיוכל לנוע ולתמוך בכל השטחים. אגב לאחראי את אמצעי של האמצעים.

כדי לפתור את הבעיה של התארגנות בתקופה כמו עכשיו, שהיא בין מלחמות והפסקת אש, צ"ל איזה כהוא גוף מצומצם של הקשר, שיפתור את הבעיות גם של הודיו-טלפון וגם של הקשר הקרוי.

לבני הדרגים התחזוקתיים, השיטה של קידום שלגות מהגמ"ש וקידום של מספוקת במשאיות רב-סיבוע לתגבור הדרגים, הוא לדעתי הפתרון גם לנושא התחזוקה החימושית וגם לנושא התספוקות. אני חושב שכדאי להדווק סביב את כמות הגרפים ואת הניצול שלהם. יכול להיות שכיוון שהפיצוי געשה בהליקופטרים, יכול להיות שצריך לבנות את החפ"דים יותר טוב ולצמצם את הגמ"שים. גם כשהמלחמה חיתה בתנועה, אם ציקה לדוגמא את האוגדה שלבו שהיתה המזרחית ביותר, אנחנו לא ניצלנו את הגמ"ש והוא לא שרט. כיוון שזו עדימת אבטיס, אם שפה"כ זה בשד תותחים לארטילריה ולהפסדו וכן לא לוחם שיכול לגזון על עצמו. זו בעיה לאבטח

ולטפל אותם, ובמקום לשטט לך לעזר, שם הנמכים למעשה.

אני חושב שתוסר הדבר הרג-מיבוצ הכביד על כל הפעולות התחזוקתיות, עד כדי כך שאפילו דמות על דרג גדודי לא היו יכולות להיות על רכב דג-מיבוצ. חלף היה עמוס על לילגדים וחלק על רכב סגויים שאסור היה לו לדרת מהכבים. לדעתי, דבר זה חייב לעבור ארגון מחדש. אצא אגבחו כל הזמן סוסכים על הפתירות של היתרדים, והפתירות יאבדו - אחי סולח טנקים וזרור, מוציא כמבוצים מסמאיות ומולש להן כל מיבוצ חלקים, ולנסוף אנה מביא את החלק והתחמושת לטנקים, או מאתה מוציא את הטנקים לכבים, אבל זה גם כן נסיה שמיידת מפרון.

אשר לבעיה הספציפית של 252. אוגדה 252 אלקמפקדה מרחבית, או מסקרה הכוחות הספציפיים בסיבי, היוזמה בעצם מסקרה על-אוגדהית, משום שהיא תחזקה את שלוש האוגדות, למחוזת עד שהמפקדה חפיקרית דילגה א ג-14 לאוקסובר. הדברים אמורים בנזמא דלק, גל"מ, הימוט והגבורת כח אדם. כאשר הגיעה האוגדה של אריק שרון, או החטיבות האחרות שגזו דרך ביר-גפגפה, כולם פנו למפקדת אוגדה 252, ואגבחו היינו אלה שדאגנו להם לחילוק, למחז מזון ולמחז כל מה שהיה חסר להם מתוך המצאי שהיה במרחב סיבי, במרחב רפידים. לדוגמא הגיעו חמיכגש בלי מפות - אז המקום הנסוח הקבוע זה חמ"ל ביר-גפגפה, ולשם כולם באו, עודם כל, למשל המודיעין המדהבי לקבל תמונת מצב ולקבל בתוצים הרבה יחידות - חטיבות וצדודים, בשלחו לסיבי ללא תמונת ומשימה. בסיבי אגבחו היינו שטאטאלאט טקבלים אותם, סמפגיבים מה צריך לעשות איתם ולפי זה מחלקים שומם. ראגבו להסעה של עוצבות שלמות. לדוגמא, חטיבתו של דני מס 247 באה, גחתה בשדה התעופה, ראבי קיבלתי הודעה משדה התעופה כי טכחה חטיבת חי"ר וכי צריך להסיע אותם. יחידה אחת באה כשהיו ש חסדים לה עשרות כובעי טנקיסטים כחור הטנקים, ואז אני לקרתי את קצין הקשר שלי, שלחתי אותו למחסבים שהיו כביר-גפגפה ובחננו להם כוכעי טנקיסטים ומחילים. קצין שריון ראבי מוטעה ציפורי, אלה את כל הציוד שהוא שלה לסיבי, את כל ש צורתות הטנקים, תגבורות קציבים, דרכור. הכל עבר דרך אוגדה 252, וזה היה מאוד נדרר כי זה עובר דרך האוגדה שלנו וכי אגבחו ספזרים. הוא היה אומר - את זה משלח לברון, ואם זה משלח לאריק. אגבחו היינו פוככות לתגבורות. באז המוצי מתבדבים, מילואים וסדיר, וכסובן שכולה פנו לאוגדה 252, כי חלקם היו יוצאי 252 וחלקם לא ידעו לאן ללכת. ואץ קיבלנו קציבים סדירים שהימשו עבודה, וכן קציבים שבאו מפו"ם, ומילואי מתבדבים מחזרו מחו"ל, סכל מיני מקומות, ואגבחו הפנינו אותם ל-525, ל-143 או ל-162. אנו גם שימשנו בעצם כעין טאגר צה"לי. לדוגמא האלוף אץ צ"יץ" אגיש, גחת א בשדה התעופה, מתייבב בחמ"ל ואמר "כו, איך אני נוסע?". ואץ היה צריך לקחת רכב של אחד מקציבי האוגדה עם קשר ולתת לו. אותו הדבר אמור לגבי כל מיני אלופים אחרים שהסובנו במרור. אם למשל, קלמן סגן הפך להיות מסקד הגזרה האפוצית והיו אה חסדים לו אמצעים, כסובן אגבחו סיפקנו אותם.

הדבר הזה שחייב מחשבה מחודשת על ארגון, ויהיה כזה או אחר, נסקרה של מלחמה.

אומר הדבר לגבי הפצופים, כיוון שנית החוליים היה באזור ביר-גפגפה והיה קשור לחמ"ל של ביר-גפגפה, הרי שפיבוי בעגפים של כל החזית געשה באמצעות חמ"ל ביר-גפגפה. כשאלינו טובים לקבלת הליקופטרים לפיבוי, ואגבחו

מוציאים את הפגזים ומעבירים אותם הלאה.

המטרים לחסן סדיר פגעו בצורה די חריפה באוגדה 252. כי לאוגדות מילואים יש את חסן כזה האדם למי לסימח, הרכב סוכן למי רשימה וזהו. לאוגדה 252 אמרו כי היא חיה עם פערים של סדירים, כי יש פער במסן הסדיר לעומת מצבה ולחברה האלה לא הייתה השלמה במילואים. האמור הוא בנהגים, קצינים במפקדת האוגדה, קארים וכו'. יש לראוב לכך שמהיה לזה או השלמה ממילואים או שהם יהיו בסדיר.

* * *

_____

היה מתחם שבקרא צח והוא את הדמקד ספטיים שהחזיק ע"י האוגדה של ברז, והם לא לקחו אותו, כי הוא היה מוגן היטב. אני מקפתי אותו פעם אחת ולקחתי אותו, כי תקמתי אותו בדיוק 180 מעלות בכיוון הפוך, ללא סיוע ארטילרי ואווירי, אלא עם טנקים ובגמ"שים בלבד. אבל כיוון שבאנו בשערה ובכיוון בלתי צפוי מצאנו בדיוק את המצרי המוכר והמקובל. יותר הדבר, מדגש שהתחיל להשבר הצבא המצרי בצד הזה של התעלה ב-21 - 22 - 23, אני יכול לומר שלכל מקום שבאנו, כמעט שלא הייתה התנגדות. הייתה התנגדות במקרה סואז, שזה עוד מחייב בדיקה מה שם קרה - אני לא יודע ואיני בקי בזה. אבל לדוגמא, בהשתלחות על ציר שאור, אבחנו יצאנו מערבת והשתלחנו בלי בעיות עד עמור 59, וזה מסק האוגדה לא היה עוצר אותי בכה, במקודה, לא להתקדם יותר, לא היה מי שיצטרף אותי. ירו עלי כבר ארטילריה בכיוון ישיר. המבוקים וכל מיט שיכול היה להשתלק, השתלק.

היה בסיון של הערבים להשתלט שוב על סוג 72 בקילומטר ה-101 - שוב, מישהו יכול לחשוב שהצבא המצרי בא ועשה התקפת בגד בעוצמת הצבא המצרי. אבחנו והחזקנו עם 6 מבוקים ו-4-5 בגמ"שים. יצא המקרה שתקפו עם ארטילריה, קצת טנקים והרבת חי"ר עם בגמ"שים ומגעו בצבא המצרי למולנו הרע בטנק מג"ד והוא בורג ואז הייתה קצת מהומה. הם עשו אז נסיונות חשימה לכאן ועם ברוך שבי פתחו את החשימה, אבל אצל אי-אפשר לומר כי הצבא המצרי בלחם חזק והחבנד הרבה.

בתבועת הלילה ב-23 לחודש לעבר פדביה, פברבו דרך מערכים מצריים מאויישים והצבא הזה היה מוכה הלם. צרודות בורודים וכדודים בורודים בורוד. עברו המילים והפרושים. כמחילה היינו מקבלים דיווחים על המלה המון הליקופטרים לכסוף הסמבר כי אלה הטילים האלה המסים כמו הליקופטר.

לענין המקפות האוויר של האוייב, זה שוב מתייחס לכל השלבים. עברו עלינו עשרות הסצנות של ספרטים ואין המצבה אחת לא הייתה תכליתית. ההצצות שלהם לא מדוייקות ולא היו פגיעות ישירות. את מחנה ביר-בפגפה תקפו סגונה די בסוף ולא הצליחו לפגוע בהם. זה פסק כולם שהיה ברור שהלכו עליו. יש שם גם מבטח שאינך יכול למספס את הנקוט ועובדה שהם סיספסו. משהו ירד 30 מטר שהקרוו. ההצצות היו לא מדוייקות. המקפות האוויר על כוחות שריון שהם מקפו - ומקפו אותנו הרבה פעמים בעוצמות של 2-3 רביעיות, לא היו יעילות. איבני יודע איך ח"א שלנו חוסף, אבל אני אישיה, עם החטיבה, הומקפנו לפחות ארבע פעמים בהתקפות ישירות של ספרטים מצריים, רביעיות, שמיביות, 5 רביעיות והפעם לא היה יעיל והם לא פגעו באף אחד מאיתנו. אבחנו פגענו עם טיקלעים 0.5 וראינו פגיעות טובות וביצועות בחור הבטן של המטוס והם לא פגעו. הם דיקטו. אלה היו סחויים

ומיגדו . היה איזה מסד עם כנסיים צרם . שהיה עובר הראשון למאחר אה
הכח, זהאי דקה אז אמילו פחות עזה, היו נדעיעים הסנוסטים. יש לומר לזכותם
של המיסיים שלגו, שכל זא פזם שבגד הסנוסטים המנדיים, בגו הסנוסטים שלגו והמייסנד
סליטה. דאבחנו הנאנד הרבה מיסטים מצויים שנויים, וליים .

אג"מ/מה"ד/הסטוריה

3227 .סל.

74 6 פבר

מפקד אגד ארטי לדי 204, אלימ יעקב ארז

הרכב האגד הארטי לדי

שלושת הגדודים הם גדודים סדירים; כאשר גדוד 402 היה בגזרה הדרומית - מרכזות כמצב התחלתי, וגדוד 404 היה בגזרה הצפונית. הגדוד העורפי היה גדוד 403

התחלנו את הלחימה כמו כל הסדירים כאן, עם החרטה קטנה בכוקר לקראת הצפוי לנו בערב. המדר לנו שב - 1800 היא שעת ה"ש" של המצרים, כיום כפור. לקראת זאת התחלנו לגלגלים איזה שהם דברים כמו הזנת הגדוד העורפי לקו; זה היה בשעה 10.00 כשהגדוד קבל פקודה לנוע, כאשר סוללה אחת שלו התחילה עם טובילים ו-2 סוללות בשרשראות. הפקודה שלי אליו הייתה לתפוס את הגזרה המרכזית. היה לי לחץ על אלברט ז"ל והוא לחץ על הפיקוד וקבלנו אישור, בסופו של דבר עד כמה שזני זוכר, הדבר היה ביוזמתינו, כי בקשנו להקדים עד כמה שאפשר. במשך בזמן הגיעו 2 סוללות סדירות מכה"ד, וני לא זוכר אם זה היה בכוקר או בצהריים. התחלנו להרגיש בכוננות גוברת והולכת. אמרו לי שאהיה רשאי להשמש ב-2 סוללות אלה לפי אישור מהפיקוד. הן לא היו מאורגנות ואירגנו אותם, מכהינת ציוד, מהר מאוד, שוחחתי עם האנשים, אמרתי להם שצפויה מלחמה, תדרכתי אותם והם היו במסגרת המחנה העורפי, בכוננות לתנועה לפי פקודה.

שאלה: מהו המצב ההתחלתי?

תשובה: במצב ההתחלתי היה לנו:

סוללת נברון דרומית (מבדד);

סוללה קהקמורא מחנייעת;

סוללת כיסוף 175 מחנייעת;

סוללת מדור 155 מחנייעת (בתערז);

סוללת יורם מחנייעת;

סוללת נברון צפוני (בוזפסט)

סה"כ 7 סוללות ועוד 2 קנים 120 מ"מ בבוזפסט ועוד 2 קנים 160 מ"מ ב"מבדד".

זו הייתה הארטיילריה. הפרנסה בקו בט"ש. במשך היום (שבת) נעו עוד 3 סוללות של 403 כלומר היו סה"כ 10 סוללות. כפי שאמרתי, הם פרוו בגזרה המרכזית. הדברים שאומד כאן אינם מווייקים מבחינת הזמנים, אך הם רשומים במטגרת הלקחים לאוגה. בשעה 1200 הייתה בדיקת חמ"לים ע"י מפקד האוגדה. החמ"ל מוכן להפעלה, הייתי בחמ"ל ויחד עם מפקד האוגדה (ז"ל) בדקנו את הכוננות להפעול החמ"ל. עשינו בדיקות אחרונות בטלפון עם מפקדי הסיוע; אם הכל בסדר, כאשר ידוע לנו ששעת ה"ש" שלהם היא 1800. הפקודה הייתה שלד אל המס"חים בקו להכנס לעמדות "שובך יוניס". (עמדת כוננות למבצע ולא מדות בט"ש). בשעה 1700, כל זאת, כתאום עם מפקד האוגדה.

אחרי בדיקת החמ"ל יצאתי למשרד כדי לעשות בדיקות אחרונות, להכין את הציוד האישי וכו'. השעה הייתה 1400, נסעתי עם ג'יפ קרוב לחדר כשמעלי עברו מטוסים, בהחללה לא ידעתי מי זה, אח"כ התברר שהיו אלה מטוסי אויב שחקמו את ביר-גפנסה, בעיקר את שדות התעופה ברפידים, שמענו פיצוצים גם מרחוק, כנראה שזה היה ביר - חמדה, ואת ה-^{יק} ועוד כל מיני דברים כסכיבה. אז היה ברור שהמצרים התחילו במתפקה. מיד נסעתי מהר מאד לחמ"ל, שם החלה להיות מהומה - התרגשות של אנשים וכו'. התחלנו לארגן את הענינים לאט לאט והתחלנו לאט לאט לקבל דיווחים ראשוניים מהקו על הפגזות לאורך כל הקו. הגדוד העורפי היה עדיין בתנועה על שרשראות ומובילים, טמטמו איתו על קשר אחרוט. הוא דורח שיש "שמחה כללית" והוא נכנס לקו תחת א"ש. דברתי עם מג"ד 404 (סמי) והוא אמר שהוא נמצא בסוללת מרור ויורדת עליו אש כבדה מ"ד על הסוללה. אמרתי לו לעבור מיד לעמדת "שובך יוניס" ולצאת החוצה ולהיות ערוך להמשך ולהצטרות עם המח"ט מיד 275 (אלוש) היה המס"ח שלו.

אח"כ קבלתי דיווחים מהגזרה המרכזית, ממג"ד 402 שהמס"ח בגזרה המרכזית דרומית וגם שם הייתה שמחה גדולה, לפי הדיווחים: פעילות אווירית וארטיילרית בכל הקו ובהמשך לכך - הייתה צליחה כמעט בכל הגזרה. זה היה בשעות אחה"צ (השד יודע מתי). הפקודות היו להתחיל לירות מיד על כל מטרה חשובה. בעיקר על גשרים וריכוזי אויב וכן בסיוע למעוזים.

שאלה : כלליה, זה היה מתוך עמדות הבט"ש?

תשובה : חלק היו בעמדות הרגילות, כי לא הספיקו להיות ב"שובך יוניס"

חלק הספיקו לדגל אחרה מתוך האש ולהכנס לעמדות אחרות.

יש סוללות שהתחילו לירות ב-1406 כלומר 6 דקות אחרי 1400, כאשר האוייב

החל בסביבות 1400. כלומר התגובה הייתה מהירה מאד. האש הלכה והתפתחה ואנו

התחלנו לירות כמויות עצומות של חפשות.

באותו שלב ניתנה פקודה גם ל-2 הסוללות של כהשד 9 לנוע לגזרה המרכזית

על שרשראות והם זזו. בערב החלו להגיע דיווחים על אויב שנמצא בשטחנו, ואפילו

בקרבת הסוללות, כלומר בקר הדרך החת"מ. אני זוכר דיווח של סוללת הג'ידי

על ירי טנקים ממזרח והם עצרו אותי, בטנקים פי.סי. 76 אנטיביים.

בהמשך, כל הלילה התנהלו קרבות קשים מאד, כשהארס' יורה הרבה חמושת, אני זוכר

שכבר התחלנו לבקש סיוע אוירי, לפנות ערב. הסיוע האוירי היה די לא מאורגן,

היו בעיות בקבלתו וכו', כי כנראה שבגזרה הצפונית (בסוריה) הייתה פעילות

דבה באותו זמן, ואז הופנה עיקר ח"א לשם. אנחנו לא קבלנו סיוע - אוירי משמעותי.

שאלה : לאיזה דרגות הורדו הקש"אים, לגדודים?

תשובה : קש"אים לגדודים וקח"קים לפלוגות. זה היה "סגור" מאד. בכל גדוד

היה הקש"א, בטנקים או בחרמ"ש. קח"קים היו בחלק מהפלוגות, כי

לא היו מספיק קח"קים.

שאלה : מה היו המטרות העיקריות שהעסקתם בשבת?

השבה : אזורי גישור, או גשרים שהיו מוקמים או בהקמה, ריכוזי אויב

גדולים, ריכוזי טנקים שהחלו להופיע בשטחנו, ירינו עליהם; ירינו

גם על ריכוזי חי"ר וסיוע למעוזים שהיו מותקפים במעוזים או הותקפו. המעוזים

צעקו אלינו כל הזמן: סיוע, סיוע, סיוע. ירינו על המעוזים כדי לסייע להם, נזמר

אח"כ את דעתי בקשר לכך.

בשבת כלילה כיו, כאמור, קרבות והבעיה שהסתמנה אצלינו הייתה התחמושת;

התחלנו לראות שאנשים יורים כמויות לא נורמליות, בקצב אש מקסימלי. ירו עם

סוללה אחת על מספר מטרות, דבר שלא כל כך מקובל אצלינו. ירו משימות אש

סכנה מסביב למעוזים, כפי שהתגבולח מחייבת כלילה. כלומר כלילה יורים אש

סכנה על מעוזים ובמקרה זה ירו ביום, במסגרת ההגנה על המעוז. התחלנו לארגן

את התחמושת מאחור ולשלוח שיירות אל הקן, לכל 3 הגזרות: טסה, כלרזה, מיתלה.

נושא הרכב לא היה מאורגן עדיין למן מבצע כזה ואז החלה לארגן רכבים, לסדר, לגנוב. בסיקוד ארגנו שיירות גדולות מאד, קצינים מהאגד לקחו את התחמושת לנקודות המפגש עם הגוודים. המצב היה שאחרי התארגנות ראשונית, במשך כל המלחמה לא סבלנו מחופר תחמושת; לא היה מקרה אחד שתחמושת לא הגיעה - תמיד התחמושת הגיעה וגם לא היה מקרה אחד שעצרנו סוללה בגלל תחמושת. עצרנו מסיבות של חוסר תחמושת כללית בארץ, אך לא בגלל שלנו היה חסר. רשנו, לא עצרנו אחא האסנו את הקצב.

הודיעו לנו שיש גירס מלואים באיזה שהוא שלב וגם יחידות האגד הנורספרו מתבייסות וזה כלל: השלמה מפקדת האגד, שבאחריה הגייס, וב-2 גד' המשלימים אותנו ל-5 גוודים: גד' המרגמות הכבדות 120 מ"מ - 285 וגדוד מרגמות 160 מ"מ 485 בשלבי גירס וכשיהיו מוכנים יזרזו לקו.

מפקדת האוגדה ואני זזנו לחפ"ק, במיללה. זה כבר היה ביום א' ב-0200. הגענו לחפ"ק והתחלנו לנהל משם את האש בגזרה הדרומית. כאגד האחראי על האגד הארטיילרי בכל הגזרה (3 גזרות התעלה). העיקרית נשארה ברפידיים והיא ניהלה את האש ב-3 הגזרות בגזרה הדרומית. הסתמנה חלוקת גזרות ל-3 האוגדות, כאשר ברך - בצפון; אר"ק - במרכז, ואנחנו ברפידיים. בשלבים ראשוניים של הקרב הזה התחלנו לפנות סוללות אחורה, כי המצרים היו בטגע קרוב מאד איתם. אני זוכר בכרוך את סוללת נברון, אותה מינינו ביום א'. השארנו שם תוחחים, אפילו לא הספקנו לפוצץ אותם כי המאורעות היו מהירים מהד. מינינו את סוללת קדתמורה, את סוללת הג'ידי - בשניות האחרונות ממש, אהרת היו אנשים נהרגים או נשבים, כי קשה מאד להמציא תוחחים נגד טנקים. אח"כ הרכבנו מסוללת נברון סוללה מתנייעת וגדוד 402 פעל שוב עם 3 סוללות. בשלב זה כבר היו לנו נפגעים, מצועים והרוגים, בקשור וגם ביהירות. עם חלוקת הגזרות התחלנו להתרכז בגזרה הדרומית, לקבל את האחירות עליה, לארגן אותה מבחינת ארט', התחלנו לקבל תגבורת יחידות מילואים, כך פרסנו את גדוד 647, 175 מ"מ בצומת המיתלה, ככביש הרוחב. זה היה ביום א' בלילה. בהמשך קיבלנו גד' 175 נוסף והוא 327, פרסנו אותו בצומת המיתלה. בהמשך הגיעו 2 גדודי המילואים של האגד שלי וכן את גד' 285 במסגרת כח "כישוף" להגנה על אזור הג'ידי והמיתלה. זה היה כה"ד 1 - בנימיני. בהמשך הפריטה היתה כזאת: 404 בצפון; 403 עדיין במרכז. דרשתי ארט' נוספת כי היינו כיהסי כוחות די מטובעים; המעוזים צעקו כח הזמן שהם רוצים אש; המזה היה במקב קשה; "מפצח" היה במצב קשה; כלומר אויב היה בכל מקום. דרשתי ארט' נוספת ואמרו שירידו לי את גדוד 403 מטסת

הוא ירד על ציר "מכדיל" על שרשראות והגיע אלינו באחד השלבים שאיני
 זוכר כעת (ביום ב') היחה פריסת האגד 20' ללא גרוד 401:
 גד' 402 - 2 סוללות במיתלה, סוללה - בג' ידי.
 גד' 403 - שהגיע, כולו במיתלה;
 גד' 405 (160 מ"מ) - בג' ידי.
 גד' 647 במקומו - בצומח המיתלה כביש הרוחב; כנ"ל גד' 329 (170 מ"מ)
 כאשר 2 גדודים אלה (647 ו-32) יכלו לחת סיוע לכל רוחב הגזרה בכלל
 הטורו שלהם. גרוד ה-20 היה פרום ב"מפוצל", בכל מיני מקומות - בג' ידי
 ובמיתלה וסוללה בציר "נהלה" במסגרת מיצר ראס-ג'ונדי. זו היחה פריסת
 20' כאשר 04 נשאר כבלוזה ואותו לא ראינו עד עצם היום הזה שם נמצאו עד היום.
 זו היחה הפריסה.

הביצועים: ירינו, בדרך כלל, מאש מפוצלת מאד, בגלל נטיבות המצב: סיוע

למעוזים ובעיה חדשה של סיוע לטנקיסטים לעמוד מול הטילאים

שירו טילי "סבאר" ו"שמאליים". לכל תפיסת עמדות של טנקים נתנו היפרי ארטילרי,

שלפי עדינו; לא היו עולים לעמדות בלי היפרי זה. מח"ט 401 נלחם באזור

"פולגורן", שבאזור המיתלה. כנ"ל גם חט' 165 אחט' 875 של בירו. זו היחה

החרגולה: טנקים עולים, ארט' יורה, מרחיקה את החי"ר והחי"ר נעלם לזמן

מה, טוב הוזה, טוב יורים עליו. מאחר וכמות המטרות היחה גדולה וכל הזמן סייענו

למעוזים במקביל, כי זו היחה בעיה שהדאיגה את מפקד האוגדה - לשמור על אי

נפילת המעוזים. עדיין היו בידינו "מפצח" ו- "מזח" שהחזיק 7 ימים. להערכתנו,

המזח החזיק מעמד בעיקר בגלל הארטילריה או רק בגללה. אמנם האנשים שם היו

אמיצים ונלחמו כאריות אך בזכות הארט' המצרים לא יכלו להכנס למעוז הזה

או להאחו בו, עד שהוא נכנע. בכל פעם שמפקד המזח זרש - ירינו ישר לשט,

הורדנו משימות אחרות. כנ"ל ירינו אש על מצב"נו, על "מפצח", מול יציאת

המיתלה ל- קרנרי. גם משם ניסינו להחזיק אותו עד כמה שאפשר, עד שנכבש

ע"י המרים. ירינו על גשרים, השמדנו 3 גשרים: 2 בגזרה הדרומית ו-1 בגזרה

"צידרן" שמצפון לאיטמעיליה, זה היה ביום ה-1 או השני. דיווח הקח"קים

ומפ"ים טנקים היו ש-2 הגשרים נדמקו והצליחה בהם נפסקה. כל אותה עת,

הופעלה אש ע"י קח"קים וקש"אים שהיו בקו הקדמי. רב הארט' שנודחה ע"י האגד

היחה אש קבוקרת ע"י חצמיות קרקע, מטוחת ויעילה כתוצאה מהסיוע במטרות.

היה מקרה שהצבנו קצין חצמית על ציר, אך הוא לא היה יעיל, כי לא יכל להתקרב בגלל בסיסי טילים. כך שהוא שמש לנו רק לצורכי דיווח ולא סיווח.

היו מספר מקרים שהאגד ירה בבזרה הדרומית ריכוזים של מספר גדודים על מטרה אחת, למשל: כשפוצה חס' 3 המצריה לקו הקדמי שלנו במיחלה והתקדמותו לכביש הרוחב המפורסם שם, הורדנו עליה ריכוזי ארט' של מספר גדודים אל תוך הואדי, בסיוע אויר רב והחטיבה הזו הושמדה (זה היה ביום ג' או ד') היו גם מספר מקרים נוספים שירינו ריכוזים אגד מ. ורחים, על מטרות שונות כמו גשדים, ארט' או ט קים שהטר ידו מאד את כוחותינו. הרבנו להשתמש ב אויר ובחשמשת זרחן 55. כלילות. הרבה תאורה.

היו מקרים רבים שמפקדי כוחות ללא קשור ארט' הסתייעו בארט' מתוך הכח, שהאוייב היה בקרבתם, נח או נע ואז נתקו להם ארט' לפי היחידות. אני מצין כמיוחד את כח דודון, גדוד 20 של הצנחנים שפעל באזור ציר "ירדה", הירבה להשתמש בארטילריה, הקצנו לו הרבה פעמים ארט'; מפקד המזח טרוח הרבה פעמים את הארט' לא על עצמו אלא על הכוחות שעמדו בקרבתו. וכך כל מיני מ"סים שחק"קים או הקש"אים נפגעו, נהרגו. אנחנו דרשנו וקבלנו סיוע אויר. סיוע אוירי שהיה מוגבל, הן בגלל בסיסי הפילים והן בגלל הצורך לבלום את הסורי, דבר שידענו עליו. לכן, אצלנו סיוע אויר היה דליל במשך רב שעות הבלימה. קבלנו סיוע מטוסי אבל לא היה משמעותי במיוחד, אם כי היו מקרים רבים שסיוע אויר הגיע והוסע לא ע"י הכוונה אלא לפי זרישה מהחפ"ק או מה-חמ"ל. זו הייתה התרבות. הם לא רצו הכוונה קרקעית, כי פחדו לרדת נמוך ותהקרב התקרבות משמעותית, בעיקר בגלל בסיסי הטילים. אך היו לנו סיוע אוירי שפעל במיוחד בנותרו יום שתקפו את חס' הטנקים מצפון לציר "ירדה". הם למעשה גרמו לרב האבידות של אותה חס', השמידה כ-50-60 טנקים, ארט', ח"א וטנקים. הם סייעו לנו במיצורים על מעוזים שבינו מכניסים את האנשים פנימה למעוזיהם היו יורדים על המעוז ודופקים אותו, כדי שהמצרים שעל המעוז כחלוח, ידפוקו. זו הייתה סה"כ הפעולה בשלב הבלימה. היו עוד כמה פעולות מיוחדות בשלב הבלימה כמו למשל חילוף המזח עם הקומנדו הימי. אז סייענו לקומנדו הימי, ירינו על כמה מקומות סביב המזח להפלות סימן ולתת סיוע למזח עצמו בעת הפשיטה. כידוע, הפשיטה לא הצליחה והכח צריך היה להקפיל כי המצרים איחרו אותו. זה היה כן בפיקוד בנימיני ושחרור האנשים לא הצליח אז.

פעולה נוספת שהשתתפו בה הייתה החדרת חק"קים לשטח אוייב. החדדנו הרבה

קת"ים מתנדבים לשטח אויב, היה חזר ללכת לשטח. כל לילה החדרנו 5-4-3 קת"ים שלוו אותם כוחות צנחנים או צוערים מבח"ד 1 והם היו מנחיתים אש על ריכוזי אויב בעומק. את זה עשינו כמעט במשך כל לילות הבלימה רגלית. לאחר שאלברט נהרג, קלמן מנן קבל את הפיקוד והלכתי להיות מפקד הסיוע של קלמן. ב-16 לחודש נענו לגשר עם 2 כוחות טנקים של חט' 401 וכח של חט' 164 בפיקודו של פינקו. הארט' כולה נשארה בבלימה מסל ארמיה 3. כל המערך שמניתי נשאר בבלימה. אני ומפקד האוגדה עם מערך מוגבר, צלחנו ב-19 לחודש ב"מצמר" והתחלנו את המלחמה בצד המערבי של התעלה. טנן מפקד האגד נשאר מפקד המפקדה הארטילרית שפקדה על הארטילריה שנשארה בג'ידי ובמיתלה, עדיין במסגרת 262, בפיקוד הרמ"ט - אל"מ גרנות. הנה לנו קשר כל הזמן, לא הסתייענו בהסלף הסתייענו הרבה בסיוע אוירי, בחנועתינו וכלחימתינו בצד המערבי, באזור "מחצרה" ו-"פח" כאזור "מצנפת", קרבות בציר "ויטמין" ו-"שיש", בציר "עשור", בחקיפת מפקדה ארמיה 3 בדקוטה, וכן בכביש ג' כל עתקה ועדבייה - לכל זאת הסתייענו בסיוע אוירי, ובהמשך בסיוע ארטילריה: קבלנו את גדוד 672 (1559 מ"מ) באזור "מצנפת", שהיו לו כמה תקלות - הותקף ע"י מינוס ועברנו איחז למבנה 2 סוללות. הוא חצה במסגרת אוג' 143 כך נרמה לי, ואנחנו קבלנו אותו בדרך. לא הייתה לי ארט' וקבלתי גדוד אחד לפחות. אז גם הגיעה חט' 179. האוגדה התחילה לקלט כוחות, גם ארטילריה. במשך הזמן קבלנו את הסיוע מ"רתחן" כלומר גדוד 175; כלחימה זו קבלנו סיוע גם מ"כורב" גד' 175 שבקשתי לפרוס שוללה שלו דרומה על אזור עין מוסא להחקפת לילה על גמל עתקה, עדי שיטייע לנו על הצד השני של המפרץ. לבקשתי הם פרטו אותו ונחנו לי סיוע יחד עם גדוד 175 נוסף, כשמצפן (נד' 672) נשאר באזור מצנפת וסייע לחטיבה 401. עמר וכורכר היו יחידות שסייעו לנו, אך לא היו ח.פ.פ. שלנו; הם הגיעו אלי משום שפניתי לפיקוד והם אמרו שזה יכול לסייע לנו. כלומר הם לא היו במסגרת האגד. כל הזמן קבלנו סיוע אוירי. איכשהו "סופחנו" את הגדודים אלה אלינו והם סייעו לנו במעולות שלנו בגדה המערבית.

אח"כ קבלנו אלינו את גודר "פטיש" (120 מ"מ) 487, שסייע לכח של איציק בן ארי.

מכאן חברנו להתארגנות אחרת וכנדה המערבית תוך כרי הפסקת האש האנד הארטילרי מנה את הגודרים הבאים: גר' 803 הגיע, "צלמון", "רועם" - היה לנו את "פטיש" 487 120 מ"מ, "מצפן" 872, 166 מ"מ. היה לנו רתחן 175 מ"מ. במשך הזמן קבלנו גם את "מחשוף", 402 שלנו. בסוף המריסה כאן, קבלנו גם את אנד ארטילרי 215, לח.מ. שלנו, בהרכב 2 גודרים 166 מ"מ גר' 120 מ"מ וגודר 175 מ"מ כאשר בתוכו 8 סוללות 203 מ"מ, מתוך השלושה אחת עדיין חדשה. התארגנויות נוספות היו כללקמן: החלפנו את "פטיש" עם "עורפה", גודר ה-120 מ"מ שלנו שפעל במיתלה ובציר יורה. כן הוחלף גודר 487 שהלך לשט. זה במסגרת האנד, אורגנית ככל האפשר. היום אנו מונים 3 גודרים אורגניים: 402, 403 ו-285 (120 מ"מ) עדיין חסר לנו את 404 שנמצא בכלוח. במשך ימי הלחימה ירה די האנד והגודרים שהוכנסו לו כ-80 אלף פגזים, מכל הסוגים והקליברים. היו לנו 23 הרוגים, 175 פצועים עתה אנו ערוכים להגנה על הגזרה המערבית, בסיוע לכוחות, לחטיבות ונכונים להמשך הלחימה.

שאלה : כמה כלים נפגעו לאנד במשך הלחימה?

תשובה : ביום הראשון או השני נפגעו 2 מרגמות 120 של בודפשט, כתוצאה מהפגזות

ארטילריה ואויר; נפגעו 3 תותחי נכרון בצפוני; הושמדו כל תותחי הנברון בדרומי שפוצצו אותם ע"י המצרים שעד עכשיו הם בדיהם (אלה תותחים סטטיים ולא ניתנים להזזה לפי דברי אל"מ, רמ"ט ארמיה שלישית, שאותו תחקרתי, הם פוצצו אותם). מפיצוץ עצמי של הזנה כפולה, הושמדו 2 מחמ"קים 160 מ"מ ויצאו מכלל מעולה. תותחים 50 אמ. נשרפו פה ושם בגלל כל מיני סיבות, פגיעות או אבק - שריפה, אבל לא הרבה, אחד או שניים. מרגמות 120 לא נפגעו, פרט ל-2 המרגמות הסטטיות בבודפשט.

שאלה : הנפגעים שעינת שייכים ליחידות האורגניות שלכם?

תשובה : של כל היחידות שפעלו במסגרת האנד. ביהידות הסדירות שלנו יש 10 הרוגים יש רק 7 הרוגים מההזנה הכפולה של 160.

שאלה : מה ידוע לך על הארטילריה המצרית?

תשובה : הארטילריה המצרית פעלה במאסות; הם ירו על כל דבר שנראה להם מטרה וראית או כדאית. בדרך כלל האש שלהם לא היתה על ארטילריה שלנו. היא לא היתה

מרוכזה אלא מפוזרת, ולא רצופה מאד, אלא מטח מה ומטח שם. הם לא ראו אותנו אלא רק טאין אנו

יורים, ולשם הם ירו. האש שלהם הייתה מרוכזה על דברים שראו, למשל על עמדות טנקים שלנו הם רכזו כמזיזות רציניות של אש. על מעוזים הם ריכזו כמזיזות עצומות של אש, כל צד הרכה יחידות אש על מעוז אחד, הרבה תחמושת במשך זמן רב. סה"כ אני מחרשם שיש להם כמות עצומה של כלים ואיך להם כמעט מנבלות בתחמושת, כתוצאה מכך הם יורים הרכה. היו מקרים שכל התעלה הזו הייתה כמו יום עמצאות אחד גדול. מטוסים שלהם פעלו ולא אחת הם נגעו בסוללות שלנו, לא חמיר בצורה יעילה. למשל, נדה מצפן נפגע, והיו לו 6 נפגעים ממטוסים, כתוצאה מצמיסות העמידה של הרכב באותו רגע (צריך לעמוד מפוזרים עד כמה שאפשר ומחופרים עד כמה שאפשר).

סה"כ אני מחרשם שארטילריסטים שלהם מאומנים, יודעים את העבודה. גם מחקירת האל"ם אני יודע שהם עבדו למי שיטה, עשו הכנה ארטילרית שכללה את כל סוגי הנשק כולל מרגמות 240 מ"מ, נשק קטלני מאד. לדעתי, הם עבדו בצורה יפה. היוזמה הייתה בידיהם בחלק מהעניין. לגבי הארטילריה שלנו - ראשית הייתי אומר שעשחה רבות, גם מתוך מה שראינו כשטח אישית, וגם מתוך דברי האנשים המסתויעים. הם לא מסתירים זאת. בזכות הארטילריה לדעתי, המעוזים עמדו כמה שעמדו; הטנקים פעלו כפי שפעלו בזכות החח"מ; גם המצרים נבלמו בזכות המטחים שירדו עליהם מהכוחות הסדירים וטאנור יותר מהמילואים שהצטרפו. מתוך חקירת שבויים אני יודע שגם המצרים הופתעו מעוצמת האש שלנו, הם פלדו מהארטילריה שלנו כי לעומתם היא הייתה מסווחת. ירינו רטוק אויר, והם לא ירו ריטוק אויר. לכן, השפעת הארטילריה שלנו הייתה רבה במלחמה הזו, לדעתנו הצרה היא שאיך לנו יחסי כוחות מספיקים כדי ליצור אפקט יותר ריצוני. אם היה לי אגר נוסף, כמות גדולת של סוללות, היינו מגיעים לתוצאות טובות יותר, אבל היו לנו מעט, והמעט הזה עשה מה הסטוריה.

שאלה : מה בקשר להגבלת תחמושת?

תשובה : היחה לנו הגבלת תחמושת, בשלבים מאוחרים יותר. כמו שאגר 209 משחולל,

יורה יותר מדי תחמושת, המת"ק מתחיל להתרוקן, רחפנו תחמושת לגזרות אחרות, גם כשהאחריות עברה לאוגדות אחרות, בגלל שהיינו אנשי רפידים. היו מקרים שנעו אצלנו משאיות בסד"כ של 60 משאיות ושיירות ענקיות של אלפי פגזים בכח אחת. בשלב זה של כמה ימים לאחר חלחימה, חצלו להגביל אותי, ריטנו אותי ואמרו להשחרל לירות פחות. זה התבלט בעיקר ב-178 מ"מ. ב-188 מ"מ אני אישית הייתי הכולץ, כדי שהנוער שלנו לא ישחולל

יותר מדי, משום שידעתי שאין לנו פריסות החמושת, אני יודע שזו בעיה. לכן הנבלתי אותם.
אמרתי להם לעבור לקצב איטי, להשתדל לירות על מטרת ברורות מאד, על דברים שרואים ולא על
בערך. למעשה, החל משלב גמר הבלימה הודיאים, התחלנו לירות בצורה מבוססת יותר. יחד עם
זאת, ירינו את הכמות העצומה של החמושת, שהקנינו שלנו הסכו להיות קליברים לא נורמליים,
175 מ"מ, 180 מ"מ. זה נהן את אוחותיו.

שאלה : האם היו מקרים שהנבלת החמושת השמיעו על מהלך הקרב?

תשובה : אני חושב ^{לשא} לא, כי המצרים לא הרגישו אם יורים עליהם מאה לקנה או 50 לקנה.

ירינו וזה היה יעיל ולכן זה השמיע. אישית - ודאי שלכמויות החמושת רבות יש השפעה ע

על הקרב ואם אפשר היה לירות כיתר חופשיות, הדבר היה גורם ליותר אבידות אצלם. יותר
אבידות להם - הישג גדול יותר לנו. אבל מאחר שירינו בהנבלות מסוימות זה היה מורגש. היו
בהמשך הקרב הנבלות החמושת שאני אישית הרגשתי אותם; היו לנו יכוחים רבים, כמעט מריבות.
החחילו לשים את היד על המת"ם. משלב מסויים המת"ם היה בשליטתנו. אח"כ החלו לשים את
היד על יחידה מטכ"ליות; ראו שאנו חגיגיים יותר מדי ועצרו אותנו.

שאלה : לא היו מקרים שההתקפה נדחתה בגלל חוסר הארטילריה?

תשובה : לא. לא נדחתה שום התקפה. לא היו כמעט התקפות במלחמה הזאת. לא היה
שום אקס שגמלם או געזר בגלל הארטילריה. היו מקרים שחיכינו לטויע אוירי,
וכתוצאת מכך שהגנו את ההתקפה כצד הזה (?). אבל זה בגלל סיבות טכניות של ח"א.

שאלה : נחזור, כרשותך, לשלב הבלימה. ההתקפה חמצריה בשבת השניה, ה-15

אוק' היתה מאורע מיוחד, חוץ מכמות הפגזים הגדולה (להערכתי) שייריתם?

תשובה : לא, היונו ערוכים אז בצורה מספקת, עם כח שהספיק לבלום אותם, הרכב

יותר טוב משבת קודמת; כבר חיינו בעמדות ירי, בעמדות מנע איתם, הסנקים

פרוטים בקו, ארט' בכמות מרוכזת יחסית ולא כפי שהיתה לנו בשבת הקודמת. חוץ מזה, צפינו

אח התמרון שלהם וידענו מה הם חולכים לעשות, פחות או יותר. בשבת הקודמת - לא ידענו מה

הם חולכים לעשות, הם באו אלינו כמו ה"איקסוס", בבת אחת.

שאלה : מג"ד 202, דורון דבר כל הזמן בשיכחה של הארט' והוא היה אחד מהעשרים שחיתה לו הסוללה הזו. מה דעתך לגבי השיטה הזו, אילו הופעלה גם בגזרות אחרות?

תשובה : זה מתקשר בלקחים זה טוב. מסקנתנו במלחמה חזו היא ש-120 לא יהיה באגדים, א. כנראה במסגרת הטיבות תח"ר, לא באגדים משום שאי אפשר להכניס אוחו, הם יורים כמויזח כאלה, והזחל"מים חשופים יחסית. אני נמנעתי להכניס אוחו קדימה, אלא באגפים, היכן שהיו סיכויים לתכנס ולפרוץ. בדרום פעלנו כך: הסוללה ירחה, גמרה את הבטן וסוללה שניה נכנסה וחתמאלה וזו יצאה. לכן זה עבד. אבל להגיד שהסוללה תעמוד כל היום והירח רצוף ותחסוף את כל האש של הארמיה ה-2, זה יהרוג את היחודיים.

שאלה : מאין באו כל היחידות שלחנו בצד המערבי של התעלה באגד הארטילרי?

תשובה : גדוד 872 - מאנד 214;

גדוד 402 - מאנד 488;

רתחן 647 - מהמטכ"ל (178 מ"מ)

גדוד 402 - הוא שלי; צלמון - אמרנו. אח"כ קבלנו ת.ס. את 215. 2 גדודי

158 מ"מ, עם כל מיני קדים.

קצין קשר אוגדתי = טא"ל יען ורדו

שאלה : המלחמה תפסה את גדוד הקשר באמצע ההכנות.

טא"ל יען : מבחינת עבודת מטה השתלכתי בעבודת המטה של מפקדת האוגדה לאורך כל הקו,

כאשר זה התחיל בערך במוצאי ראש השנה, אולי לפני זה. היה סיפור של תרגיל

וכל שאר הדברים שלקראת סוף השבוע החלו לחשש שזה יותר רציני. ביום המישי בערב 10.4.

התחיל המצב להתהדר - תרגיל היה אבל כנראה חולכים למשחזר רציני יותר. התחלנו לבדוק כמה

דברים: את המערכות שלנו במגים - כלי רכב, מחקונים. התחלנו לבדוק נוכניות מבצעיות

ולרואת את המערכת שלנו מוכנה קווח בעיקר כי אין לנו בעיה בהכנת קשר רדיו. התחלנו לרכז

נתונים לנביגו וגם לנביי היחידות. ביום המישי - להפתעתנו - היתה הוראה שאפשר להוציא

את אפשר להוציא, הוראות סותרות. ביום המישי הלילה היה ניסול חומשות לחלוקין. ביום

שישי והתחיל לרדת ביה"ס לשריון, כאשר בהתחלה ירד חפ"ק החטיבה ואנו הכנו אותו. במקביל

ארננו את הטנקים של ביה"ס לשריון, שהיו בביר המדה, שגם על כך טיקחנו. ישבנו בביה"ס

לשריון הכנסנו אותם לתמונה, כשהיה מדובר על 2 אפשרויות: אפשרות כניסה ל"ש"ק - ניהול

ל"ש"ק יוניים"; אפשרות שניה של עליה לצפון לצורך מבצעים התקפיים, כגון "צפניה"

ו"בן היול". כטובת בבוקר היה שחזור של כל המכצעים של מ"ק האוגדה, באגד הארס.

בערך באותה שעה קבל המפקד טלפון (ב-1600 ביום ביפור) מאלוף הפיקוד נדמה לי, על שעה

ה"ש", כנראה כ-1600, ופרטים נוספים מיד כדקנו שוב את כל המערכות בחמ"ל והמקומות

אחרים, והכנו אותם לעבודה. חגורנו את כמות האנשים בחמ"ל. בצהריים המפקד עשה ביקורת

בזמ"ל, הוא גם קבע ביקורת בחמ"ק בשעה 1400. הגעתי לחמ"ק והסתבר שהוא חיכה שאק

איתו מלשכתו. הלמתי להביא אותו מהלישכה. איך שהתחלנו את הביקורת, הוא שאל 2-3 שאלות,

ראינו מטוסים מעל לשדה, זיהינו שהטפ מצריים, שמענו התמוצויות. מיד רצנו לחמ"ל

והתחלנו להפעיל את המערכת. כל יתר ההתארגנות היא כמובן במסגרת מפקדת האוגדה,

כי אם מבינים חמ"ק כמובן שאני צריך להכין את הקשר לזה.

לגבי מועדים: כימים הראשונים נשארו אחראים על כל המרחב. זה גם אמר שכסיס הציד המרחבי היה תחת ניקוד ונצלנו אותו. כנ"ל היינו אחראים על המסר וכל הבעיות האחרות. ביום א' התחילו להגיע כוחות נוספים. גרמה לי שחט' 600 היתה הראשונה לחניעה לשטח, נוספו להפוס אותה. ספלונו בה בציד וכדברים אחרים. ירדו 3 מפקדות גדודים וכל גדוד ירד עם פל' אחת. יתר הכוחות התחילו להכנס אח"כ. בשלב ראשון הזרמנו חט' שריון קדימה - 460 הלכה לגזרה הצפונית, 14 מגזרה המרכזית ו-401 ירד לדרומית. קשר היה לכולם, ממקומות שהיו מחומננים מראש, קשר פיזי - בבלונז היתה לנו הכנה לקליטתו של חט', בטוח ממילא ישבה הטיבה; במיחלה שוב היתה הכנה לישיבת חט' בחוף גבעת החפ"ק למעלה. בזה ראיתי סוף של 'שלב ראשון. גם מבחינת הפעלת המערכת שלי זה סוף שלב ראשון, כי אח"כ התפתחו וקבלנו את הגזרה הדרומית ה.פ. האמא היא שבנושא זה היו כמה דברים שהיו מוכנים או צריכים להיות מוכנים ולא היו לגמרי בסדר.

היתה לנו פריסה באום - מחצת, שכמה שבועות קודם נגנב ממנה כבל וחובלה המערכת ע"י בדואים. המערכת במיחלה לא היתה מוכנה להפיסה של חפ"ק. המערכת שאנו רצינו בגבעת החפ"ק, בחצי המדרון, בנוי בוגר ~~מאד~~ רציני מאד לחפ"קים. הוא לא היה מושלם - היה בלי השמל וכלי קשר, ועוד לא הכנסת כבלים וכו'. זו היתה אחת הסיבות שלא להצתי על דילוג החוצה. באיזשהו מקום היה לי נוח שנשארו ברמידים, מבחינת הפעלת המערכת. זה היה נוח גם מבחינת הפעלת אחרת, כי זה נתן לנו אצבע על הדופק. כלילה שבין היום הראשון לשני הכנו את החפ"ק ליציאה למיתלה. הוצאתי חפ"ק קשה יותר גדול ממה שכתוב על הנייר, כדי שאוכל לתפוס את המערכת. פרט למלים שהוציאתי, הוצאתי כמה יותר גדולה של כבלים וכו'. למעשה, פרטתי לעמי שם מערכת שדה בחוף מבנה. זה היה השלב שבו האגודה הפסיקה להיות אחראית, ומבחינת הראיה שלי - המשיקה להיות אחראית על כל סיני אלא אחראית על הגזרה הדרומית, כשעדיין במקדה העיקרית מאחור היה טפול בכל הגזרה, גם מבחינת שרתי משרד קשר, מבחינת מאמרי

ומכחינת שיוחי הצטיידות שנעשו דרך כסיס חציוד אמרהכי.

אחרי כמה ימים דילגנו את המפקדה לאום - מחצה כפי שהסבחי קודם, המערכת לא הייתה

מוכנה, היה מוכן רק ראש כבל. כלומר היה לי קצה שממנו יכולתי לקבל עוד אנטו (?)

ולא היה לי יותר מבך. המפקדה ירבה באום - מחצה יומיים ואח"כ דילגה אלי לגבעה

חמפ"קים במיתלה, כאשר אני בגבעה חמפ"ק התארגנתי עד שחזק פקדה הגיעה. הכנתי לעצמי

מחסן קטן כדי שאוכל לצויד יהודות משם. יותר מאוחר הורדתי אלי גם הלך משלוחת התחזוקה

כדי שתעבוד כגש"ח במיתלה, ותטפל בטנקים, כאשר הוסידור היה שטנק לא עוזב את הגש"ח

בלי שעובב בדיקה של תחוליה שלנו. לפעשה, שיחקנו את כל משחק המערכת של חמפ"ק

כשהחמ"ק עברו מערכות טלפוניות, גם פיזיות, גם רדיו טלפון של משרד התקשורת;

עברו שהי מערכות טלפון צבאיות האחת מול אום חשיבה אל חמפ"ק המיקודי ל"דבלה",

והטניה דרך ממסר באום - מחצה לרסידים ואח"כ לאום - מחצה עצמה כשהמפקדה דלגה לשם.

מכחינת טימול הוראות קטר וציווד - נבנו הרבה כוחות, הוך התקופה הזו. אחת הבעיות הייתה

לצויד אותן ושניה - לתת לחם אפשרות להוסיף בקשר מבחינת תדריך ואחרת קריאה. את

כל זה פחרנו בחמפ"ק במיתלה, כשהיינו מעוכנוט את המפקדה העורמית. מצד שני, כוחות שהיו

מיועדים אלי - המפקדה הייתה מכינה אותם - במירת היכולת - ברסידים והיה הולך עדכיון

הזור. זה לגבי השלב עד שחאנג' אחרת. בשלב זה היו לו מעט פעועים (3) במפקדה

העיקרית בביר - גכנשח. כחוצאת מהפעועות אור; אחד גבחל הוך כדי הפגזה ונכנס עם הראש

בקיר ו - ג הטפו רטיטים, לא דברים רציניים.

כשהמפקדה דילגה מאום - מחצה אלי, נשארנו עדיין גופים עורמיים ברפידית האמה

היא שגם עכשיו יש לנו גופים עורמיים ברפידים אבל, עכשיו הם מטפלים בעיקר בבעיות

מינחלתורה ולא בבעיות מבצעיות. אז הייתי מוכחה לתת שם קשר, בעיקר בנושא חילוץ

דמינוי מפני שבנומים העיקריים של המינוי החילוץ היו ברפידים, כי"ח שדה, גש"ח 44-

דאלמנטים דומים. כשהמפקדה דילגה מיקמנו אותה בעיקר על גבעה חמפ"קים או מורדות

נבעה החס"קים והכפופות שמולה. את החקלים העירומים של המפקדה מל"ח מחזוקה פל"מ מפקדה, מחנה

שלישות מיקמנו מול השטח שמאחורי המחנה במיתלה, עמוק בתוך השטח, כדי שיהיו

רחוקים מאש ארטילרית. היינו מקבלים שש בקביעות כל יום אחח"צ מנה יומית של אש

מש"ח הטרדה בערך בין 1600 ל-1700. באמצע התקופה, אינו זוכר מתי, גם כשהיה החס"ק

היינו עושים גיחה של חס"ק נידר החוצה, שכלל בעיקר את נגמ"ש המפקד ונגמ"ש אבטחה.

לא פגעתי בארטילריה כי הם היו עם פגזות כלים, לי היתה אפשרות להחליף אותם עם

זחל"מים. הגענו למצב ש-2 הללים האלה היו מחוץ למערכת, למרות שהיו בחס"ק. חוץ כדי

כך קרה המקרה עם אלברט. במקרה הזה נחוג קשר אחד. בתקופה שהמפקדה היתה איתי,

ב-10.10 - 10.10 יומיים אחרו שהגיעה, ירדה עלי המגזה טובה, זו הפעם יחירה, עד

אז היו ההפגזות הטרדה ולא נפלו בתוך הגוף, בד"כ. היו מקרים שנטלו על הכביש, על

הנביעות. בתפוזת נפגע מרכז הקשר, ששם נמצע אנושות זאח"כ מה בחור אחד ו-2 נפגעו

קל, אחד מהם קבל הלם.

בליו ברור שהייתי מנוטרל קצת מבחינת מרכז הקשר: רק"ש הטלפוניטר, רק"ש הכ"ס

ומכונית המק"ש, כשפרט למכונית המק"ש, הכל נועץ. נפגע לי רק"ש 10.10, שקבל רק

פגיעות ברדיאטור, זה זחל"מ, והוא תוקן. הכלים תוקנו ואחרי יומיים חזרו, פרט לרק"ש

590 ומכונית הרק"ש, אותה אין לי עד היום. לדעתי זה לא היה ב-10.10 אלא ב-10.10,

או ב-10.10, בי המריצה קדימה היתה כליל 10/10 כשהאוגרה חזו הצתה את הנשרים. לאחר

מכן ארננו את היציאה החוצה, כשחוצאנו חס"ק מצומצם החוצה, המפקד לא רצה לקחת

צנ"קים לא היה לי צנ"ן על הנגמ"ש; יצאנו על זחל"מ והוא לא רצה להעביר זחל"מ

מחודד השני, והשארנו זחל"מ מהצב השני, והשארנו את המפקדה העיקרית במיתלה, כדי

לרכז משם את השליטה על המרחב הערפי, כלומר המרחב של ארמיה 2 מהתעלה מזרחה;

ומשם שלטנו את כל השליטה ופינהלחיה על האוג' כולל דחיפת דרגים וכל השאר. המפקד בהחלה לא רצה לקחת אותי ונם לא את אידו, רצה שנשאר מאחור. אח"כ הסכים לקחת את אידו, שהיה בחם"ק. כשהאוגדה השאירה מאחור חט' 978 מלא, גדרד מחס' 401, גידור 203, את כוחות כישוף וכוחות מנחנים, מסדרת ה- 9000, 9400, כוחות מאולחרים, שעסקו בהגנת הג' ידו ותמיחלה או בכלימת ארמיה 8 ומצד שני - כוחות שעסקו בסניורה המעכרים בג' ידו וכמיחלה, עליהם שלטה המפקדה העיקרית כאן גם מיצלנו רשחות מבצעים כדי שתחיה שליטת נפרדת על הכוחות האלה ועל הכוחות מקדימה. הכוחות מקדימה נעו קדימה בגטיעה על שרשראות לכיוון הגשרים, בהרכב 166 מלא בפיקוד טנן מפקד האוגדה ו - 401 כוחות גידור בפיקוד חמס"ט. לילה לאחר מכן קבלתי הוראה להכניס את חט' 179, שהניעה מחצפון. יצאתי קדימה כדי לחאט איתם קשר ונושאים אנג"ים, ונם כדי לתת להם מפרות. הכנסתי אותם לכיוון הגשר ירדתי לחאט לחם החזוקה עם קא"מ ואגד החזוקה שישבו ליד לקקן. ארועים מיוחדים אצלנו כבר לא היו אז. נשארנו עם הרמ"ט, אל"מ ישראל גרנוה; אחרי יומיים - שלושה קבלנו החלטה לדלג, זה היה בשלב שישאר שישאל גרנוה עזב אותנו ו - מגרי הגיע לשם כשקבל לאחר מכן את חטיקוד על השטח. המעבר לא היה חלק, כלומר לא הוצאנו את כל האוגדה או כל המפקדה אלא הוצאנו חלקים ורענו קדימה כדי למקם עם מפקדה האוגדה. בשלב יותר מאוחר נתנו לנו להוציא את יתר חלקי המפקדה, כאשר היום במיחלה יש לי רק מימטר לצורחי ה- גש"ח. האיטור מבחינת הרכב הכוחות, אחת הבעיות העיקריות שיתח שהיינו צריכים כל הזמן לחשלים ציוד ובחכנון מחדש של הומעה ברשותה, דבר שלא חמיד מותר לי לעשותו די הקצבות ההדרים שלנו לא. בעיה שלנו היתה שכל פעם, קבלנו כח 449 או שזום אותנו כח; חט' 179 לרונמא הניעה בלי ממקדה עיקרית כלל, גידור 203 הניע עם ציוד של בקושי גידור ח"ר ובנינו אותו כגידור חרמ"ש; חט' 164 הניעה כשהמפקדה הניעה מאחור. היינו צריכים לבנות אותה. גידוי הצנחנים הניעו כמעט ללא ציוד, כששוב היינו צריכים לבנות הכל. כנ"ל בח"ר 1, שהגיע רק עם הציוד שהומיע בתקני בישוף - 2 מכשירי ג'י. אר. סי וכמה נוספים

שזה בהחלט לא צודק. התמקננו ב"פרה 5022". וצריך לזכור שבכל שלב הלהימה עברו תולדות

החזקה של י שחזקו את הכוחות, שהיו עושים גיחות מהמיחלה, רצים עם ציוד קדימה

ומטפלים בכוחות, למעשה, זו הייתה כוונתי. הגעתי למצב שהשארתי חוליה של סגן הנרי

קדימה ואני הייתי ~~אחרי~~ - ממלא אותו מאחורנית עם כל מיני משלוחים. כל זמן שחפ"ק שלט

בכוחות, הוצאנו פעמיים טבובי דואר החוצה כשפקס עליוק סגן יורט מפל' האסכה.

אחרי שהתמקננו ב"פרה 5022", היו שם בעירי מילוד להחיישב, בהחילה ישבנו מרוכז וכל

יום דילגנו כלים אחרים כדי לכתוב את ויטיבנו. יותר מאוחר דילגנו ממלות אחרות, (זה אחרי

המסקה האש), לאזור שאנו יושבים ביום - בין הסיפרת 2 לזה, על הנבעות האלה.

אח הכנהלות דילגנו לאזור "מצילה", באזור של הקו הזה וכך זה נראה. יש לי די בעיות בשקר

קוי, ואני משתמש היום בעיקר בציוד ישראלי ובכל שני זוגות של הסצרים שנשאר בשטח.

קשר דגן יש לי לכל הכוחות, מנ"ל קשר רדיו - הלי בעיות.

מבחינת מסקנות יש לכם כחוב על הנייר. יש לי כמה הוספות:

1. בחלק גדול מהדברים אפשר לוותר על מימסרים, אם יודעים לנצל נכון אנטנות כיווניות

ובכשירי עצמה גבוהה; הפקט הוא שכל המלחמה היא לי קשר אל חפ"ק ואל וצוהות

כשהשתמשתי במכשיר. עצמה ברוחה ואנטנות כיווניות מהמיתלה. השטח כאן יותר נאה

לדברים האלה אפשר לנצל את זה.

2. קשר חדר - פס כמעט ולא בא לידי ביטוי במלחמה, פרט לבדיקות קשר שהייתי עושה

בכח, בלי סקודות וכלי אונס זה לא היה זולך, כי זה מכשיר שמרעיש מאד ומפריע.

3. פלוגה התחזקה שהחזקתי אותה אצלי בניחור לפק"ל אצלי, במקום להוריד את כולה

לגט"ח ולהטיל אותה על מפקד הגט"ח.

4. חטרה לי איזו שהיא מסגרת פלוגות נוספת שצריכה לטפל בנוטים היושבים בחוץ -

ממסרים, זה לתולדות שאני שם אווים עצמאיות כשטח או שהן רצות בשכה, פלוגה שהייתה

קורא לה פל' תגבור ומימסרים או משור רוטה, שהבעיה העיקרית שלה היא לחזק נכון

את הכוחות; לנווט אותם למקומות לשמש להם גוף - אב מבחינת המינהליות משום שאה זה המפ"ים שעוסקים בהכנת המערכת לא מסוגלים לעשות. בטחון קשר - למרות שקבלתי מחמאה שמפקד האוגדה שלי והאוג' שלנו מבחינת בטחון קשר היתה בסדר, לדעתי הקפדה או שימרה על בטחון קשר לא היתה לא אצלנו וכפי ששמעתי ממפקדי קשר אוגדהיים - גם לא אצל האחרים, והמצב היה גרוע.

6. לגבי ציוד היר לי הפתעות לחיוב ולשלילה - ציוד הרדיו וצ"כ (ציוד נושא)

לגבי אורך חייו לסיב הפעלתו. אני מחרגם זאת לעצמי בכך שבציוד חדש רב הקלקולים נובעים מזרמי וממקרי מעבר, כלומר מדליקים ומכבים את המכשיר ויש קפיצות גדולות של מתח שהורסות את הרכיבים הפנימיים.

7. לעומת זאת יש לי הפתעה לרעה בנושא אשג גנרטורים. הסתבר שהגנרטורים שלנו לא א

מסוגלים לעבוד יותר מ- 5/4 שעות. עובדים יותר - הפתחה מחחילה לנזול.

ראו שופכים לגדים; מנועים אלה למעשה הלקחים העיקריים. לדעתי; המערכת הסטטית עבדה מצויינת; היום יש לי קצת בעיות בעיקר כמתן קרים פהץ אבל המערכת הסטטית ככלל עבדה מצויינת. היא כיסתה למעשה יותר ממה שהיתה אמורה להכיל. תקלות יש במרכזיות גם בטיני, גם בכוחות הן מתחת לכלב ביקורות. בכוחות ניהן לתרגם את זה בחוסר בנות מאומנות, ובחוסר כוונים מאומנים בנושא. מסתבר שכנות הרבה פחות עובדות מגבריים. אם אמרנו פעם שבת מסוגלת להשתלט על 25 קרים, גבר לא מסוגל להשתלט על יותר מ- 10 קרים. בעיה שניה היתה שאנו גם באוגדות אחרות זה כך - לא בינו בניו ס לקבולת כזו של קשר קוי וקשר רדיו - טלפון. מכשירי הקשר הקרי הטומי לא תחאימוץ

היר ליאב אכזבות ולא הפתעות בנושא טוב הרכב שלי. כשקבלתי את החפיקד אמרו לי

שהרכב בגודל הוא למטה מכל ביקורת, אמר לי זאת סגן מפקד האוגדה. אבל הייתי מאוכזב מהמצב גם במלחמה - היר ליהרבה כלים חקועים, לפחות בשלבים הראשונים. בשלבים יותר מאוחרים התגברנו על זה. הערכה היא שהיום כמעט הכל נוסע, אבל נכנסתי במצב לא טוב.

דנה אחרון שצריך להזכיר לא כלקת אלא כעובדה לכל האוגדה: האוג' שלנו היתה צריכה

להתאמן בדצמבר באמון אוגדתי מלא. עד אז, למעשה, שיחקו איחננו: כשצריך לתת לאוג'

אחרות ציוד פדי להתאמן - הוציאו אותו מאצלנו. מדובר היה על קבלת אנשים חדשים,

והלקח עדיין לא הגיע. חלק מהם הייתי צריך לקלוט קליטת הכרות דישראלית ב-7 לחודש

שלא קבלתי אותם - הם אנשי מילואים. עמדתי במצב שלא הייתי מהדרגן, המסגרות לא

היו מוכנות. רמת האימון היתה נמוכה מאוד. אנשים התאמנו כפעם האחרונה באמון יחידתי

בחודש דצמבר 67. בשנה שעברה היה להם איזשהו אימון מקצועי, שלג תרם לגיבוש מסגרות.

דבר אחרון שלדעתי קבל ביטוי ופגע מאד - רמת הצעות בין המילואים והסדירים היו בגלל נושאים

אוביקטיביים: הסדירים היו מאורגנים לחיים כשדה, כי הם חיו כל הזמן בשדה היו

להם מזרונים ושמיכות, בגודל חם כמויות מספיקות של בגדי עבודה לעומת זאת למילואימניקים צויידו באגד הימ"חיס ועם 2 שמיכות חליפת בגדי עבודה וכו'. ההתארגנות שלנו לא היתה כזו שאיפשרה לנו בשבועות הראשונים לפתור את הבעיות האלה של המילואים. הגישה שלהם להיום שונה, כתוצאה מכך התהוו לי כפל פלוגה אנשי מילואים וסדיר. היום לאחר שאנו יושבים כמעט הודשיים בשטח, זה מחתיל להנמק. בימים הראשונים זה די הסריר. אותם אנשים שצריכים לחיות יחד בתנאים קשים, לדוגמא מחלקת כוונים, שם נוצח מצב ברור של הפרדה בין כיתת כוונים סדירה לבין מילואימניקים, בלי שום שקש קשר לרמת האנשים. האנשים לא היו מוכנים לעבוד האחד עם השני, זה קבל ביטויים לא יפים, אבל זה עבר. יש הרבה מסקנות קטנות שרשומות בכל מקום: עדכיון שוטף יותר של הוראות קשר חרוש, הפצה בתפוצה גדולה יותר אצ של האלפון ופלוקה התדדים לכל היחידות. עוד הרבה דברים שצריכים לקבל ביטוי חיילי יותר מאשר הסטוריה הכללית של צה"ל. העלנו את זה אתמול בסיכון החיילי.

שאלה : האם היו מקרים שהקשר הורה בעיה?

תשובה % מבחינה מקצועית - אין בעיות קשר. אין מצב שאי - אפשר לדבר פה עם איזשהו כת. אבל יש בעיות אחרות כמו למשל שמירה - על בטחון אנייכול להת למישהו קו פיזי שהוא בטוח יותר מקו רדיו, ברור שלוחצים עלי בכיוון הזה. די בעיה היום ועדיין לא התגברנו על כך בכמה מקומות. מבחינת מתן קשר - לא היה מצב שלא היה קשר למישהו, לפחות ב-2-3 אמצעים: טלפון, רדיו טלפון, כמה רשחות רדיו. לכולם היה קשר. חט' 11 למשל היתה כרגע מנותקת מקשר פיזי, היה להם רק קשר רדיו - טלפון וקשר רדיו, זה מפריע למפקד באיזשהו מקום לדבר חופשי, כי כשהוא מזכר ברידו, הוא מריך שלמור על עצמו מבחינת בטחון. אבל התחידות היו כל הזמן קשורות. ברור שהייתי רוצה להגיע להישגים יותר גבוהים של קשר קוי, זה קצת בעיה..

שאלה : מכל מקום לא היה מקרה שבעיה קשר הפריעה לאיזשהו מהלך טקטי?

תשובה : לא, חלילה.

שאלה : היו פגיעות בקוים?

תשובה : אני לא זוכר פגיעה בקוים. כשיש אש ברור שפגז יכות לפגוע בכבל.

היו חסימות ברשחות רדיו. זה התבסס על 2 שיטות: (1) חסימת רשחות

חד שכוחתי מהרשת. (2) חסימה מבוקרת, רק כשמישהו מסויים דיבר. זה היה מקרה שהם עשו

זאת למפקד האוגדה, אלברט ז"ל. מקרה שני היה למח"ט 401. במקרה הקאשורן לקח לי

רבל שעה עד שהבנתי מה קורה. זה היה מצב מאד מוזר, דברתי בטלפון, קורא כאן 44,

היה לי אש קשר, הוא היה תופס את המקרופון, קורא פאן 40 ונחקע. חשבתי שיש

משהו במקרופון, בזוית האתזקה קורה משהו.

~~אח"כ הם חסמו משהו אחר, מה"ט 264 שלא אמר "כאן 20 של 3~~

עד שחיששתי והבנתי שזו חסימה, לקח רבע שעה אז החלפנו חדר והכל היה בסדר.
במקרה השני, של מח"ט 401, חסמו לו פעמיים, מישהו צעק שהמיקרופון לא בסדר. כמעט
התפתתי להגיד לו. אח"כ הם חסמו משהו אחר, מה"ט 264 שלא אמר "כאן 20 של 3
אך 4" אלא כאן 20 וחסמו אותו. ומיד החלפתי חדר, זה לקח 3 דקות.
יש דבריק אחרים אצו שצריך ללמוד מזה: הקח"קים שלהם הולכים עם טבלת חדרים,
הוא מעביר תשדורת בחדר מסויים, מוחק את החדר ויותר לא עובד יותר. כהוצאה מזה
קשה מאד לתפוס אותם. אנחנו סיגלנו לעצמנו את השיטה הזו, והיינו עובדים בעזרת
הספר הצנוב, שבוצא יש רכוז התדריס הכללי, היתי מסמן לעצמי את הרשתות שלה עובדות,
וקובע אם המח"ט רוצה למסור איזו שהיא הודעה שיש לה חשיבות יותר גבוהה למח"ט,
היינו קובעים איתו "ספר צהוב, דף 1, שווה 200". הוא היה מוצא את החדר, שם הוא היה
מופיע לא במספר אחר, גם המפקד היה מופיע במספר אחר, מעבירים את התשדורת וסוגרים
את החדר. זה היה מצב שאי אפשר לאחד את הרשת הזו כי מעבירים תשדורת אחת וזהו.
אלה דברים שצריך לטגל אותם, כי אלה דברים שהאוייב די הקשה עלינו. עובדה, מפקדת
הלוחמה האלקטרונית שקח"קים שלהם היו כל הזמן בידיים והיה צריך לרוק אחריהם. צריך ללמוד
מכל את הנושא של החלפנת אותות - קריאה, למח"טים, קציני מטה - אותות קבועים.
הם מחליפים בלי שום בעיה, אין מצב שאני יודע מראש מי מפקד ומי לא. זה מצב שהיינו
צריכים לטגל אותו א יותר.

ברור שאם יכולתי ליצור שאמצעי הרדיו - טלפון שלנו היו מוסתרים מהחמלה ועד הסוף,
ואם היום יש לו אמצעי להסתיר שיחה אחת בלבד, ואני הופך אותה לסודית ביותר רק
ככרון אחד, אם יכולתי לעשות מצב שלפני אמצע מכשיר הרדיו ואחרי מכשיר הצירוף - הגרשא
שישנו בחוכו, הייתי יכול ליצור הסתרה בעורקים והייתי יוצר מצב שלא היתי
צריך קשר - פיזי אלא קשר רדיו - טלפון. כשיהיה אמצעי כזה, הוא יקל עלינו בהרבה.
שאלה : אחת יכול לציין דברים חיוביים?

תשובה : היה קשר לאורך כל החקופה. היתה לי אפשרות לצייד את כל הכוחות. אני לא
חושב שהגיע כח אחד ולא קבל ציוד עד הסוף. לאחר המלחמה נעשה קשה יותר,

במלחמה זה רק, לא היתה בעיה בתאום חדרים. רב ציוד ברדיו הפתיע אותי לטובה.
הציוד עבד מעל ומעבר לצפיות שיש לנו ממנו - דם מבחינת הסרוויס, מבחינת טיב
העבודה ובס אורך החיים שלו. כחיי היומיום אנו נחלקים בהרבה יותר בעיות
לקוליים משנתקלנו במלחמה, יחכן שזה בגלל העבודה השוטפת. האנסנות הכיורוכיות
יכר מצויין, צריך לעבוד בשיטה ולפתח אותם.

המשרד דברי המג"ד (252) עשר

חסר גם אימון לקציבים. אנהנו לא מטפלים בכוון בקשר קודמי. אנהנו עושים את זה לאט, אנהנו עושים את זה לא בדיוק טוב ולא בדיוק מסודר, אבל התרבות שיש לנו עכשיו הוא תורם, ואני מקווה שתוך הזמן אנהנו נגיע למצב שזה גם יעבור כפי שצריך.

אשר לארגון הגדוד שלי, שוב, למרות שבמלחמה הזו אני עמדת במצב די גרוע מבחינת איוש תפקידים - כל ה-מ"פיים שלי חדשים, כאשר ה-מ"פ היהידי הותיק, מ"פ התחזוקה, הלה באולקוס, הייתי צריך לשלוח אותו והסגן מילא את מקומו. אשר לקציבי המטה, שוב אותו הדבר, אין קציבים ותיקים, אף אני סג"ד חדש. ברמח לי שהסג"ד הוא האיש הותיק ביותר היום מבחינת המקרה, כרגע. אני הייתי סג"ד בגדוד הזה, אבל הרבה לפני זה. כך שבכל תפקידי המפתח יש לי אנשים חדשים וחלקם בתפקיד חדשיים או משהו כזה, כך שזה אמיליו לא מצב שהם למדו אם העבודה. אני מוכרח לציין, שלהפתעתי, הם תרמו הרבה יותר מהחדשים שלי.

שאלה 3 כמה נמנעים היו לך?

תשובה 3 יש לי 2 הרוגים, 8 שבועים מימי קרב, 8 שבועים ונעדר אחד.

שאלה 4 היכן השבועיים נשברו?

תשובה 4 באחד המעוזים. הם היו קשרים במעוזים. סליחה, פצועים יש לי

פחות, יש לי 5. יש לי 7 פצועים במרח, שמהם 2 הרוגים ו-5 נפגעים יש לי גם 3 נפגעים מתאונת דרכים, אבל היא הייתה אחרי הפסקת האש. שבועיים ונעדרים יש לי 8, שמהם 1 נעדר ו-7 שבועיים. אני צאה בזה שיש לי מצט נפגעים, למרות שזו גם שאלה של מזל. באוגדה היו לנו קצת נפגעים קשר אחרים. היה לי קצין קשר ^{מחטיבה} 875 שנפגע כשהיא הייתה ת"פ שלנו, והיו לי כמה קשרים פצועים.

מרגע שנפרדנו ויפז יצא להפ"ק, אנחנו למעשה בשארנו ברפידים והמסכנו להפעיל שם את החמ"ל. עיקר העבודה היתה קבלת דיווחים, כאשר ביהול הקרב געשה מה-חמ"ק. הכת מהיחיד שלמעשה שלטנו עליו באופן ישיר, איה הכח של הפנהגים פלוס הטנקים, שהובחת נגזרה הדרומית, נציר בהלה. הם נכנסו אטם למקום שהיה שם גדוד קומנדו מצרי - אלה היו אנשי מילואים של חטיבה 35. עיקר העבודה שלנו, מרט לבואא הזה וקבלת הדיווחים - בציוד היחידות שהגיעו כל הזמן, ובשיקום הכלים שהגיעו לגש"ח. כל חטיבה שהגיעה יצא לנו לצייד אותה די הרבה, בעיקר חטיבה 164, שהטנקים שלה הגיעו ללא מכשירים, וטנקים שמצאו אותם בכל מיני מקומות והכניסו אותם לגש"ח, או שהיו בטיפולים בגש"ח, אנחנו ציידנו אותם ב-מק"מים, עשינו את בדיקת קשר הפנים ואז שלחנו אותם ליחידות. כ-ב"ל גרפים נוספים שאספו טנקים בשיירות - אנחנו הרכננו עליהם יחידות.

כמו כן בנינו חמ"ק סגן. בנינו אותו מנגמ"מים שמצאנו באיזור שהיא

פלוגה, שמסתבר כי אלו היו בגמ"שים שהיו מיועדים לבגמ"שי פיקוד, אך הם לא היו מסותקנים. אחרי שעזבנו את רפידים דילגנו לאום-מחצה. זה היה דילוג די הפוז, ולמעשה זו הייתה הפעם הראשונה שיצא לנו לדלג ולמקם את כל האמצעים עם האנשים, שהרבה זמן לא התאמנו בנושא הזה. שם הקמנו מערכת ~~מאמצות~~ לקשר אחורה שהתבססה על ראש הכבל שיען הזכיר קודם וקיבלנו הורדות לקשר לפיקוד וגם לכיוון החפ"ק במיתלה, וכן מערכת רדיו-מלפון זבאית, כאשר פשוט השתמשנו במספרים שהיו נאום-מחצה קודם והפכנו אותם לתחנות קצה. נאום-מחצה ישנו סה"כ יומיים, ואז דילגנו למיתלה והתאמנו יחד עם החפ"ק. בנינו מערכת של מפקדת אוגדה עם כל האמצעים שהיו, פלוס התוספות שלנו, ואת החפ"ק הכנו מחדש ליציאה. אז היו לנו כבר 2 חפ"קים - חפ"ק הסגן שדילגנו אותו לפני כן לג'ידי והוא ישב שם מוכן, וחפ"ק המפקד שארגנו אותו במיתלה.

ג-18 לחודש יצא חפ"ק המפקד לתרגול לכיוון ציר הג'ידי, כדי לתרגל את האנשים, עבודת צוות וכל מה שקשור בזה. הוא יצא בבוקר לתרגול. החפ"ק היה חפ"ק מלא, והוא כלל גם את זחל"מ הצ"ג וגם את זחל"מ הקס"א ואת ה-ג.ד. בשעות הצהריים, לאחר שהמפקד החליט מי יוצא, בסענו לצומת הג'ידי ~~אז~~, שם פגשנו את החפ"ק, ואז המפקד החליט שיוצא רק חפ"ק מצומצם, שהוא כלל למעשה את 3 מהבגמ"שים - בגמ"ש המפקד, בגמ"ש הארטילריה ובגמ"ש מודיעין. את הזחל"מים השארנו מאחור, כאשר יצאנו למעשה ללא קשר צ"ג. למשרים הגענו לפנות ערב, ונמשך הלילה התעכבו שם עד שהגיע תורנו לעבור, ולמעשה רק עם שחר עברנו את הגשרים, כשאיננו עברו חטיבה 401 וחטיבה 264. ביום השני לאחר המעבר הצטרף אלינו בגמ"ש צ"ב שיען שלח לנו, ואז למעשה היה לנו קשר רדיו-מלפון טוב אחורה, וכל פעם שהיינו עוזרים, בסוף אכל היום למעשה, את זחל"מ הצ"ג, אשר בכל זאת גכנס פנימה בלילה עם ~~אז~~ הדרגים אשל הארטילריה, פגשנו אותו ביום הראשון תקוע בשטח, ואז גררנו אותו איתנו והקמנו קשר צ"ג למיתלה. זו הייתה הפעם הראשונה שפצלחנו לדבר עם המיתלה. למחרת בבוקר עזבנו אותו בשטח, השארנו אותו לדריגים של הארטילריה, כשאנחנו חיכינו לבגמ"ש שהיה צאצא בטסה.

במשך כל הזמן שהיינו בפלק המערבי, עמדנו עם היחידות רק בקשר רדיו. לא היו בעיות קשר רדיו, כולל למיתלה, למפקדה העיקרית. היו לנו ציודי כוחות טובים, קבלת כוחות והעברת כוחות - בכל זה לא היו בעיות. השתמשו במספרים הצהובים המפורסמים ומבחינה זו היה קשר טוב. את כל התאומים עם הכוחות השכנים - אוגדה 162 ואוגדה 143 - עשינו גם כן על סמך הספר הצהוב, כולל בדמות הכי נמוכות של עד פלוגה, ואני חושב שזה היה הדבר הכי יעיל שהיה לנו מבחינת ^{הקשר} ~~הקשר~~ במלחמה. כך זה היה עד שהגענו לפרח המפורסם 5022 ושם עזרנו.

שאלה: האם החפ"ק של האוגדה היה פעם תחת אש?

תשובה: החפ"ק של האוגדה היה למעשה כל הזמן תחת אש. אנחנו בסענו כל הזמן עם הכוחות הקדומניים והמפקדו לספוג גם ארטילריה, גם התקפות מטוסים, ובין השאר, גם תקיפות מטוסים שלנו.

שאלה: אין לנו את המהלכים של החפ"ק עצמו בצד המערבי, אולי אתה יכול לשחזר את זה?

תשובה: הצליחה כמובן הייתה בגשר המפורסם במצמד. המקום הראשון שדענו

אליר זה היום צח. השתתפנו בכיבוש צח וטיהורו. מצח אנחנו בטענו לכיוון מקצרה, ולמעשה היום הראשון בגמד באזור מקצרה, כאשר כבר באותו היום קיבלנו פקודה לשלוח מחלקת מבקרים לסנטון לכיבוש שדה התעופה. אני לא כל כך זוכר איך אנחנו ירדנו. ירדנו בציר וודאות לכיוון דרום, וסבחיבת ימים אני כבר לא זוכר. אני זוכר כי הגענו בסוף לעדבייה, כי הימים אצלי מעורבים.

שאלה: האם אתה זוכר את הציר עצמו בו החפ"ק הלך?

תשובה: אנחנו ירדנו בציר וודאות עד ריסטין. ברמה לי כי פה הייתה חביית לילה שנייה, באזור הזה. את לפי הימים זה כך - 18 - 19 לחודש חנו. בליל 19-20 הגענו למקצרה. 20-21 לפיטמין, וליל 21 - 22 זה הלילה האחרון, כשלמעשה באותו לילה אנחנו ירדנו לעדבייה. כיבוש עדבייה למעשה בעשה בלילה 23-24 אחרי הפסקת האש. עם הפסקת האש אנחנו ישבנו באזור המרח של חטיבת ה... זה מרח לא מרחוק מפה ב-5025, באזור של ציר עיקש, פה אני לא זוכר את הציר בו החפ"ק גע, כי אנחנו גענו ^{עם בנייה רג} במרחק מסוים מהמחנה מדי פעם את הכוחות שאנחנו גענו איתם, שי שהגיע איתנו לפה, זו הייתה חטיבה 164. למעשה מפה, גענו עם 164 באופן קבוע.

שאלה: אלברט נהרג ביום שבת, כשהוא יצא עם חפ"ק קדמי?

תשובה: הוא יצא עם החפ"ק, אינני יודע לצורך מה. מדי פעם הם היו עושים גיחות חפ"ק החוצה. לוקחים את הגמ"ש, רצים החוצה לכוחות וחוזרים חזרה. מי שיצא איתו זה הקמ"צ שלגו, שלמעשה מס בהליקופטר כדי לפגוש את הגמ"ש בשטח. בגמ"ש היה הרל"ש וכל השאר. הם שסו וברגע שהם בחמו והלכו לבגמ"ש, אז למעשה התחילו לטווח אותם. יכול להיות שזיהו אותם לפי ההליקופטר.

את בגמ"ש חספקד אנחנו הבאנו אצרה, שיקמנו אותו ולמעשה תוך לילה עשינו מטגו בגמ"ש חדש, ואז הורדנו אותו לאחת החטיבות בתור בגמ"ש פיקוד. זה היה כשישבנו כבר באום-מחצה.

שאלה: האם החפ"ק היה גם בן יחידה לדחמת זירה?

תשובה: א החפ"ק ירה, זירה במטופסים. החפ"ק של פינקו היה לוחם יומר, כי הוא היה חפ"ק חסיבתו והם רצו לטיהורים פה ושם. חפ"ק האוגדה היה כל הזמן קדימה. הוא ציבץ בפיקוד ירי ב"מ. לא הייתה התקלות בחיילים במצריים.

שאלה: בשלב מסויים, החפ"ק האוגדתי התחבר עם חפ"ק 164 של פינקו?

תשובה: למעשה, מהיום השני היינו כמעט צמודים. גענו כל הזמן בעקבות החפ"ק של פינקו.

ע' קא"ם = רט"נ אפרות : הגעתי ביום ו', ערב כיסור, לאוגדה לאחר השתלמות

בירושלים. מיד נכנסתי למחנה של כוננות. לקראת ערב

נשלחתי לציור גדר מבית"ס לשריון שהגיע בסיטה. עד שבת עם שחר הגר' היה מצוייד ומוכן. חזרתי לאוגדה והמשכתי בעבודה הרגילה.

בשבת הייתה כוננות רגילה. רצתי איתו כל הזמן לנפק תחמושת. אמנם השתתפתי במלחמת ששה הימים ו"קדש", אבל לא ראיתי תחמושת כזו. האנדר הארט' שלנו שמסך 4800

פוזט ויריה אותם באווחו יוב - זה חי ה שיא, בשביל 3 גדודים. לאחר המצפת רפידים נכנסנו למהלך גבוה. נשלחתי עם טנן צבי קליין לבסיס תחמושת לכל היחידות. וחללו להגיע יחידות מחוץ לאוג' שלנו ואפסנאות האוג' הפצה למן אפסנאות חיקוד, שהחלה לשרת את אוג'

143 של אריק וחלק מאוג' 162. זה נמשך עד יום שני - שלישי. ביום רביעי האוגדות החלו להתארנן מבהיגה החזקתית והחלו להיות עצמאיים. מהלך המלחמה נמשך, אני נשארתי בחם"ל רפידים במסקדה העיקרית עד יום ראשון. ביום ראשון דילגנו לאום - מחצה.

ביום שני שלחו אותי למיחלה, להיות במקדת חס"ק האלוף, עד יום שלישי. ביום שלישי הגיע יתר האפסנאות לחם"ק והחם"ק העיקרי החל לרלב. ביום ד' נשלחתי עם רכב

לארגן דרגים לקראת עבירה התעלה. כל יום ד' הייתי כסיוור בין החם' וביום ה', ביום

בו צלחה אוגדה שלנו, עם שחר יום ד'. הסנקים עברו וניחקו מנע מהמיחלה וחג' ירי

והגיעו לאזור לקקן, לקראת לילה, לא עלחו באווחו לילה, אלא ביום ששי ב-0400.

נשארתי עם דרגים וביום שישי ב-1330 ניסינו לעבור. לפני עברו הדרגים של 401,

במנעו, מיכליה נפגעה, זחל עם אנשים נפגע ונשוף. קבלנו חור אה להוציא את הדרגים של

401. נשארתי באזור לקקן עם הדרגים האוגדתיים, בסביבות 1430 יצא שר הבטחון מאזור

הגשר על קומנדקר. התפלאתי לקראת יחודי כזה יוצא עם קומנדקר, מפי ברגע

שהכל בוער. זה היה ב-19 לחודש. היה שם קרב אוירי, כמה ממסוטי האוייב נפגעו

ונשארתי באזור עד הערב. לקראת ערב בשעה 2400 קבלתי הוראה מהאלוף לנוע אליו

עם הדרגים לאזור סקרנות - וראוה, ב-8-9 ק"מ מערביה לנשר, לתללה. הגענו לנשר

והחלה הפגזה קטיושנה שנמשכה לסרוגין: כל 8 דקות קטיושות. בין ה-3 דקות
היתה הפגזה ארט'. ניסיונו לחקקם, הגענו 100 מ" מהתעלה ונפגעו 2 משאיות לפנינו.
החלו לבעור. עוד זחל עם חיילים נשרף, החל פיגוי מצועים. חלק מהנהגים לא מצאתי,
הם התאפרו. היתה בתלה בשטח מדובר על שיירת אספקה ראשונה של האוגדה. הייתי
עם 9 מיכליות דלק ו-4 משאיות ענק של החמושת טנקים. היה איתי קשר - זאב קליון
ונחג - סקנדרוף יעקב. של ושהינו היינו בקומנדקר, עם קשר. היה הייתי יעקב ברשת עם
האלוף וברשת של ק' האפסנאוח שנשאר מאחור. בסביבות שעה 0400 היה נסיון אחרון
לעבור כשקצה שקט. הגענו עם הקומנדקר, ושוב - גשרפה שם סירה והיתה פגיעה על הטרקטור
על הגשר. החברה שוב ברחו והחלה אש בוערת וכמו איר יום, כל אזור הגשר. נהג אחז
עזב את המקום וברח לכוון אחורנית. ניסיתי לארגן מזגש והחל הכבי שלהם שאנו עוזבים
למות בשביל מה, אולי נעבור בכוקר. נחצו צעקה באותו רגע ואמרתי: "חבחה מוכרחים
לעבור, מוות יותר טוב מחצו השני, כנראה ששם לא נפגע". עליתי על הקומנדקר.

שאלה : היה עליו לחץ להעביר מהר?

תשובה : כן, היות והאלוף בקש שאניע עם הדרגים, אין לו למעלה דרגים. כל האוגדה
עברה רק עם 80 הטנקים שלה, ודרגים של החטיבות לא עברו אותם. היה
רווח להביא מהר דלק בעוקר והחמושת טנקים. החמושת זעירה למקלעים לא היה כל כך רחוק.
לכן עליתי עם 9 מיכליות ו-4 משאיות החמושת טנקים. בשעה 0430 עברתי, לקחתי את
ההגה מהנהג כי הוא פחד לנהוג, עברתי את הגשר עם 8 מיכליות והיתר לא עבר משום
שלאחר שעברתי היתה הפגזה. על הגשר המחנתי להם כ-500 מטר מהגשר והיה לי קשר
עם עוד נ.נ. שהיה של יח' השליטה וישב מאחורי השוירה. הוא אמר לי שלא יכול לעבור,
היות ונפגזים, המחנתי עד 0500, ואז החחילו לעבור עוד 2 מיכליות דלק. עד 0515 הצלחתי
לרכז 7 מיכליות דלק במקום 9, וכן 3 משאיות החמושת. 2 מיכליות ומשאית החמושת לא
עברו האיזושהי סיבה, ועברו רק בסביבות השעה 0530. גחדו לעבור, נשארו שם. לאחר

שהגיעו שאר כלי הרכב, נסעתי ולפני כן התקשרתי אל האלוף כדי לדעת לאן להגיע.
האלוף נתן לי את הציון במסח והנעתי ל"סקרנות ודאות". נמשתי בתחילה עם חס' 164,
העברתי לח את הדרגים והמקביל המשכנו לנסוע עם יתר המשאיות לכיוון חס' 401
שנמצא כנבעה. חרלקנו אולם עד שעה 0800. ב- 0830 בערך חזרתי לאזור צח ודיווחתי
לק' האססנאות שנמצא מעבר לגשר יחד עם האגד החזוקה, שאני שולח לו חזרה 8 מיכליות
שהחרוקנו ו-2 משאיות התחמושת. שלחתי לו את זה עם קומנדקר גוסף שהיה איתו,
עם אגד החזוקה וכסביבות 1120 הגיע אטר משלוח גוסף מיר ארגנתי אוחו ועם קשר עם
האלוף, שאכוא אליו לודאות 40. כל שבועה 1830 הייתי בודאות 40 עם השדרה השנית.
לאחר שנמרו את קרב היום, הגענו לשם והתקפנו שם ע"י מטוסים, מזל שלא נסענו.
מיד היה קרב אוירי מעלינו; נמלו 3 סיוסים לודינו, אסכנו 3 בהם עם הקומנדקר שלי,
אחד מהם היה מצוע, ומטרנו אוחם לאמבולנס. אה"ב היה לי קשר עם האלוף, התקדמנו
לקראת הלילה. כאן החלו הבעיותו הרכב שהיה איתי היה אזרחי (לילנד) צבאיות. הם לא
רב מינוע. והדרך מודאות 40 עד לאזור 1120 = נעתי אינה עבורה ל-2 x 4. בקשתי
תנכורת נגמ"שים, קבלתי 4 נגמ"שים חס' 164 של מינקו. הם גררו לי את המיכלית והמשאית
היה זמן שנה זחל לא הצליח לגרור וקשרנו מיכלית דלק אחת עם טנק, ע"מ להביאה לאזור
מנימי יותר, אזור כוצי - חולי. כן חרלקנו עד 1400. ב-1400 נמשתי עם האלוף בקרון.
הוא שאל מדוע אין רכב רב מינוע אמרתי שבכל האונדה שלנו אין רכב רב מינוע, היות
וחס' 14 עזבה אותנו עם כל הדרגים, 401 לא הצליחה לעלות בגלל שגמנעה. לכן נשארתי
עם דרגים של אגד החזוקה שהם רכב אזרחי מגוייס או צבאי שהוא 2 x 4. נמרנו את
התדלוק כשעה 0200, חזרתי לאזור צח ושוב הגיע אלי משלוח רכב בלא. שלחתי את הדרג
הרוק, כשעדיין לכד למעלה (ב-21. 10) עדיין למעלה. ב-21. 10 עשינו אוחו דבר
עם הדרגים; נסענו כלילה, כשהתקדמות הייתה איטית באזור וישין. שם חרלקנו
וחיסשנו. לקראת בוקר חזרתי רק ב-22. 10 הגיע אלי רכב רב מינוע. אז חעמסנו עליו
חחמושת ודלק היו לנו 8 משאיות ריאו עם תחמושת ו-8 מיכליות סולר. ע"מ להדביק את

קצב התקדמות האגודה, המפגש היה בעיניו לאזור נסענו על ציר סריה הלילה ויצאנו לאזור עריש-עשור 42. כאן נעצרנו ב-0500. זה היה אחרי ההודעה על הפסקת האש, ערב קודם לכן. ב-0520 הותקפנו ע"י פלוגת טנקים ממול, מ-0520. מיד נחתי מקודה לעבור אחורנית. רצנו עם המשאיות והמיכליות דלגנו מאחורי עויה. כמקביל, ירדו גרוד הטנקים מחס' 104 שפיקד עליה אז הסגן שלנו היום. התחיל קרב מחנע שנמשך עד שעה 1400. בשעה 1400 כדיוק נהרנ המג"ד של 104, סא"ל היום זיו ובכך נגמר הקרב, כשכוחות האגודה התקדמו, שטפו חלח, דרוסה. קבלתי את הגוויה עם הדרגים חריקים. הבאתי את הגויה לביה"ח בפאיר. לקראת ה-10.23 הי ה מפגש על כביש סרג. כלומר ב-10.23 כבר ישבנו על הכביש משני עבריו. אז היה רק מילוי דרגים, לא בלחצים. אנר התחזקה שלנו כבר עלה לאזור סנסון, בין צה לפאיר. כבר ל היה לי צורך להעביר דרך הנשר אלא לקבל מכאן אמצעים ולמלא. כבר הוחל בטיפול של חס' 401, 104 ע"י ק" האפסנאות שלהם. אבל במשך היומיים וחצי של הלחימה, זה היה המצב הקריטי שהיח: שני הדרגים של 401 ו-104 לא עלו אותי והייתי צריך להחזק את שתי החטיבות עם הדרגים שנשלחו אלי מאזור לקטן ע"י האגד התחזקה. זה היה ב-19.10 - 20.10 - 21.10. ב-21.10 בצהרונים נמנשתי עם חס' 401 ודרגיה ב"נת" והיא נשלחה בערכ לתדלק את חס' 401. הינו וזו חס' מילואים שכאה בלי הדרגים שלה. ספגנו הרבה הרוגים, אבל מהכוחות שהיו איתי, היה רק הרוג אחד עם משאית ריאו התחמושו שנפגע ע"י הפגזה באזור צה בשעה 0700. היו לנו הרוגים בזמן פריקת החמושת, בגרוד 072 והרכה פצועים, מארטילריה על מצפן שנע איתנו כל הזמן. באחד השלבים, הוא נלחץ ע"י האויב מהערדים האלה. הוא הספיק להשתחף בקרב ש.ב.ש. זהו גרוד חס"מ מילואים, 072 הוא עמד יפה, כך בכל אופן מעריכים.

שאלה : כמה נפגעים היו לכל האגר?

תשובה : אני יודע פה על 3 הרוגים ו-11 פצועים. אצלי בנשר באותו לילה ליל המעבר

היו כ-17 הרוגים. לירינו היחה מיכליה הולץ עם 2 הרוגים, זחל עם 3 הרוגים

והיחה משאית שבערה. היו גם עובדי ההנדסה שנמצאו ונהרגו. לא טונו ע"י הליקופטרים היזת והיה

לילה, הם טונו ע"י זחל"מים ואמבולנסים הפינוי החל מ-2400 עד 0800.

ג' בל עתקה

סט"נ א מ ר ת ו - ע" ק א"פ: כ-10. 22 בשעה 1700 עלו 4-6 מטוקי יסעור עם גר'

424 (סקד) וכבשו עם המפקד שלהם ספקטור את ג' בל ת-

עתקה עם אש מלא, הם הסעילו מרגמות, אש, סיהרו את הכל ומצאו סה"כ סמל אחד בן 55 שהוא סכנאי ררר כנראה. הוא היה היחיד שנשאר על התר.

למחרת כשהריים עליתי למעלה ע"מ לארנן אותם מבהינב תחזוקתיה: מים, מוכל. היום זה כבר חרמון מס' 2, עם כל הלוקטוס עם אוהלים מחוממים, עם נשק, רכב למעלה משטח של

6 x 6 ק"מ וניחן לנסוע ברכב. מצאנו למעלה ג'ים אחד רוסני, אין דרך מלמטה למעלה.

לנני שכוע געטה נסיון לונגטטי לקשר כיוזי, מצאנו שביל. לוקח 4 שעות להגיע למעלה. סללו

עכשיו קשר כך שאפשר להתקשר עכשיו הכיתה דרך מרכזיה.

424 לאחר שישב והתבצר סה"כ 8 שיט, כיום הרביעי החחלף עם 317. היום כבר החחלף

ע"י כח עורד, שהוא מהנדסי צנחנים, בוגרי צנחנים לשעבר, כח מאולתר. כאשר מטרון

צה"ל בעיקר הוא אמ"נ (אין מה לצפות שם), כמו בחרמון, שגם שם יש אמ"נ. היום הוא מוחזק ע"י

יחידה די גדולה, נחקלו בכל מיני ערבים, בעיקר אשי מודיעין שבאק לטייר מהאזור המצרי.

תפסו שם רט"נ ו-2 סיירים. יותר מאוחר החלו להרחיב נכולוח, אבל בעיקר זה היה ריאקציה

של ג' בל עתקה, השבו שיש שם כח, והתברר ששם אין אף אחד, יש אמנם שדה נחיתה להליקופטרים

עם אספלט, כוכים, סימנים לרדארים ומכשירים שהיו שם ועדיין שם. הסמל שנחפס בשבי חי שם

שנחיים.

רט"נ עוזר צור: כח צנחנים תפס כבר פעמיים את הג' בל הזה. ועזבו אותו.

משהצנחנים היו היתה התקלות רצינית איתם.

שאלה: נחזור למחמה. האם אחת זוכר מקרים בהם האספקה האמיעה על

פעולות טקטיות?

השוכה: הצעד שעשתה האוגדה - שלחה אותי עם הדרגים - זה הציל את הטנקים

שלנו. אם לא הייתי עוזל ביום שישי בלילה מיד אחרי -

שעלו ב-0400 ואני עברתי בין 0200 - 0300, כ-20 שעות אחרי

העובדה שהסנקים עמדו בלי בטן, בלי תחושה. נכון שכמעלינו מילאנו סנקים חצי - בטן ויש סנקים שמילאנו מעט לחצי - בטן דלק; היו כאלה שבקשו חצי בטן תחושה, חצי בטן וגם יותר. אך ברור שאילולא עלינו באותו ליל שישי - שבת, איננו יודע מאין היו מביאים אספקה, אם לא בהיסט. כשבאנו הם היו ריקים, עובדה שהאלוף אמר לי לעבור ולהגיע מה שיותר מהר אלינו. היות ובמשך היום הוא נלחם ולא הרשה לעצמו לתדלק. הוא רצה שאגיע לפני השיכת, לפני ההתקפה שלו. האונ' קבלה גזרה לבד - כל הציר הזה הצפוני - מערבי, כלומר כל ציר ודאות, עד דרומה, כשאונ' 162 היחה קרובת יותר לאזור התעלה. אנו היינו במערב והם במזרח. הם רצו לכיוון הדיביזיה השלישית, אך על מנת לנתק אותה כמה שיותר מהר.

שאלה : האם אחת יודע כיצד הם (162) קבלו אספקה?

תשובה : 162 עברו לפני, עם התסוקה, שהרי הם חצו את התעלה יתן וחצי לפנינו.

היינו כל הזמן מול הארמיה ה - 6 הדיויזיה הרביעית זת-21 באזור

המיתלה - הג' ידו. רק ביום חמישי קבלנו פקודה לנוע על ציר פוררה וירדנו נשאר כאן כח קטן.

שאלה : לא נוצר שום מצב שסנקים עמדו בגלל חוסר תחושה.

תשובה : לא היה. אמרתי שאם לא היה המצב שאני הייתי עם ודרגים כאן, היה נוצר מצב כזה,

כיון שהדרגים של 164 ישבו על ציר עכביש; דרגים של 401 היו כבר בלקקן.

הרופא האגדתי = רט"ן ד"ר לילינג כאומן כללי, העבודה היחה מבוססת על דברים שתוכנו

קודם לכן, במסגרת "שובך יונים". היתה מבוססת על

נקודות פינני, בערך במחצית המעוזים היו רופאים, על חלק גדול של רופאים שישבו במעוזים.

היה מתוכנן שעל כל ציר מהצירים שהלכו בכיוון מזרח - מערב לפרוס חאג"ד, כאשר החאג"דים

האלה היו מחנכים בעיקר ב - 2 נקודות עיקריות: מבלוזה, טסה ובמיתלה. משם היה מתוכנן

הפינוי להחפנות אחרנית. מטסה והמיתלה - לרפידים ומבלוזה - נשארה האופציה לעלות

ישירות לארץ. הפריטה שלהם במלחמה לא היחה בדיוק לפי החכנית, אבל דומה בעיקרה, כאשר

טסה, בלוזה ובמיתלה היו לנו בונקרים דבלה ובכל בונקר היה פרוט לפחות חאג"ד אחד ויותר.

על חלק מהצוותים היו פרוטים חאג"דים. הפינוי משם וגם מצמאות אחרות היה בעיקר פינני אוירי

ישירות לרפידים, שח היה פרוט ביה"ח שדה. משם היה מינוי לצפון משרד התעופה רפידים במטוסי בוכלה כך זה עבד למעשה. לגבי טיב מעבודה קשה לי לדבר משום שאני ניהלתי את הצד הארמני של העבודה. ישבתי בחמ"ל וכמעט שלא ראיתי מצועים.

שאלה : האם הכל היה פרוט למפרע או מרסחם?

תשובה : למעשה, התכנית היתה לפרוט מראש, כאשר חשבנו שיש לנו עוד כמה שעות.

אבל כיוון שהמלחמה פוצה כמה שעות קודם, היא הפכה חלק מחכח בחאג"דים

שהיו פרוטים, חלק בדרך במקביל לפריטה וחלק למני שיצאו.

שאלה : כיצד פעלה שיטת המיון וכל השאר? היו בעיות העברה?

תשובה : זה לא היה משהו. דאגנו שיגיעו לרפידים ושיעלו משם צפונה. משם צפונה דאגו כבר הסיקור. מקרם"ר לויסות הטסה המצועים צפונה בדרך כלל לא קבענו

לאיזה ביה"ח ימונו מרפידים, אלא במקרים של נציעות מיוחדות דרשו מינוי לבי"ח מסויים.

שאלה : האם הפעלתם את ביה"ח שדה שלכם?

תשובה : אני יכול לדבר על האונדה שלי. האונדה שלי למעשה לא פרסה את ביה"ח שדה שלה, זו פלוגת כירורגית, למעשה לא פרסה אותו היינו על כל הגזרה וכרפידים

נפרס ביה"ח שדה של הסיקור כבר ביום השני. ביה"ח 249 פיקודי ולא היה צורך לפרוט את ביה"ח שלנו.

גם לא היה צורך לפרוט אף אחת מהפלוגות הקדמיות של הגר"פ פרט אחת שפרסנו באזור

הג'ודי לטובת 2 חטיבות שעמדו שם. מהיום השני התרכזנו, למעשה, רק בגזרה הדרומית,

ובכל יתר המקומות בגזרה הדרומית היו מספיק כוחות רטואיים גם כלי שנפעיל הגר"מ.

דומני שעני צווי היום השני לקחו מאיתנו את הגיזרה המרכזית והצפונית. גשארנו רק בדרומית

למרות זאת מפקדת האונדה נשארה לשבת ברפידים/חמ"ל עד סוף אותו שבוע. למעשה, המשכתי

לטפל במינוי של האונדות האחרות, לפחות בחלק מהמינוי של אונ' אחרות כי לי היה קשר קוי

עם כל אחת משלוש הנקודות העיקריות: כלוח, טסה, ביה"ח. היה לי קשר טלפוני

ישיר עם ה-בה"א ולפיקוד. בעוד ששתי האונ' האחרות עבדו על קשר רדיו. המי יצאו

מהמקומות. גם כשאיוושהי ממקדה היתה דורשת מינוי אוירי, הפיקוד היה מחקשר אלי

במקרים רבים כדי להפעיל את המטוקים מבה"א 2.

ככלל, אני חושב שעבודה הרואית יהיה עבודה טובה; לפחות אני לא שמעתי על ספול לא

נכון או לא נאח.

מתן שיטות הפיננזי, מה פרסחם ואיפה?

שאלה :

תשובה : הצנתי בעקרון את הפרוטה. התכנית במקורו היתה מצועית ממביכה מעוזים יפנו למעוזים ושמ יקבלו ספול ויפנו אחורה לתאג"דים הנמצאים על וצירים.

משם - ישירות לרבידים או אם יש צורך לטובל גוטף או תיקון טיפול - לתאג"דים בעמדות בלוח טעה ומיחלה, הרכב או בטיטה ומטם לרבידים. במלחמה זה לא עבד כך משום שממעוזים לא ניתן לפנות כלל. מה שהיה במעוזים - היה המעוזים. הטנקים שהתחברו הוציאו חלק מהמצועים, אבל זה לא עבד כמו שחשבנו.

במקרים רבים הפיננזי היה ישירות מתתאג"דים על וצירים, שמקרה שניתן היה להכנס לשם במסוקים, וזה היה מזלנו שכן כמיונה הרבות של המצועים לא היו לנו בצוט פנים ואופן מסטיק כלי פיננזי. היינו מבוססים בעיקר על הפיננזי האוירי וזה מה שהציל אותם. רק מצועים קל ולעיתים רק פוגו ברכב קרקעי - אוטובוסים מחוקקים או אמבולנסים. בדרך כלל כשהיה מספר מצועים קשה שדרשו פיננזי אוירי העמיטו אותם ואם היה מקום היו מכניסים גם את המצועים קל. כך היו מננים הכל. התבטטנו בעיקר על הפיננזי האוירי.

שאלה : מה עם פיננזי הטנקים?

תשובה : פוגו בטנקים, זחל"מים ולמעשה בכל כלי רכב שהיה. פרטים על כך איני יכול למסור משום שיטבתי בחמ"ל רבידים. על כך כדאי לשאול את הרופאים

בגדודים. אנחנו גם דאגנו לאספקה של ציוד רפואי, אלונקות, שמיכות. כרגע סהיחח מהקבלת דרישה, היינו מנחיתים כסכוב השני של המטוסים, ליד בי"ח ברפידים, שם גם החוקנו את המחסן הרפואי. מעמיטים את כל אשר דרשו ושולחים אליהם. זה עבד.

בגדרה העמוגית, החל החיום השני - השלישי הפיננזיים כמעט לא עברו דרכנו, מכיון שגם באזור רומני (כך נדמה לי) גפרט בי"ח שזיה גוטף של הפיקוד. וכדי לחקל על העומט בקשתי

מחפיקוד לספל בכך ישירות, כלומר לאינני צפונה, מטרה החעומה כלוחה. מלכו

היה מטוט וחיו מצועים קשה שדרשו פיגוי מיגרי ואנו של חנו מסוקים והכאנו אותם לרפידים

או כשלא ניתן לפנות בגלל שלא היה מטוט בשדה, או כשהיו המצרות - גם אז הכאנו את

המצועים לרפידים.

שאלה 1 : האם נפגשת עם מצועים לאחר שמונו לבתו הולים עורפיים?

תשובה : לא. מאז שהחלה המלחמה ועד עכשיו הייתי פעמיים בבית, 40 שעות. שנתתי

אינפורמציה לא מהמצועים לגבי הפיגוי; הפיגוי היה גורפידים לשדה הערסה במרכז

הארץ, זה יכול להיות בלוד או עטרות כשהפיגוי זה לירושלים. בחצרים - לכ"ש. משם הפיקוד

המתאים דואג שיהיה רכב פיגוי. לפעמים, כשהיה צורך, מסוק היה מעביר משרה העומת לכי"ח.

שאלה 2 : האם היו מקרים שענין נפגעים ומיגורים השמיע על מהלכי טקטיים בקרב?

תשובה : אני לא יכול להגיד לך. בדרג שלי - לא הרגשתי. אני מתאר לעצמי שחל

מההתחברות למעוזים הונעו ע"י הרצון להוציא מצועים. במזח זה השמיע, אחד השיקולים

לכניעה שלנו היה המצועים.

שאלה 3 : הרופא שם היה בכיר?

תשובה : לא. כל הרופאים בקו היו סטנ'רים. כמעט עצמו היה קצין בדרגת סגן והרופא

שהיה קצין רפואה. כל היתר היו חוגרים. לכן הוא היה בין החותמים (מעוז המזח)

סה"כ בחור שהיה כשנות הסטג' שלו.

שאלה 4 : מה ביחס למספרי נפגעים?

תשובה : אצלי הם איננו מדוייקים. לרעווי, הם אינם יכולים להיות מדוייקים בגלל

נושא הנעזרים. רשום יומיומי של הנפגעים שעבר דרך בי"ח. רפידים חוכלו

לקבל שם. רשות זה כלל את כל נפגעי הנצרה הדרומית, המרכזית וחלק מהצפונית. יש להם

את רשימת הנפגעים של היומיום הראשונים בנצרה צפונית. רשומים של בי"ח 294 שנפרס

בבלוזה מלוט 249 יתן לכם את סה"כ המצועים שעברו בסיני, פרט למרש"ל. למס' הנפגעים

לובינו אין משמעות משום שהרכב האוגרה השחנה כיום ליום ולפעמים משעה לשעה. לפעמים היינו

מקבלים בבוקר חטיבת ובערב היו לוקחים אותה מאיתנו. גם בשעות הראשונות הוסימו לנו את חס'

460 של ביה"ס והתחילה לרדה כבר ביום שישי.

12

הקראת תמצית יומן הארועים כפי שהוגש למיקוד הדרוש ע"י

אוגדה 252. (מקרא ע"י רט"נ עמוס צור).

מלחמת-יום-הכימורים, מחלכי אוגדה 252 - 1-6 אוקטובר 73 - כניסת האוגדה לכוננות, חימוש טנקים, כוננות ג"מ, חצטיות ספקדים, הגבור פעילות לילה בקו התעלה, הורדת ה-פל"ש לרפידיים.

- 6 - 7 אוקטובר - בליכת בכל גזרת התעלה.
- 7 - 8 אוקטובר - בליכת בגזרה הדרומית של התעלה ע"י חטיבת 401.
- 8 - 18 אוקטובר - 1. בליכת בגזרה הדרומית ע"י :
  - א. חטיבת 401, בציר המיתלה.
  - ב. חטיבת 164 בציר הב"ידי.
  - ג. גדוד 202 בציר יורה.
  - ד. חטיבת 875 עתודה.
  - ה. בח"ד 1 - ערוץ במיצרי הב"ידי א והמיתלה.

הערות

- 2. החל ט-8 באוקטובר חמ"ק פועל מהמיתלה.
- 3. מפקדה עיקרית פועלת מרפידיים בשליכת עיקרית על כל המרחב.
- 4. 14 באוקטובר - דילוג המפקדה העיקרית לאום-מחנה והעברת האחרינות על המרחב העורמי לאוגדה 400.

- 16 - 18 אוקטובר - המפקדה פועלת כמפקדה אחודה וא מהמיתלה.
- 13 אוקטובר - מפקד האוגדה, האלוף אלברט נארג ומוחלף ע"י האלוף קלמן מגן.
- 18 אוקטובר - התפלגות האוגדה :
  - א. המטכ כלימה ארמיה 3 ע"י :
  - (1) חט' 875 פלוס 27 טנקי טוט בציר הב"ידי - בוצר.
  - (2) גדוד טנקים בפיקוד סמח"ט 401 בציר המיתלה.
  - (3) גדוד 202 בציר יורה.

4) גרוד יוצאי הסירות 317 וגרוד חרס"ש 129 במעברי המיתלה וחב' ידני.

5) אגד ארטילרי.

ב. הפעלה יתרת האוגדה בחנופה לעבר ראש הגכר במצמד, בפיקוד מספר האוגדה, ע"י:

1) חטיבה 164 בפיקוד תא"ל פינקו.

2) חטיבה 401.

19 לאוקטובר :

א. צליחה במצמד.

ב. כיבוש צח ע"י חטיבה 164.

ג. כיבוש מקצה ע"י חטיבה 401.

ד. חניפה והסמדה בטיסי טילימא מערכה ע"י חטיבה 401.

20 לאוקטובר :

א. כיבוש סנכון ע"י פלוגה מחטיבה 164.

ב. ניהול קרב שב"ש ע"י חטיבה 401 ב-5717.

21 לאוקטובר :

א. ניהול קרב שב"ש ב-5717, מצנפה, ע"י חטיבה 401.

ב. בלימה ע"י חטיבה 164.

22 לאוקטובר :

א. כיבוש 5321 ועבית ע"י חטיבה 164.

ב. מהור ציר עסור עד 59 ע"י חטיבה 164. חסימה וניהול קרב שב"ש בעסור 60.

ג. אפיסת מצילה ועורדה ע"י חטיבה 179 וחדירה חוץ סיהור ציר עריש עד סרג 72

ע"י פלוגה מחטיבה 164.

23 אוקטובר :

א. כיבוש 5519 ו- 5420 ע"י פלוגה מחטיבה 164.

ב. התקפת לילה אוגדתית, במאמץ אחד, במקביל, ע"י פלוגה מחטיבה 164.

ג. חסימה בסרג 82.

ד. חנופה לילה אוגדתית לכיבוש עתקה ועדבייה.

24 אוקטובר :

א. סיהור סרג 78 ע"י חטיבה 179, וציר עקל עד 72 ע"י גרוד מחטיבה 179.

ב. סיהור ציר סרג עד סרג 72 ע"י גרוד מחטיבה 164.

ג. סיהור המרחב בגזרת האוגדה.

מבנים אג"מי :

1. השבוע שקדם למלחמה - 5-1 אוק"ם.

סד"כ האוגדה כללו:

- א. חס" 14, 92 טנקים, 95 צוותים בקו.
- ב. חס" 401, 92 טנקים, 85 צוותים בעורף.
- ג. אגד ארטילרי 209 - 3 גדודים פלוס סול" 175.
- ד. מעוזים מאויימים ע"י גדוד מחטיבה 16 פלוס פלוגת בח"ל.
- ה. פעילות בין מעוזים - 2 פלוגות חרמ"ט, פלוס פלוגה 424.
- ו. גדוד הנדסה 601.

אפעילות : בתחילת השבוע הוגברה רמת הכוננות באוגדה. הגברת רמת

הכוננות היתה כותוצאה מ-

- א. דיווחי תצפיות על הגברת פעילות ופעילות בלתי שגרתית ממערב לתעלה ע"י המצרים.
- ב. השפעת העלאת רמת הכוננות ברמת-הגולן ואפשרות השלכה על הגזרה המצרית.
- ג. הצטברות ידיעות מודיעיניות, שנראו מפיענוח ושבחןקבלו ממפקדות טמונות והצביעו על תרגיל גדול בצבא המצרי.

הגברת רמת הכוננות היתה ביוזמת מפקד האוגדה וללא סקודות מחייבות לכך

ממפקדת פיקוד הדרום;

ה הגברת רמת הכוננות כללה :

- א. העלאת רמת כוננות ה-ג"מ ע"י הצבת עמדות בוספות במעוזים ובמחנות עורפיים.
- ב. חימום כל הטנקים בחטיבה העורפית.
- ג. ביטול חופשות לחיילים סטירים ומפקדים.
- ד. הגברת פעילות בלילה בכל הגזרה.
- ה. תגבור התצפיות ע"י תצפיות מפקדים.
- ו. הגבלות על חנועות בלילה ועם שחר.
- ז. ריענון תכניות מבצעים למפקדים.

עם הצטברות הידיעות ופיענוח תצלומי הגיחה ב-4 באוקטובר הועלתה רמת-

הכוננות ע"י מפקדת הפיקוד וחטיבה 460 הורדה למרחב האוגדה. הכוחות הסדירים

של האוגדה סיימו את אימוניהם והאוגדה עמדה לפני החלפה.

התארגנות תחילת המלחמה ונלימה לרוחב כל הגזרה - 6-9 אא אוקטובר.

סד"כ האוגדה:

1. חטיבה 275 פלוס חטיבה 460 (2 גדודים) בגזרה הצפונית.
2. חטיבה 14 פחות גדוד 52 ועוד גדוד 79 בגזרה המרכזית.
3. חטיבה 401 פחות גדוד 79 ועוד גדוד 52 בגזרה הדרומית.

סד"כ חטיבה 401 בגזרה הדרומית:

1. גדוד 46 במצרוחא - 18 טנקים.
  2. גדוד 52, דיומית למיתלה - 10 טנקים.
  3. גדוד 195 בגוצה עם 12 טנקים, וכבוצר - 5 טנקים.
- סה"כ 45 טנקים.

פעילות

1. עם המייצבות חטיבה 460, נערך ריעגון של חכניות מבצעות לגלימה - "שובך יוני" מורחב ותכניות התקפיות - "בן חיל".
2. מפקדי 460 בשלחו לסייר בשטחים המיועדים להם לפעילות.

עם פרוץ הקרבות בשעה 1400 בשבת ה-6 באוקטובר, נמצאו הכוחות במצב כדלהלן:

1. חטיבה 14 וחטיבה 275 בפריסתן הקבועה.
2. חטיבה 401 וחטיבה 460 במרחב רפידים.

יש לציין כי פקודת "שובך יוני" קטן" ניתנה למפקדים בשבת בנוקר, כאשר הוברר להם כי עליהם להיות ערוכים במקומותיהם לא יאוחר מ-1700. פקודה זו שונתה בשעה 1300 לערך ע"י מפקד האוגדה והוא הורה להם להעדר במתכונת "שובך יוני" קטן" מייד. אי לכך נמצאו הכוחות בעת פרוץ המלחמה בתנועה להערכות ובהלקם עדיין לא בעו כלל.

עם איתור התקפות האויב וצליחה בכל המרחב, קודמו חטיבות 401 ו-460, למרחב הקדמי, כאשר חטיבה 401 בעה ב-2 צירים לגזרה הדרומית ו-460 בציר אחד לגזרה המרכזית והגזרה הצפונית:
התכנית היתה:

1. בגזרה הדרומית, חטי' 401 עם 2 גדודים - 46 ו-195 וסקבלת ח"פ את גדוד 52 מחטיבסא.
2. בגזרה המרכזית - חטי' 14 עם גדוד אחד - 194, סקבלת ח"פ את גדוד 79 מחטי' בה 401.
3. גזרה צפונית - חטיבה 275, עם גדוד אחד, גדוד 9, סקבלת ח"פ את חטיבה 460 עם גדוד אחד 198.
4. במרחב העורפי בסאר בשלב הראשוני צאג גדוד 196 מחטיבה 460, אך חוד שעתיים קיבל אף הוא פקודת תנועה והצטרף לכוחות 460 שבגזרה הצפונית.

הכוחות הקדמיים נלחמו בכוחות האויב בסביבות המעוזים וביסו להרוף את הצולחים חזרה מערבה. גם הכוחות שהגיעו מהמרחב העורפי, סימלו בעיקר בכוחות שסביב המעוזים והצליחו להבור עם חטיבה לכל המעוזים, פרט ל-4 - אורקל, חיזיון, להצנית, בודפסא.

עם חשיכה פונו הנפגעים מהמעוזים והמגקים בערכו מאחור להתארגנות ולקראת תפיסת קו המים עם שחר. במשך הלילה במשכה צליחת המצרים לכל רוחב התעלה ומגקים בעו שוב ושוב במגמה לסייע למעוזים ולהרוף את הצליחה.

עם שחר בתחילה צליחת המצרים בכל עוצה, כולל הגמת גשרים וצליחת פגקים מצריים מזרחה.

במשך כל היום במשכו הקרבות לסיוע למעוזים ונסיון למניעת צליחת המצרים

ואיחוד והשמדת הגשרים.

במערת לפני הצהריים קיבלה אוגדה 162 את הטיקוד על הגזרה הצפונית, ואחה"ב, אוגדה 143 קיבלה את הטיקוד על הגזרה המרכזית.

בלימה וקרבות שב"ש 8-18 אוק' בגזרה הדרומית.

סד"כ האוגדה ב-8 אוקטובר: חטיבות: 401, 164, 875, גדוד 202 בה"ד 1,

גדוד יוצאי סיירות 317.

ההערכות ללוחמה היתה:

1. גדוד 202 ועוז פלוגת טנקים בציר יורה.
2. חטיבה 401 בציר המיתלה.
3. חטיבה 164 בציר הג'ידי.
4. חטיבה 875 עתודה בציר הג'ידי.
5. בה"ד 1 - במעברי הג'ידי והמיתלה.

ז

פעילות:

במשך התקופה ביסדו המצרים פעמיים לפרוץ מזרחה במאמץ עיקרי:

1. פעם ראשונה ב-8 לאוקטובר בציר המיתלה ובציר הג'ידי, כאשר התקפתם בציר הג'ידי בשברה בראשיתה, ואילו בציר המיתלה תקפו 5 פעמים בזה אחר זה, עד שבהתקפת בגד א ע"י חטיבה 164 מכיוון צפון לדרום, בשברה גם התקפה זו.
2. ההתקפה השניה היתה ב-12 לאוקטובר ע"י חטיבה 3 מדיביזיה 4 בציר יורה וצפונה לו. התקפה זו בשברה ע"י קרב שב"ש מלווה בסיוע אויר וארטילריה.

ביתר הזמן ביסדו המצרים לפרוץ בהתקפות חי"ר וטנקים מקומיות בצירי הג'ידי והמיתלה.

אצטא בהקופה זו גלחמו המעוזים בחרוף בפש בסיוע ארטילרי ואויר, אך מחוסר כח להבקיע אליהם ולחלצם, נפלו לבסוף בזה אחר זה כאשר:

1. מעוז בוצר טובה על רכבו ואבטיו ב-9 לאוקטובר, ממש דקות ספורות לפני שהותקף ע"י האוייב.
2. מעוז ליטרף ביתק קטר ב-8 לאוקטובר, לאחר שבגסיון פריצה עם טנקים אליו, הגיעו הטנקים עד סוף 1,500 מהמעוז, בוצר קטר עם חיילי המעוז, אך משום מה לא בוצרה חבירה פיזית והטנקים נאלצו לסגת לאחור.
3. מעוז מפצח ג" לאחר שעמד זמן ממושך בקרב עם המצרים נפל ב-10 או 11 אוק'.
4. מעוז הבפר גלחם עד 11 באוקטובר ונפל אף הוא.
5. המזח גלחם עד ה-13 לאוקטובר, עד שקיבל אישור להכנס, עקב המצב החמור של הפצועים במעוז וחוסר יכולת לפנותם. בסיון חבירה למזח בדרך הים, ב-11 לאוקטובר בכשל, לאחר שהכח התגלה כ-1,000 מטר מהמעוז.

במשך תקופת הבלימה נערכו מדי לילה פעולות סיור רגליות ומקיפת אצטא חביוני אוייב ע"י ארטילריה שסווחה ע"י הכוחות הרגליים. פעילות זו בוצעה ע"י הכוחות שאיימו את מיצרי המיתלה זהב, ידי, דהייבו, בה"ד 1 וכוחות מחטיבת 317. חביוני הלילה של הטנקים אונתחו מדי לילה ע"י כוחות חי"ר שסופחו לצורך זה מתוך כוחות החי"ר שבמיצרים. מעברי א המיתלה והג'ידי נתפסו ובוצרו ע"י

כוחות חי"ר סנה"ד 1 - 4 פלוגות , ופלוגת סיור מחטיבה 247 . . . . .
 גדודי החרמ"ש של חטיבת 875 תפסו האחד את המיצר המזרחי של מעבר הג' . . . . .
 בערך כלפי דרום , על ציר מקביל במחצית עכברוס . במסך כל התקופה לא נעשה נסיון
 רציני להדוף את המצרים מערבה . התקפה משולבת עם אוגדה 143 שהיתה צריכה להתבצע
 ב-10 לאוקטובר , לא בוצעה מאחר ש אוגדה 143 לא הגיעה . התקפות מקומיות
 בגזרת האוגדה בוצעו מדי-פעם בגזרות חטיבתיות , אך פקודות הפיקוד היו לתקוף
 בזהירות , למנוע סגירות משמעותיות אצל באגשים וכו' . כך שהאוגדה למעשה עמדה
 בקרב בלימה , תוך אחזקה פיזית צמצם נצמחים של כניס החת"ס , תוך פעילות התקפית
 מועטה . זמן זה בוצע לצבירת כח מחדש ; תוך השלמת צוותים לטנקים , כדי לעמוד
 שנית ב-סד"כ שיאפשר פעילות התקפית רצינית יותר .

ב-13 אוקטובר , בעת היותו בסיור בגזרת חטיבה 164 , בהרג מפקד האוגדה , האלוף
 מנדלר אברהם והאלוף קלמן מגן קיבל את הפיקוד במקומו .

התפצלות האוגדה , צליחת התעלה ותנופת מערבה ודרומה בחאריכים 18 - 24 אוק' .

סד"כ האוגדה ב-18 אוקטובר - חטיבות 164 , 401 , 875 , גדוד 202 , בה"ד 1 , אגד
 ארטילרי 209 , גדוד הנדסה 601 .
 ההערכות לבלימה ארמיה 3 :

בגזרת הדרומית :

- 1 . חטי בה 875 בפיקוד אל"מ אברהם ברעם , בציר הג' ידי - בוצר .
- 2 . גדוד טנקים מוק , בפיקוד סמח"ט 401 בציר המיתלה .
- 3 . גדוד 202 בציר יורה .
- 4 . גדוד יוצאי הסיירות , 317 , וגדוד חי"מ 962 במעברי הג' ידי והמיתלה .
- 5 . גדוד הנדסה 601 מוק בציר הג' ידי .
- 6 . אגד ארטילרי 209 .

כוחות שפעלו ממערב לתעלה : חטי בה 401 ש חטיבה 164 .
פעילות :

- 1 . ב-18 אוקטובר , בשעות אחה"צ , החלה האוגדה לנוע צפונה לעבר לקסן , לקראת
 צליחת התעלה .
- 2 . האוגדה צלחה את התעלה ב-19 לאוקטובר , עם שחר , עברה דרך אוגדה 162 מערבה
 ושנשה את מחחמי צח ומקצרה , תוך שהיא מטהרת מספר בסיסי טילים בגזרתה וסבהלת
 קרב כנגד טנקי אויב שנאהא מדרום אוממערב .
- 3 . תוך כדי התקדמות אוגדה 162 דרומה עיבתה האוגדה את הכח הכולם והמטהר . את
 השטח שטמערב . האוגדה ערכה בזמן זה מספר קרסנת שב"ש כנגד טנקי אויב
 שהגיעו ממערב וניסו לבלום את המחפה דרומה .
- 4 . האוגדה המשיכה להתקדם דרומה במקביל ומאחרי אוגדה 162 . האוגדה תפסה את
 החסימות על הצירים סרג' ועשור , תוך שהור המרחב ובלימה מערבה . בליל 23-
 24 לאוגוסט , בתנועת לילה , תוך לחימה , געה האוגדה במאמץ אחד דרומה לעבר
 צירי סרג' והמשיכה דרומה בתנועת לילה , בשדפה על הכביש , עם אורות , דרך
 אוגדה 162 לכיבוש עתקה ועדבייה .

5. ב-24 אוקטובר טיירה האוגדה את המרחב שמערב לאוגדה 162 וייצבה את קו החזית כלפי מערב.

אצ

6. כל משך תקופת קרבות התנועה ממערב לתעלה, המשיכה האוגדה להחזיק בגזרה הדרומית של התעלה, בבלימה כלפי הארמיה השלישית. דהיינו, ממזרח לתעלה.

א.

עבודה אג"מ ואוגדה ולקחים מעבודתו:

1. כמעט במשך של המלחמה עבד האג"מ במפקדה מפוצלת, כאשר ה-חפ"ק פעל מלפנים והמפקדה העיקרית מאחור.

2. המפקדה העיקרית, בכל שלבי המלחמה, עסקה בגושיים בוספיים ושונים מלחמת כוחות האוגדה, מאחר ובשטח הימים הראשונים למלחמה, שימשה המפקדה העיקרית מרכז שליטה מרחבי לסיני כולו. ולאחר הצליחה, פקדה המפקדה העיקרית על הגזרה הדרומית ממזרח לתעלה, בעוד שהחפ"ק פקד על הכח ממערב לתעלה.

ארגון המפקדה ועבודת החפ"ק:

§. אצמפקדת האוגדה עבדה בחלק הראשון של המלחמה, 3 ימים, כשהיא בשליטת האוגדה ברפידים ושטח פעילותה המבצעי כלל בתחילה את כל קו התעלה, והחל מיום א', את הגזרה הדרומית בלבד. מבחינה מנהלתית טיפלה מפקדת האוגדה בכל המרחב, במשך כ-10 ימים מתחילת הלחימה. החפ"ק האוגדתי כלל בתוכו בגמ"ש מפקד, בגמ"ש סיוע, בגמ"ש מודיעין, בגמ"ש אבטחה, ג' יפ מפקד, ג' יפ מפקד אגד ארטיילרי ובגמ"ש צ"ב. בגמ"ש המפקד היה מפקד, קצין אג"מ וקמ"ב, ובגמ"ש סיוע היה מפקד האגד הארטיילרי. החפ"ק פעל החל מיום ג' 9 אלאוקטובר מהמיתלה.

הקראת תמצית יומן הארועים של מפקדת אוגדה 252, החל מ-1 לאוקטובר:

1 אוקטובר - ביטול חופשות, הכנת החפ"ק - החלטה עצמאית. הוראה למפקדה על המשך השגרה הרגילה בקו. המגעות מתבוצעת לילה בכבישי התעלה. המשך סיורי לילה כרגיל, בכל הגזרות.

2 אוקטובר - תרגילי ג"מ במחנות העורפיים. ניתנה הוראה למעוזים כי השיבה ללא בגדים מותרת החל מ-2400 ועד עלות השחר, כאשר על מפקד המעוז להיות ער. התעוזים, פרט למחלקה זיידת, יכולים לישון החל מ-2200 ללא בגדים. אין יציאות אצא לחופשה מדרגת מ"פ ומטה.

3 אוקטובר - תרגול האפלה במחנות העורפיים. המשך יציאות אבטי המילואים סהקו לחופשה כרגיל. הוראה על איוש 2 עמדות ג"מ בכל מעוז ותצפית. מתן אישור יציאה לחופשה בחטי בה 401 למח"ט או לסגן, לקצין מטה או לעוזר שלו. אישור יציאה לחופשה לפלוגה ג', לאחר מתן מדריך מיוחד לקריאה שקטה. בפלוגת

המפקדה - אישור להוצאת 10% והעמדת בודד בכובנות להחזרה בשדה דב. אישור על הבאת משפחות לסיבי.

4 לאוקטובר - הטיבה 275 וחטיבה 14 בקו. אישור יציאת סמג"דים בלבד, ה-מח"ט או ה-סמח"ט, קצין מטה, או עוזר. פלוגת מפקדה - 10%. היוצאים יהיו ליד טלפון. העברת רשימות היוצאים לחמ"ל אוגדה. לחת"מ - אישור יציאה לדרגת מסו"ל ומטה.

5 לאוקטובר - עיכוב כל היציאות לחופשה. מתן היתר לפלוגה י', חטיבה 401 הוראה להחזרת המג"דים, סמג"דים וקציני המטה מבתיהם - 0200 מהחמ"ל - פקודה להעלאת מפקדים לתצפית עקב ידיעות. הוראה לחטיבה 401 להיות בכובנות לזיורד ימ"ט ביר-תמדה (פקודה של פיקוד הדרום, ממתיבים לאישור מהגיס). יש להקפיד על כך שלא תורגש שם הכובנות בקו. 0750 - הוחל בזיורד הימ"ח. 1105 ידיעה מהפיקוד על ירידה בסל"ש בהמסה למרחב האוגדה. 1040 הזיורד פרום. 1120 - הופעלה כובנות ג'. יש להחזיר חיילים מחופשה ולחמש טנקים בביר תמדה (פיקוד דרום). (מתחקיר קציני מטה, כובנות זו הוכרזה ע"י מפקד האוגדה כבר ב-0100), יש להחזיר את פלוגת הצמ"מ מחופשה רגילה (גי"ט). 1710 - מטוס תובלה מבסל"ש עם צוותים בביר-תמדה. 1710 - 4 מטוסים ברפידים. 1840 - גדוד 79 ת"פ 460. גדוד 176 ת"פ 401. 1900 - מטוס דקומה בוסף ברפידים. בודד בביר-תמדה. 2300 - פקודת אג"מ שהאוגדה ל-401 להפעיל בגמ"ש עם מא"ג לפתח המזרחי של מייצרי ג'ידי ומימלה בגד הבתרות.

6 לאוקטובר - 0100 - הגיעו אוטובוסים עם חיילי חת"מ. 0220 גדוד 196 - 60 טנקים עם צוותים מאויישים. גדוד 198 - 44 טנקים עם צוותים מאויישים. 0450 - 4 תומ"מים הגיעו ל-403, השמיבי (ההמישי) בדרך. 0530 - הפיקוד מאשר הורדה 2 מרגמות 160 מ"מ למבדד (מת"פ דרום). 0600 - בגמ"שים חפסו את הג'ידי והמיתלה. גדוד 196 - 61 צוותים ו-62 טנקים. 0900 - קבוצת פקודות ל"שובר יונים מחקור אוגדה. 0910 - 4 עמדות ג"מ בכל המחנות העורפיים. 0905 - חמ"ל אוגדה ל-401 מה-סמח"ט - יוזמה עצמאית, להכין את החטיבה לשובך יונים מורחב, לפרוס בעורף בלבד, תצפיות ומחסומים. 0945 - מחסומים סמוצא הג'ידי, סיתלה וביר-תמדה. 1000 - לאחר שיחה עם אלוף הפיקוד, הודיע מפקד האוגדה כי בשעה 1800 - מחקור האוגדה. 1020 - אג"מ אוגדה לכל הכוחות - להפעיל "שובר יונים קטן" עד שעה 1700.

תעוזים ידולגו לאחור, פיבוי מעוזים מדוללים, מעוזים בכובנות ספיגה, חפ"קים גדודיים ידולגו קדימה. מחלקת טנקים בכל גזרה בתצפית קדמית. להחזיק את חפ"ק 460 מהסיור. להעביר סיר את הפלוגות התשיעי ל-14 ול-401. 2 סוללות מגדוד 403 לגזרה המרכזית. חפ"ק אוגדה בכובנות לתנועה. 1140 - בתחקיר במסר כי מפקד האוגדה קנע שעל הכוחות להיות ערוכים כבר בשעה 1600. 1040 - 5 תותחים מתגייעים בתנועה לחס, תצפיות ומחסומים עורפיים ממוקמים. 1225 - אצא הוראה מהפיקוד להפעיל כובנות ספיגה בכל האוגדה. 1250 - חטיבה 401 בכובנות לדלג לצומת סודי - מבדיל (אג"מ האוגדה). 1130 - הגיעה פלוגת החרמ"ש של 460. 1110 - התראה לצפניה ל-7 אוקטובר 73 בלילה. 1320 - חמ"ל אל 275 - האפלה כללית במרחב. 1245 - פלוגת חרמ"ש, גדוד 79, יצאה ~~אצא~~ לבלוזה. 1400 - מאושר לגדוד 196 לפרוס בקרבת ביר-תמדה. 1400 - ביקורת חפ"ק ע"י מפקד, סגן ועוזר ק"י אג"מ.

1410 - התקפת מטוסים על רפידיים. 1420 - 401 היכון לתנועה. 1420 - דו"ח
 מסקד האוגדה לאלוף הפיקוד על הגעשה בקו. 1450 - היה ברור לפי כל הדיווחים
 כי חוקשים את כל המעוזים בקו. מידת ההצלחה לא היחה ברורה. במקביל הגיעו
 הדיווחים על הקמת בשרים ודיווחים על התקפות אויר במרחב. 1450 - פקודה
 לחטיגת ביה"ס לבצע לכיוון פורדה (או פוזרדיה), ולהיות בהמתנה. פקודה ל-401
 לקדם את הכוחות לכיוון צחקן 4 סנטבין. 1420 - אלברט מתקשר ל-275 וסואל
 אותו לבדול אריכוז אמצעי הצליחה ב-מ"א אובדתי (דיווח אלום). 1445 - פקודה
 ל-401 לקדם את כח הטנקים למקום החצייה - יחידה אחת על פורדה, יחידה נוספת
 על פודי, ושיהיה מוכן לסגור את המעברים באוקראינה. 1445 - דיווח על חציית
 טנקים דרומה לחזיון בין איספעיליה והפירדאן (לא הופעל אור ייקרות). ~~282~~
 ✓ 1500 - הודעה מהפיקוד על הפעלת ח"א והפעלת "קלע" לטובת בודפשט ואורקל. ✓
 1520 - היה ברור כי צולחים באזור האגם המד הקטן, צליחה אטמפיבית. הידיעות על
 גחיתוח בג"די הגיעו מהפיקוד. כשטח לא נמצאו כוחות אויב. 1525 - הודעה
 כי האוגדה תקבל את כח כישורי. 1525 - מסקד האוגדה מורה לחטיבה 14 לקדם את
 כל הטנקים של הפלוגות הקדמיות לקו המים לפני חושר. 1530 - במקביל ההדעות
 של הקיפת המעוזים, מפצה מבקש את על כוחותינו. 1530 - גדול 146 יסאר באזור
 ביר-ממדה להגנת האזור העורפי, במקום 26 גאמאר עובר ת"פ האוגדה. 1540 -
 40 ל-275 - על הטנקים של דרורה לבצע לעבר לחצנית. 1545 - הפצועים מקימים
 עמורת חי"ר בעמדות האו"ם - ילד, פינק ורד. 1545 - 275 לחמ"ל - נבחרה בשאר
 5 חיילים כשירים ללחימה. בשלחת תגבורת. 1545 - מחלקת חרמ"ם הגיעה לבבל.
 1550 - דרומית לוד - כוחות מצריים על הסוללה. מגיעים כוחות בוספים ו-8
 טנקים. 1555 - במצמד א" היתה חצייה. לפלוגה ח" הנמצאת במקום 3 כלים מקועים,
 כנראה עקב פגיעה. 1554 - דגל מצרי במילאו א". 1600 - אורקל, מצא מפרקת
 ולחצנית מטנקים טנקים דחף. 1610 - חי"ר אויב ב-טי. וי. 40 מורה
 לביה"ס לשריון לבצע מערב על הציר, פקודות ינתנו בדרך. 1620 - אין קשר עם
 ✓ אורקל. 8 טנקים מצריים הושמדו בבודפשט. 1622 - החטיבה דורשה דחף טנקים ✓
 וכוחות חי"ר מונחתים. רב הטנקים של הפלוגה בציר אשר בפנעו. 1615 - הכמר
 מותקף ע"י חי"ר מצפון לליטרף. טנקים מצריים בעים בציר הג"די. 1610 -
 טייסת דק"מ חוקשה את סוללת הג"די. 1635 - חמ"ל למסקד - בכפר המצב טוב.
 מפצה מטולט על הטפה. ליחוף אההק סותקפת ע"י גדוד חי"ר, טנקים ובגמ"שים על
 ציר הג"די. 1650 - מטוסי ח"א חוקשים את מטוסי האויב בציר הג"די. 1654 -
 ביתבה פקודה ל-401 לתפוס את הפיקוד על הגזרה הדרומית. 1705 - לפח (לפידות),
 בצומת צולון. 1705 - אורקל בלחם, בלחצנית אין קשר החל מטעה 1650. בחובה
 אצטגאז ודרורה בסדר, גדוד טנקים מטהר את מצא מפרקת. 1705 - חמ"ל ל-84 -
 להוריד מהלקת טנקים לרס-סודר. 1730 - דרומית ללקקז 12 מטוקים מצריים.
 1735 - חיילים מצריים במור מפרקת. 1740 - 7 מטוקים על ציר זבוגית. 1742 -
 אורקל במצב קשה מאוד, מקש סיוע אויר. 1745 - בפורקן יש פצוע אחד, הכל
 בסדר. 1745 - חי"ר עולה על רס סודר. 1745 - ברד המצרים צלחו ליש התצפית
 והעבירו תותחים. 1750 - האויב ב-טי. וי. כנראה הושמד. 1755 - על ציר ליסטים,
 2 ק"מ מהחללה, גהר מטוקים מצריים. מטוסים הלכו מפציצים באזור רס-סודר.
 1800 - גדוד 52 במגע בערפודה, אמזרחית למפצה. גדוד 195 במבדיל, מפוררת
 ועטיפה. 2 פלוגה של 196 באזור רפידיים. 198 בכרטיסן לעבר מאדים. 79 באזור
 ציובה. 1822 - במילנו חיילים מצריים. 1825 - 40 למסקד האגד - מבקש הברה
 באזור טיסורי. 1833 - 40 ל-481 - להוציא את 52 לאחור להתארגנות. 1840 -
 ברומני בראו הבהקים מכיוון הים. 1843 - לפח נמצאת 15 ק"מ מטטה. 1845 -

1845 - 40 ללעת - בוע לבלוזה דמעבור ת"פ 275. 1845 - 40 ל- 450 - בוע וטהר את אזור מפרקת - מילבו. 1845 - 40 ל- 275 - תרכז שח יום-טוב מאחור לאחר טהור מפרקת ומילאבו. פלוגה תשאר על קודמית. 1900 - 40 לסמח"מ 401 - להתחיל להוציא פצועים מהמעוזים אחרה לעורף. 1915 - הגיעו לרם - סודר. 1932 - בכפר מצב גרוע, אויב מסביב. 2 טבקים אינם מסוגלים לעבוד עקב חוסר תחמושת. 1934 - המזח מותקף ע"י חי"ר. 1934 - מפצח ג' במצב תקין. 1935 - סגן לסמח"מ 14 - לבדוק על קו המים המצאות אשר. תנתן תאורה לבדיקה. יש לבסוע עם מדפים סגורים עד המים. 201222 - 40 ל-14 - סמג"ד 79 יגש לבדוק האם יש גשר על קו המים.

2043 דו"ח מצב גזרה צפובית - סה"כ 43 הרוגים, 95 פצועים. טבקים עולים על אורקל מצפון. 2115 - פלוגת חרמ"ש של 401 בבבל. 2122 - 40 ל-14 להוריד כח עד למים דרומה לחיזיון. 2135 - פיגוי פצועים מליטוף והכפר. 2145 - מח"מ 460 סודיע על התקלוח 2.5 ק"מ צפובית למפרקת. 2150 & 196 (מיצבה) לגזרה המרכזית עם 5 סוללות ארטי לריה. (גדוד של האגד הארטילרי). 2202 - אורקל א' ו-ב' שלבו. אורקל ג' - חצי, חצי. חנייה עם ליטוף ופיגוי פצועים. גדוד 46 השמיד 40 נמ"שים. חנייה לכפר, למזח, יש מוקיע (לא הצליחו). גדוד 195 עם 25 טבקים ו תקינים. מצב גדוד 52 אינו טוב. יוצא להתארגן מאחור. ברם- סודר שקט. לפת יגיע ל-275 עם 9 כלים בלבד. 2210 - בוצע סיור טבקים ממצמד ללקקן. אין כוחות אויב באזור. 2210 - מילר (תופית או"מ) - טבקים מצריים בצד שלבו. 2215 - לגדוד 1089 טבקים תקינים, 7 שקועים. 2215 - סמג"ד 184 עם כח טבקים בשלח לאזור הצליחה מדרום לרד. 2215 - שליחת מחלקת טבקים של 191 ל-יב"א 519. 2235 - בליטוף טפנים פצועים, בשארים במעוז 4 לוחמים. מחלקת טבקים חזרה עם בוצר - כך מוסר 401 ל-חמ"ל. מג"ד עם פלוגת טבקים בלחם מדרום למפצח. בכשל גסיון כניסה למזח. 2243 - כח של גדוד 79 בתקל בכח חי"ר רציני באזור טרוק ומפרט. ~~2256~~ - בג'יטר - צליחה רצינית. השטח בין מילנון למפרקת עדיין לא טוהר. גדוד 460 אצתה מטהר במילנון. 2314 - מג"ד 46 מבצע סיור סוללה. 2325 - הוראה לחמ"ל 257 - לא להכניס את מחלקת ה-טד"חים שמגיעה אליהם לשום מקום. זקוקים להם לצורך מוצעים בהמשך. 2344 - בין מפרקת למילנון חי"ר מצרי. א דרורה וכתובה עדיין בסדר. לפורקן לא בימן להכנס. מצמד, לקקן, בוצר ומפצח - שקט. 2359 - לפגיר יורים במקלעים לתוך תופית טבקים.

7 לאוקטובר - 0045 - במיר (196) במצא בכביש הרוחב, הגיע לעטה. 0055 - דו"ח מצב - (מפקד לאלוף הפיקוד) - החצייה 100 מטר דרומית ללילי במשכת. פיגק משמשת עמדת מרגמות למצרים. יש אצח חי"ר על הסוללה. ~~מבצעים משימות~~

0117 - דו"ח מ-14 - בליטוף בשארד 2 חיילים, יש חי"ר על הסוללה, מג"ד 46 נע שוב לכיוון ליטוף. לגדוד 52 10 טבקים תקינים, מתארגן בתעוזים.

0135 - דו"ח מצב - 401 - 4 טבקים בציר מסרק, 4 טבקים בקילומטר 156 - 57 לא מזהים צליחה. פלוגת טבקים של 46 באזור ליטוף. כח הלקי נע לתגבר את גדו 195. 0145 - 401 - תהזק את הכח, אשאלקראת שחר תהיה פרום לאורך התעלה במקומות מרפק, מפצח ובוצר. תהיה בעמדות. 0200 - כתובה ומילנון מופגזים. בדרורה - שקט. לחצנית - כנוש. אורקל עדיין בלחם. 0220

- 0220 א - דו"ח מצב - מרכזית - באזור חיזיון במצא חי"ר, יתכן צליחה. באזור
משטחי הצליחה של הקילומטר 14.72.1 מצמד, לקקו, לייטוף - חלם. 0229 -
במפרקת ומילנו המצב קשה. על כחובה פושטים מצרים. א/3 ו-5/א בשארים בשטח,
בקילומטר ה-14. סיוור הטנקים באזור הים, לא גילה כל כח באזור טרקלין.
0240 ✓ - לפת משאיר אנטחה בצומת מכפלת עם 4 טנקים. בע לחבירה עם א בודפשט.
פלוגת טנקים של 460 חוזרת לכיוון מפרקת לחבירה. 0245 - סד"כ טנקים 401 -
גדוד 52 - 10 - 11 טנקים. גדוד 145 טנקים 8-9 טנקים. גדוד 46 - 15 - 20
טנקים. 0300 / - גדוד 46 מתעסק עם מטרת שבין ציד לכסיקון לתעלה. גדוד
145 יורה לעבר החוצים. כל הזמן נמשכת חצייה, כל המעוזים מוחזקים בידו,
הכניסה למזח מאובטחת. 0300 - סד"כ 14 - סגול 280 - 3 טנקים. ציר
חנינה - אבנית - טנק אחד. סגול 113 - 2 טנקים. סגול 111 - 3 טנקים.
פולין - ענביש - 3 טנקים, סה"כ 12 טנקים. גדוד 79 - סגול 262 - 10
טנקים, סגול 209 - 5 טנקים - סה"כ 15 טנקים. 196 - 14 טנקים, סה"כ היו 41
טנקים, 0315 - 40 - ל-14 - הטנקים באזור פורקו - מצמד יעלו ברמפות אחוריות.
מצנע יבוע לצומת טליסמן - פולין, מוכן להתקפת בגד לכיוון מצח או חיזיון.
0334 - סד"כ 275 - גדוד 9 - בודפשט - 2, אורקו - 1, בלוזה - 1, ציר עלקת -
4, סה"כ 8 טנקים. חטיבה 460 - ספיר - סימיקה - 6 + 4 טנקים. ציר מכפלת
3 טנקים. יהורם - 5 טנקים, מפרקת - 3 טנקים, סה"כ 15 טנקים + 4 טנקים.
- 0342 - קלמן ל-40 - אצאט למפרקת בכוסו טנקים שלנו. 0355 - מחלקת הטנקים
שבעה לבודפשט צנתקלה במארב. 0415 - הטנקים של גדוד ביוב (9) חוסמים את ציר
ליסמים. לפידות 6 טנקים בסגפיריק, על ציר סימיקה. כמות טנקים רציבת
בצר המזרחי מקנטרה למפרקת. 0440 - גדוד 46 בחקל במארב טילים מדרום לליטוף,
בחלץ לאחור, נפגעו מספר טנקים. 0445 - ל-184 - 3 טנקים לחבירה ולחילוץ,
7 טנקים אחורנית, 3 טנקים באזור מצמד. 93 - מערבית לברזל, 28 מסגרות טנקים,
5-6 טנקים. 2 טנקים פלוס בגמ"ש לכיוון לקקו. 0503 - את בודפשט חוקפים ממערב
מחלקת טנקים שעוד לא חברה. חוקפים את בתובה, דרורה, מילנו, מפרקת.
במפרקת שקט. מנסים לחלץ טנקים אך קשה עקב אי-הכרת השטח. אורקל א' וב' שלנו
וחצי ג'. 0521 - גדוד 46 חפס עמדות כ-2000 מטר מכוחות החי"ר הבמצאים
מדרום לליטוף. 0528 - בין פורקו לחיזיון במצאים טנקים צאצא מצריים.
טנקים נוספים על חיזיון. טנקים במצאים גם מצפון לחיזיון, צלא ידוע כיצד
הגיעו. 0545 צליחה מצפון לגיסן. צליחה גוספת מדרום למפרקת במפצח, ומצפון
לליטוף. במצוות - 4 כלים של 52. בפורדת - 2 כלים של 46. בנרצה - 2 כלים
של 52. במפצח - 6 כלים של 52. בציווד - 4 כלים של 52 ועוד 7 כלים של 195.
0620 - דיווח 40 אלאלוף הפיקוד כי מפצח מופגזת עם חומר צנעוני. באזור
ליטוף ומפצח דורשים מטוסים, פלוס חבירה בגזרה הצפונית עד דרורה. 0630 -
79 יצר מצע עם 20 טנקים מצריים. 146 באזור חיזית. 25 במשותף עם 40
מ-79 מתקיף את טנקי האוייב וירוד לחיזיון. 0720 - מדרום לרד בפרצה, מקימים
גשר, בקילומטר ה-156 יש מעבורות. הגשר הושלם ב-0729. 0738 - הגזרה הצפונית
תעבור ח"ס אוגדה 162, כולל אורלי רק בעוד שעה וחצי, בשעה 0951.
0758 - א אמנון בולם את הטנקים באזור חיזיון ופורקו. 0802 - גדוד 46 באזור
ליטוף מונה 12 עד 14 טנקים חקיבים. 0816 - גדוד 79 מתרכז מדרום לטליסמן.
החטיבה מדווחת על התקדמות, כל הזמן נמשכת העברת כוחות בגזרה מדרום לפירדאן.
0838 - צליחה גדולה מאוד מדרום לליטוף, בקילומטר ה-132 - 141. 0847 -

היתה התקפת בגמ"שים על מכבד. 0849 - עדיין לא חבדו לנוזפסט. 460 עדיין בתופעה לקנטרה. 0850 - המצרים מפנים את אורקל ג' עם סירות. 0900 - טנקים פלום חי"ר תוקפים את מצמד מכיוון מזרח. 0946 - טנקים ומשאיות חוצים את הגשר מצפון ל-מ.צ.ח. 0945 - בוצר זיהתה טור של 60 טנקים בעים מערבה . 1050 - תצפית [ ] מזהה טנקים מצריים על אורקל. 1119 - ל- 401 25 טנקים. המפוזים פותקמים כולם. יש ראש גשר באזור החייל האלמוני. התחילו לחצות. 1155 - המצרים שלחו שבי חיילים שבויים שלנו לליסוף, שיציעו למפוז להכנע. 141 קיבלו הוראה לא להכנע ולהשאיר את החיילים אצלנו. 1215 - מזהים כח אשל 20 טנקים באזור חיזיון. 1215 - אבחנו מבצעים התקפה עם טנקים דרך ציר לכסיקון - פורד, כדי להגיע לליסוף. 1334 - בוצעה התקפת נגד על ליסוף, הגיעו עד 1,000 מטר מהמעוז. 1420 - אוגדה 143 בעה מערבה על ציר פדוי וציר פורקו. 1438 - מספרת גדוד 605 יצאה בשעה 0500 מהקישון לגזרה המפוזית - 10 רוברות, 24 פוזתי סירות גומי, 5 ס.מ. עם 13 טנזעים. 1450 - באזור נוזל לוחצים כוחות אויב מזרחה. יתכן שנצלך עדלג מזרחה לאזור ענוס. הערכות לבליטה - 143 בגזרה המרכזית. 252 פלום 401, פלוס זוויה 1 ל-274. חסי בה 35 גרס-סודר. 1620 - מפרקת נטוס. טילון ב' שלנו. באורקל א' וטרקליון יש אנשים שלנו. זרורה, בתוגה ולהצגית בשוטיכ. 1654 - מצפן ופורקן במצב תקון. חיזיון במצב קשה. 184 שאול פלוס 5 טנקים בצומת פולין - ענביש. 146 - מיצבה פלוס 6 טנקים המליסון - נוזל, היתר בגרידה למפקד 184. 1705 - 2 טנקים וחיל"ם שצבדו את אורקל בלל כל הארב. 1730 4 אלוף הפיקוד - לחסום את עירית בכביסה לואדי חאג'.

1710 - סד"כ ארטילרי - סוללה א' 403, ספונטני 43 - 3 לא תקינים. סוללה ב'; 403, עליסטן 34 - 3 לא תקינים. סוללה ג', א 403, ענביש 62 - 4 תקינים. סוללת ביטרף 43 - ננביש 66 - 3 תקינים. סוללה א' 402, פורדח 62, 4 תקינים. סוללה ב' - 402, פורדת 52 - 4 תקינים. סוללה ג', 402, טלפטיה 56 - 2 תקינים. 647 פורדת - בוג - 9 - 10 קנים. ~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~

1310 - גדוד ראסון של 35, בוח גרס-סודר. 1820 - 2 חיילים מצריים על ליסוף עם דגל מצרי. 1850 - חטיבה 279, בעה לכיוון צומת צנצ פדוי. 875 ישאר ברפידים. 1935 - מה"ט 401 אין הרופות בסרח, כ-100 טנקים. מדרום למפצח עובדים טרקטורים. ממזרח למפצח - 17 טנקים. הארטילריה קצה בתחמושת, יש לקדם את 175.

2020 - סד"כ האוגדה - גדוד 46 במצווה בעמדות. גדוד 52 במאייד בהתארגנות לאחור. גדוד 195 קיפלון בעמדות. סוללה מגדוד 402 בפורדת 59, 4 קנים. גדוד 402 בפורדת 57 - 4 קנים. 2 סוללות מגדוד א' 403 בעטיפה 90 - 8 קנים. 2 סול' מגדוד 329, בעטיפה 43 - 8 קנים. 2 סוללות מגדוד 647 בואג 10 - 10 קנים. פלוגה מנה"ד 1 בלונדון. פלוגה מנה"ד 1 קילומטר אחד דרומית לעטיפה 39. פלוגה מנה"ד 1 בעטיפה 28, פלוגה מנה"ד 1 בגחמה. פלוגה מנה"ד 1 - 2 קילומטר צפונית מערבית לפורדת. מחלקה מ- 424 בוראקום, פלוגה פלוס 11 בבוואריה. גדוד 202 ~~XXXXXXXXXX~~ נבגד 77. פלוגה מ-202 בגדוד 79 לאנטחת רפידים. פלוגה מ-202 - מחלקה בפוליאטור, בכוחות, מחלקה בדיבר וטחלקה במקרות, מחלקה ברפידים, ~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~

מחלקה לאנטחת ציר ^{צגג} ומחלקה לאנטחת ציר עטיפה . 2152 - דו"ח מצב של 401 :
גדוד 52 - 15 טנקים. גדוד 46 - 16 טנקים. גדוד 195 - 9-13 טנקים. סה"כ
38 - 38 טנקים .

8 לאוקטובר - (החט"ק התחיל לעבוד במיתלה).

0145 - סד"כ 401 - גדוד 46 - 18 טנקים תקינים במצורה. גדוד 52 - 10 טנקים
תקינים ודרומית למיתלה. גדוד 195 - 12 טנקים תקינים באזור בוצה. גדוד 46
וגדוד 52 - 5 טנקים תקינים בנוצר, סה"כ, 45 טנקים. 0220 משיקור לאו"ם -
יש הוראה מאג"מ מבצעים, לכל התצפיות, להכנע. 0220 משיקור דרום - אלה
היכולים לעבוד משיקור לאו"ם למפוזים שלגו, שיעשו זאת. 0245 - חוליה בוספת
מבה"ד 9 בעה על הציר ^{אצג} לכיוון הג'ידי. 0250 - לגדוד 52 בוספו עוד 3
טנקים, סה"כ לחטיבה 43 טנקים, פלוס 5 בנוצר. 0717 - חלק מאנשי בוצר נכנסו
לתצפית אורנג' לפי הוראה. 0322 - 875 טנקי דחייה ל- 0700 בגלל קשיים בתצופה,
פקקי תנועה ותקלה טכנית. להוציא רק את האיש שלגו. 0543 - 20 טנקים יורדים
מדרום מזרח לעבר מפצח בין 0600. קו ההמצבה - ציר חת"מ.

1100 - סה"ש דרומה לליטוף . 195 בציר מבדיל - שוררת. 1345 - במסרק
16 מצופים ו-5 הרוגים. בניסן - 3 מצופים 4 הרוגים. 1655 - אוגדה 143 מנקשת
סיוע אויר באזור סרוק ויורק. 1705 - חיזיון עומד להכנע, מנקש סיוע אויר
מ-14. 1735 - הסד"כ של 274 - 40 טנקים, יהיה מוכן לבוע מערבה. 1900 -
חטיבה 164 מדווחת כי אין לה מפות קוד, מנקשת לשלוח מייד. 1920 - במצמד
מועבים כי ציר לכסיקון מלא ברק"מ. תחמושת הארטילריה אוזלת, מנקשים סיוע.
במזח 5 הרוגים, 17 מצופים, חלקם קל, 7 כשירים ללחימה. מזון תקין, תרופות כמעט
ואין.

9 אוקטובר - 2040 - בכפר 6 כשירים, 6 מצופים, טנק במפוז ואוייב על היעד.
הארטילריה אינה פוגעת. 2115 - חטיבה 164, יחידה משנה פוררת 71 - על יחידת
משנה ללכת עד בדין 69 ולטהר את השטח בסיוע הנדה. 401 (30 - 40 טנקים) -
בליטה בקחמורה ובוצה. אזור צומת דקדקו - יורה - בירד עם חטיבה 175 (30
טנקים). הכנות באזור ציר מבדיל - פוררת, 3 פלוגות למשימה בהמשך.
2200 - לחטיבה 274-53 טנקים. 2320 מודיעין מוסר - ליטוף פוער .

10 אוקטובר - אצג 0545 ל-274 - 35 טנקים. 0601 - טנע עם האוייב מול
קוליגון. 0800 - חיילים מצריים חקפו את ביסן, מתכוונים לפוצץ את הדלת,
בתקבלה הוראה לסקם את חטיבה 274 באזור זמר, על ציר פורי. 1015 - פלוגת
סיוע מצופ לציר פרקר, מופיע ברשת אפיוסה. 1025 - כח שריון מצרי על ציר
יודה. הוא לוחץ. הגדוד השלישי של 164 נמצא בסולון, שייר לאוגדה 143.
1230 - גבול גזרה מבדיל - רז א-במצא על קו רוחב. 1320 - עם הסדח יש אפשר
אלחומי, עם הכפר אין קשר. 1400 - אוגדה 440 מקבלת את המיקוד על מרחב
רפידים. 1530 - אוייב יוצא ומתקטם בצומת פישרון א - יודה.

1025 - גדוד של 164 יוצא לחזק את 401 על ציר בקרה. 1200 - פלוגת
חרמ"ש של ביה"ס לשריון מאורגנת עם 8 נגמ"שים. 1305 - קצין אג"מ 35 - א

מעיונשי לעצרון, על ציר פגישה, 25 טנקי אויב. 0913 - 875 בע באיסיות
על ציר פורדח לכיוון 73. טנקים מדרום לו בקרן-סנטימנט 64. 401 - עמיסה
עד מצע, מוך ריכוז כח בטפורטאי לעבר פוליונון. ביוורם 70 טלו בקרב עם
אס 73. 1015 - סד"כ - 274 - 66 טנקים. 164 - 61 טנקים, לפי החלוקה: 11
אצלו (כנראה אצל המח"ט) בצומח מיתלה - חת"מ? 26 טנקים אצל בירו. 24 - בלוזה.
חטיבה 875 - 20 טנקים לפי החלוקה - 11 בג'ידי, 3 בגש"ח, 6 בוס-סודר.
חטיבה 401 - 47 טנקים - 9 בסילודו - יודה; 14 בגדוד 46; 13 בגדוד 195;
9 בגדוד 52. סה"כ טנקים באוגדה - 194.

1840 - מטוסים מצריים תקפו את שדה הנפט באבו-רווס. 2300 סד"כ -
200 טנקים. 401 עלה ל-58 טנקים. בירו עלה ל-34 טנקים, יאנוש עלה ל-73
טנקים (יאנוש זה כנראה חטיבה 164).

11 אוקטובר - סבלת סד"כ - חטיבה 164 - גדוד הנמצא בבקרן 53 - 11 טנקים.
חטיבה 175 - 5 גדודים בסנטימנט (לא מצויין מספר הטנקים), ובמסיקה 38.
חטיבה 401 - 3 גדודים בטפורטאי - 58 טנקים. חטיבה 274 - 2-3 גדודים באזור
פודי - מבדיל - 68 טנקים. כח אסף - בנהלה 67 - 7 טנקים ו-10 זחל"מים.
כח כישוף - 2 גדודים בציר הג'ידי והמיתלה. כח אהוד בהרכב גדוד, באזור
מבדיל 73 - 24 טנקים. גדוד 202, בהרכב 2 פלוגות במיתלה, עם 2 זחל"מים.
פלוגת בגמ"ם בהרכב פלוגה אחת, באזור רפידיים עם 8 זחל"מים. פלוגה של גדוד
202 ברפידיים. כח ליוו עם 2 ארטילריה גדודי חי"ר, במחנות ביר-תמדה וברפידיים.

1040 - כח אסף שיצא לסיור בתקל בציר בלה. 1005 - בקשת מטוס קל לתצפית
ולסיור אויב באזור בלה 64 - 69. 1400 - ביתן מסוק לפינוי פצועים סדהלה.
נפגע טנק וכן 2 ג'יפים. 1425 - הופלו 6 מטוסים מצריים. 1900 - התקפת
פרוגים על ביר-בתפחה.

12 אוקטובר 73 - 1030 - בח"א 3 מודיע כי יסעור נפגע מטיל כתף בגזרה המרכזית
מדרום לרפידיים, באזור אורנג' - רד. הופעלו כוחות מ-247 וכח זניטיבי, לא
במצא אויב.

13 אוקטובר 73 - 0020 - פלוגת סיור של 317 המיועדת למיתלה עברה לפיקוד
האוגדה. וגם חטבת 247 מיועדת להכנס למיתלה. 1140 - זחל המפקד בפגע, הסגן
מס למיתלה. 1220 - מוצב המזח בכנע. במזח בכנע 37 חיילים והיו עם גם 5
הרוגים. בפועל בכנע בשעה 1120, לאחר שבמר להעביר את השמות. 1220 - בירו
מחטיבה 875 פצוע גיד, ממתיין. 210 שלו אמצע מקבל פיקוד, פונה לאוקראינה.
1230 - דו"ח מצב של 135 - שולט נמצא, רוצה סיוע אויר ^{לפני} 73. מעבר 71 עד
73 סלא ברכב ג"מ. 1240 - דו"ח מ-21 של אגזוז - הכל מה-מזח בגמר. הציוד
הושמד, הכח בכנע והועבר לצד השני. 1255 - 41 לקצין אג"מ פיקוד - בא לענות
לסיוע אוירי ל-מת"פ. 1305 - 20 של אגמון ל-41 - האויב מתחיל לסגת לעבר
עורפה, שציע לדמוק אותו. 1345 - 20 של אגמון ל-41 - החזית שקטה, פרט למספר
חילופי אש. מזהה תנועת אויב בין צידון לבין בלוזה. 1450 - 401 ל-42 -
הכל תקין. 1455 - בירו בחש וחוזר ליחידה. 1710 - אל"מ בן ארי ל-42 -
דיביזיה 21 כבר בכנסה. דיביזיה 4 תיכנס הלילה. 1800 - פעילות חוליות של

317 לטיווח ארטיילרי מאחרי הקרוים.

14-אוקטובר 73 - 0240 - דיווח טנקים - 404 - 67 טנקים, כולל 14 שוט, פלוס 6 טנקים של סויה, 0510 - קטב"ז חפ"ק ל-401 - לשלוח את פלוגת הנגמ"שים מצומת הג'ידי למחנה המיתלה. לשלוח את פלוגת הנגמ"שים ארבה לחטיבה 164. 0655 - 175 אף ל-42 - כח טנקים אוייב במצא בנוה 70, 20 טנקים נעים מזרחה. 0700 - 215/1 - תצפית ארוכת טווח - הכח מגיע לסביון 146 (צפופית ליורה 67, 2.5 ק"מ בערך). 0700 - 47/175 - תקבל סיוע אוירי. 0713 - 42 ל-22 - את הכח שקיבלת תוריד לעכברוש - (גדוד חרמ"ש מ-875). 0769 - 175 ל-42 - הכח טנכנס על ציר יורה, מוצה כ-15 טנקים. 0720 - 42 ל-175 - קבל מ"ס שלך הנמצא בעיזבון 75 - קרא לו ברשת שלך. 0728 - 82 ל-41 - בסונדק 83 חטיבת טנקים נעתודה, בקבוצות. דיביזיה 21 מהקדמת מזרחה. 0730 - 42 ל-175 - ח"א יתקוף מנווה מערבה, כל כוחותיך יצאו מנווה מזרחה. 0825 - 42 ל-20 של 2 - באזור מעבר 68 ריכוז גדול של טנקים. 0840 - 10 של מעון 175 - כח חי"ר בכנס לקרב עם החרמ"ש בעכברוש. 0850 - 215 לחפ"ק - טוללה ארטיילרית של האוייב נעה מערבה מנווה 71. 0900 - 401 ל-42 - גדוד 46 מנהל קרב עם טנקים. 401 ל-42 - גדוד 46 מנהל קרב טנקים, מזהה אותם כ-ט - 55. הדליק הרבה טנקים, כוחות גוספים בכנסים. 0900 - 46 ל-42 - בטגול 18 (181) - חי"ר אוייב ונגמ"שים מטהר על הגבעה. 0912 - 175 ל-42 - מסוסים שלבו יורדים על כוחותינו בטלסטיה. 0935 - פקודה מהפיקוד - במידה ומיראז'ים תוקפים את כוחותינו, יש לירות עליהם מאחד והם טיבים. 0950 - 175 טנקים תחמושת. 40 ל-46 של יחידת משנה 175 ביורה 73. 0956 - אל"ם בן-ארי ל-40 - גדוד מחטיבה 600 ירד דרומה ללכטיקון. 1043 - 42 ל-1 - אגד נווה על מבדיל - מחקדם לכיוון עטיפה 45, חכנס לדשח אגסוז. 1155 - 175 ל-42 מזהה בהירה כללית של כוחות אוייב לפתח הווארי במעשר 68 מעכבר. 1217 - 20 ל-175 - הפעל ארטיילריה. 1235 - 175 ל-42 - תפסנו 5 סנויים, טוענים כי יש 120 טנקים באזור, אני מטהר את האזור. 1250 - 40 ל-20 של סקי - גוע קדימה על פורת לעבר 61. 1310 - 40 ל-20 של עגנון - מתחילים לאגוף אותנו מצד דרום. 1322 - 20 של עגנון אל 42 - כח טנקים נע לעבר עגנון, מבקש מסוסים באזור עומדה. 1410 - 42 ל-20 של 2 - ש/1 יבוע דרומה לצומת יורה, לעזבונו, ויתפוס עמדות לכיוון דרום ודרום-מערב.

1750 - דו"ח סד"כ - חטיבה 164 - 2 גדודי שוט בכרוביקה,

אם 37 טנקים. פלוגת נגמ"ש ברנו (רכנו) - 10 נגמ"שים. חטיבה 875 - גדוד שרטן, גדוד שרטן באוקראינה, 34 טנקים. חטיבה 401 - 4 גדודים נקדן - עטיפה. גדוד 46 - 25 מנה, 8 שוט ו-2 נגמ"שים. גדוד 195 - 20 מג"ח, 4 שוט, 3 נגמ"ש. גדוד 52 - 22 מנה, 5 שוט, 2 נגמ"שים. גדוד מחטיבה 600 - כ-20 טנקים. כח דורון - 2 פלוגות פלוס צנחנים, בציד יורה - 20 זחל"מים. פלוגת סויה - 6 מג"ח. חטיבה 175, חרמ"ש, 4 פלוגות פלוס פלוגת חח"ג בעכברוש. כח ביטוף א' בציד הג'ידי ואום-חטיבה - גדוד חי"ר, פלוגת תה"ג, פלוגת נגמ"ש ופלוגת שרטן. כח ביטוף ב' - גדוד חרמ"ש 875, גדוד חי"ר בה"ד 1 וגדוד סיור נרד. גדוד סיור 312 ופלוגת תה"ג, בלילה, מאבטחים חניונים והפעלת ארטיילריה.

15-אוקטובר - 0145 - חטיבה 247 קיבלה פקודהא לבוע לפודריה. חזוזה בבוקר.

0600 - שקט בכל הגזרות. 0932 - 42 ל-2 - הגלוד של 600 חוזר ליחידת האם.
175(1105 ל-40 - גמתי לסרוק את אזור 4432. 175 מזהה כ-50 בלי אויב וכפולוגת
ט-55. 1130 - פיבוי פצועים מציר עיזבון - יורה.

16 לאוקטובר - 1005 - 21 של 2 סטטאט ל-42 - יש טבע בחציבעל 68. חלק
מהאויב נורה וחלק צבוע. שבויים הועברו למיתלה. 1030 - אג"מ פיקוד ל-401 -
14 טנקים של כוחותינו עברו לצד השני. 1045 - חמ"ל פיקוד ל-401 - יש 30 טנקים
שלנו בצד השני, הגשר טרם תוקן.

17 לאוקטובר - 0407 - פיקוד לאוגדה - ללוות את "דב לבן" מ"ע"זבון 65 ועד
לג'ידי. 0435 - אלוף הפיקוד ל-40 - יש ללחץ ולצבל את ההצלחה בגזרת.
0530 - 42 ל-21 של 2 - להתכונן לתזוזה בהתאם, להשאיר גדוד אחד במקומו.
0630 - 20 של עגבון ל-40 - כח של כ-30 טנקים באזור המחנה הפולבי. 40 לעגבון -
טפל בהם. 0845 - אורי בן ארי ל-40 - לא להסתגר עם כח הטנקים (30 בטנקים)
שבע צפונה. 1200 - התקבלו סילי עזר. 1315 - 41 ל-20 של עגבון - מדווח על
הגעת כנדים בכרוביקה 7, בעים צפונה, האם אלה כוחותיך? חיוצי... 41 לעגבון -
סיים טקלם עזר על פגז. 1520 - 41 אל-2 של פגז, באזור עופרה וצפונה, בטבול
315 של אויב, שיש לב לחי"ר, אני יכול לתת לך 47 שלי (השיחות הן ברשת פגז).
41 ל-21 (פגז) - האויב נורה מטעמו 62, מ דרך 64 ל-68. 47 שלי ירה עליהם.
1540 - פגז ראשון נורה. 1545 - 41 ל-20 של עגבון א.א - אבו יוריס על אזור
עיקוד 68. 1555 - 41 לאלוף הפיקוד - מוסר דו"ח מצב, מצווח כי גדוד ארטילריה
יורה על עיקוד 64 - 68, עם גדוד אחד דרומה מזה. 1555 - אלוף הפיקוד ל-41 -
מעובין לתקוף את אזור עימונאי - דילה - להודיע ל-40. 41 ל-20 של פגז - מנש
דו"ח מצב, מורה לא לתת להם להתארגן.

18 לאוקטובר 8 טצב (אריה וינברג) ל-41 - באזור מנד כמיוות גדולות של כלי
רכב. בעזור עימונאי - כנ"ל. באזור טבול 334 מזהה יציאות. מפעיל את 47.
0810 - 20 של 2 ל-41 - הכל שקט הלילה, הופעלו הזאבים. 0850 - 20 של 4 ל-42 -
מנש ארטילריה לשיחוק סוללות אויב היודות עלינו. 1215 - 40 ל-41 - ברעם
יקח את כל הכלים, פרט לפלוגה, ויבוע לכרוביקה 45. פלוגה אחת ישאיר לבירו אשר
יקבל אתריות על הגזרה. 41 יבוע עם החפ"ק אחרי מח"ט 164. ברעם יבוע עם 38
טנקים. מח"ט 401 יבוע עם 2 גדודי טנקים ופלוגת גמ"שים. ה-רמ"ט ישאר עם 875.
מפקד של 401 יקבל 10 - 20 אטטא מילים (כלים). 1215 - 40 ל-21 של 2 - להכנס
מצומת הג'ידי, לבוע צפונה, להכנס בפזית עד לים. בפיקוד המח"ט וחפ"ק להגיע
עד כרוביקה 55, הדגים יבואו מאחור. 1640 - 40 ל-41 - 45 יגיע בציר כמפית,
כולל כל הבסט - דאג שיגיע אלינו בכמפית 55. משאירים חלק מהדגרים שיאטפו על
ידי חגי, נודכו אליבד, אל מקצרה(או מקצבה, או מקצפה).

טז- 19 ועד ה-23 לאוקטובר - בעת הצליחה לא ברשמו יומני מנצעים. התאור כפוף
לדיווח במספח אג"מ.

מלחמת יום הכיפורים = ארועים עיקריים ולקחים ראשונים של האפסנאות:

כללי

1. דו"ח המוכא בחמשך נכתב עפ"י ארועים שנכתבו ע"י קציני אסף האפסנאות וחקיר ראשוני שנעשה בין קציני האנף, לקראת כתיבתו;
2. חלק מהארועים המפורטים אינם כוללים שעות ומקור ההודעה, לאור העובדה שבחלק מהמלחמה לא נכתבו יומנים ויומנים שהיו ברסידים לא נמצאו;
3. האינפורמציה המובאת בדמים הרצ"ב אינה כל האינפורמציה שנמצאה בכחובים, ובע"פ וחקירים נוספים אפשר לקלב תמונה משלימה;
4. דו"ח זה מובא מבלי שנעשו סיכומים אפסניים בשום מורום, ומבלי שיהיו לו קשר לסיכומי האפסנאות או סיכומים אנמיים ביחידות המשנה של האוגדה, אשר עשויים להבהיר

שגשגחו או שאינן ידועות כלל;

ע"מ להשלים החמנה המצטיירת מקריאת דו"ח זה, יש לקרוא את הדוחות המפורטים והרצופים כחלק עצמאי ע"י קצינים האגף המקצועיים, כגון חמוש, רטואה, ממקד אנד תחזוקה, וממקד מרכז גיוס וימ"חים;

מבנה: הדו"ח כולל 3 חלקים עיקריים:

- א. מטטר הערות כלליות שאיננו אה אנף אפסנאות במשך שלבי הלחימה השונים אשר חוזרים על עצמם במשך מטטר ימים;
- ב. מירוס ארועים לפי התך של ימים ושעות, במידת האפשר;
- ג. סיכום ראשוני של לקחים שיחייבו כודאי התעמקות וכדיקה ובודאי יש לקחים נוספים שלא עלו בסיכום זה.

הערות כלליות

מכחינה עבודה אנ"ג ניתן לחלק את התקופה שבין 6 באוקטובר ועד 28 בו ל-3 תקופות עיקריות:

- א. 14-8 אוק' - שליטה ואחזקת הכוחות מרפידים;
- ב. 16-14 אוק' - שליטה ואחזקת הכוחות מאו"ם - מחצה והמיתלה;
- ג. 25-16 אוק' - פיצול האגף באוגדה כאשר מפקדה העיקרית נשארה במיתלה ואילו קצין אפסנאות ועוזר ק. אפסנאות בעקבות חט' 401 ו-164 שללחו. (הרומא מצטרף מאמצע שלב זה);

מאפייני התקופה כרפידים היו:

- א. קליטה כל הכוחות המגיעים לסיני, דרך רפידים, תדלוקם, החמושים, השלמות ציוד אישי, יהודתי, נשק וכו' ;
- ב. ביצוע פינוי רפואי של כל הפצועים שפוגו דרך בית חולים שדה רפידים, ללא שייכות יהודתית;
- ג. אחריות בלתי כתובה על כל נושא התחזוקה בסיני.
- ד. משיכות נשק וציוד שונה שהגיעו במסוטים לרפידים, גם עבור כוחות שאינם שייכים לאוגדה;

- ה. הצטיידות צוותים וחילים בודדים, הנכררת וכו' ע"י טנל אפסנאות האוגדה;
- ו. הסעות כוחות משדות התעופה;
- ז. הוצאת רכב שנשאר בסדנאות לאחר תזוזת היחידות וחלוקתן מחדש;
- ח. הנכור ביה"ח להעברת פצועים מביה"ח למטוסים;
- ט. דחיפת החמושת ארטילריה במשך כל הלחימה שבוצעה ישירות ע"י אנד הארטילריה 209.
- י. תקלות בקבלת החמושת ממח"ק רמידים, בגלל ביורוקרטיה וחוסר אישור מהמטכ"ל, גם כשהמלחמה פרצה;
- 3. בתקופה השניה הורגשה תקלה עקב טפול ביחידות, ת.פ. האוגדה בלבד;
- 4. בתקופה השלישית פוצל אנף האפסנאות בצורה של חוסר שווי מסקל כאשר הרמ"ס, עם כל העיקריות נשאר במיחלה ואילו החט"ק ובעיקבותיו אלמנט החחזוקה ללא העיקריות - צלח את החלפה

יום שישי = 5 אוקטובר 1973

- 0100 - הכרזה מצב כוננות ג' ופקודה להחזרה מחופשות, לפי פקודה של אנ"מ האוגדה. ניתנה פקודה אנ"מית לחט" 401 לצורך ולתחמש את הטנקים כימ"ח 178 בביר - תמדה. נושא תחמוש הטנקים וזיזודם תואם טלפזנית עם ממקד יח" 178 ברפיה שהבטיח לתח הוראה לממקד הימ"ח, ק. חימוש וקצינת האפסנאות שלו שהיו במקרה הימ"ח ביר - תמדה. במקביל תואם הנושא ישירות על רס"ר בוריס בימ"ח. ניתנו הנחיות אפסנאות קה"ט חט" 401 לגבי זיזוד ותחמוש הטנקים בימ"ח, כולל אחריותו לזיזוד ולתחמוש ונוכחותו בשלבי הביצוע. הונחה לשליחת כ-30 חייל עם פיקוד.
- 0610 - פקודה טלפזנית לע' קצין אפסנאות, רס"ן אפרתי שהיה בבית שיחזור מיד בטיסה או ברכב.
- בקר - התייצמות כ-30 חיילים עם מ"פ בימ"ח ביר - תמדה לקראת זיזוד ותחמוש.
- 0800 = התייצבו בחט"; 10 401 משאיות לי לנד, מפלוגת הובלה, לצורך העברת החמושת מביט תחמושת בביר - תמדה לימ"ח 178.

כרע הזיור והחמוש

צוותי 401 הוציאו ארגוני הזיור ממחסני הימ"ח וסדרו אותם לפי בעלי התפקידים בטנק, לפני הסנקים. לא הוכנסו זיורים לרק"מ. בשעות הבוקר הגיעו דיווחים מ-401 על חוסר זיור בטנקים, מקלעים, רשתות הסואה, מגוח קרב לא היו בכלל, קנות למקלעים, משקפות ועוד. חוסר הזיור דווחו טלפונית למפקד הימ"ח 178 ולנה"ש. מפקד הימ"ח הבטיח לשלוח מרפיה משאית עם כל ההשלמות של של שיש לו, והמשאית אכן הגיעה. במקביל הושלמו 13 מקלעים מתוך חט' 401 ומגוח קרב מהאונדה.

תחמושת

היו שיחות סלפון רבות עם הפיקוד והמה"ק לגבי שחרור החמושת הביטנים ל-71 טנקי המג"ח שבימ"ח ורק בשעות לפני הצהריים ניתן אישור משיכה ל-70 ביטנים. לאחר קבלת האישור תואם עם מפקד המה"ק, ארגון בסיס החמושת בביר - חמדה, גיפוק כולל נוכחות מפקד בסיס החמושת - רפידים במקום. הכאת החמושת מבסיס החמושת לימ"ח בוצעה ע"י קצין האמטנאות של יחידה 178 וכח אדם של חט' 401. העמסת החמושת בבסיס החמושת נעשתה ע"י 2 מלגוזות, כאשר הפריקה בימ"ח נעשתה בעבורת ידיים. לאור גפוק החמושת על המשאיות לפי סוגים, ובמארזים היחה בעיה של גפוק המארזים, פרוק המארזים הורדת החמושת לפי תקן בטן ליד כל טנק ונסיעה המשאיות מטנק לטנק לפרוק החמושת המגיעה לכל טנק. 1000 - מח"ס, סמח"ט וק. אמטנאות 401 הגיעו לימ"ח כי קצב הזיור היה ארט'. הם סיכמו עם בסיס החמושת על העכרת מלגוזת אחת לימ"ח לסיוע בפריקה.

צהריים: 14 חייל מחט' 401 עזבו לשם תגבור כוננות הגדוד ולא חזרו יותר.

אחה"צ כל אנשי 401 עזבו לארוחה מפסקת ולא חזרו לאחר הארוחה. טופל בהחזרתם המייגית אך בינתיים הגיעו צוותי חט' 401 שהמשיכו אח החמוש (הזיור נגמר בשעות לפנה"צ המוקדמה) כל זה בערך בשעה 1600.

4. 1600 - נשלח ק. נשק וחמושת לימ"ח ביר תמרה ולבסיס החמושת לארגון המשיכה והחמוש לאור העיכובים הרכיב בחמוש. הוא נשאר כמעט עד גמר החמוש למחרת בשעות

אחה"צ. (1600) נושא החמוש היה ארוך (20 שעות) בגלל חוסר ארגון הימ"ח מראש לנושא

והגעה משאיות תחמושת עם טונים שונים, כל פעם מהבטיס, דבר שג.

מה חסר בטנקים ואפילו חשב לחוסר פרטי תחמושת למרות שכל הטונים היו בג.

תמדה. היו עיכובים בזיורד ובתחמושת בגלל רצון הימ"ח להחתיים על הזיורד ודרישת נגד לזיורד לביקורת.

1000 - לאור הודעה על הגעה חט' 400 והצטיידותה לטנקים בימ"ח 176 (מג"ח) וטנקי גורד 77

ואט - קל ברמידים, נשלחו רס"ן עיבג- עיבג, ע' קא"מ, ורס"ן גיקו, ק. ציורד, למחנה גורד 77

לכדוק מצב המחנה, הרק"מ תחמושת וכו' לקליטה גורד של חט' 460. הצוות תידרך אח"כ מ"מ פלוגת

טנקים, ק. אפסניא והסגל באפסנאות שהיה במקום לגבי הכנות ושיטת העברת הנד' ל-460.

נחנלו ליקויים ב-2 טנקים וב-2 נגמ"שים והנש"ח הופעל לתיקונים. כללית, הגורד היה מוכן

ומאורגן להעברה כששר תחמושת בטן בגורד ודרגים - במח"ק רפידים.

1148 : ניתנה הוראה טלפונית לקה"ס בירושלים שהיה בחומשת התונה לחזור לאוגדה.

צחריים ניתן אישור מהגי"ש על קבלת 40 משאיות "ריאו" ר.מ. ו-7 מיכליות כאשר החלוקה:

16 משאיות לחט' 460 כשחניע, 24 משאיות ליחידות אוגדה 252, 7 מיכליות ליחידת אוגדה 252.

הרכב הוקצב ליחידות להעמסת דרגים לפי המירוט:

חט' 401 - 10 משאיות "ריאו" ו-3 מיכליות דלק.

חט' 14 - 10 משאיות ריאו ו-3 מיכליות דלק.

אנד ארט' 209 - 6 משאיות ריאו עבור 2 טוללות שבאו מבח"ד 9.

גור' 9 של חט' 1400 משך 3 משאיות פלוס מיכלית, ביום שישי.

אנד ארט' משך 5 משאיות ביום שישי. יתרת המשאיות נמשך ל-3 משאיות בשבת למבח"צ. חולקו 24

משאיות לאור סכום עם מקד ימ"ח 176 שנקבל את המשאית האורגנית של הית"ח ואת המשאית

שמורידה השלמות זיורד מרפיה.

כשנתקבלה הודעה מהגי"ש על אישור ניפוק הרכב, לא היה הדבר ידוע למפקד הימ"ח ברפיה

ואף לא למפקד ימ"ח ביר תמדה. הנושא נקשר ע"י ק. האפסנאות האוגדתי על כל הגורמים

ולמרות זאת היו אי - הכנות בניפוק מכיר - תמדה.

1500 : חניע ע' ק' אפסנאות, רס"ן אפרתי ועודכן לגבי המצב. ניתנו הוראות לחט' 14 ו-401

להעמיס על המשאיות דרגים; כאשר 14 מעמיסה חצי דרג תחמושת מה-ארועים שהיו במיאלח

בסטה ובבטיס תחמושת באבו - רומני. ואילו 401 מושכת חצי דרג תחמושת מבטיס התחמושת

בכיר תמדה. התייצבות מקדח חט' 460 לפי הוראת חסגן ניתנו להם 2 ימים מינהלתיים,

עד להנעת ממקרה החטיבה: ג' ים מהאטסנאות, ג' ים מהנטסה וג' ים מה

הוחזרו והמשיכו עם חט' 460.

1710 : הגיעו צוותים ראשונים של חט' 460 בהטסה לביר - חמרה, ארגנה עבורם הצעה

מהשדה לימ"ח, אורגן מזון והוחל בטטול בציווד יחידתי שהיה שהיה חסר. הם הגיעו ללא שמיכות

בגדים וכו'. נקבע סיור של 401 עם המג"ד מצנע, למחרת ב-0600, במחנה מלונת הסיור ולמיקום

ממקרה גרוד 196. הצטיידות גרוד 176 על גרוד 77.

0900 (בערך) - הגיעו בהטסה לרפידים ב-2 מלונות (צוותים) מגרוד שזס 196, אורגנו אוטובוסים

והועברו למחנה גרוד 77. במקביל נשלח ע" קא"מ, רס"נ אפרתי, לגר' 77 לארגן הצטיידות והעברת הגרוד

לחט' 460. ע" קא"מ אסף הסגל שנשאר, של גרוד 77 ותדרך אותו לנבי ההעברה. הצוותים שהגיעו

החלו בבדיקה והכנה של הסנקים.

2020 : הגיע המג"ד וקבל משרד גרוד 77.

2120 : הגיעה מ"מ ממקרה של גר' 77. במקביל הגיע מה"מ 460 ונערכה ישיבה להעברה

מטוררת של גר' 77 לגרוד 460 (תחמושת בטן עבור 46 סנקי השוט הימה בארועים בגרוד, כאשר היו

חסרים 29 פנו מאיר). טוררה השלמה ע"י ק. נשק ותחמושת של אוגדה 282. התמושת נמשכה

מרפידים. התמושת דרג היחה מוקפאת בבסיס התמושת ברפידים ונמשכה רק כשכת על 16

חמשאיות שחט' 460 קבלה מימ"ח ביר חמרה.

2300 : הגיע ק. אמטנאות 460 למשרד ק. אפטנאות 282 דוח שהדרגים שלו בדרך. קבל

עדכון והוראה למשוך 16 משאיות מימ"ח ביר חמרה, ותחמושת דרג מרפידים.

טנקי פיגרי : נכדקו זיורדי טנקי הסימא שחיו מאזחטטיב ביח"מ ע"י נציר קר"מ של האוגדה

ונתקבל דיווח:

א. חוסר בזיורד;

ב. חוסר בדר"מ

בעקבות הביקורת נערכה בדיקה של חית"מ לנבי חוסרי הזיורד. הוגשו רשימות חוסר והוחל

כהשלמה. החוסר היה רב. כל חר"מ בארגונים נלקח ע"י קצין רפואה אנדתי למחסן התרופות.

אורגן ורוענן ונשאר במחסן עד הגעת החובשים לאחר מספר ימים. הסנקים זורודו מאוחר יותר ע"י

כח אדם מחית"מ, לטני הנעת צוותים וחובשים, בסיוע איש חת"מ, להנחית צורת הזיורד כשרמנים.

יום שבת - 6 אוקטובר 1973

- 0900 - רענון תוכניות מבצעיות במועדון אנד ארט' 209 בהשתתפות מטה חטיבת 460.
- לפנה"צ - חט' 460 משכה 16 משאיות ר.מ. מימ"ח ביר - חמדה ותחמושת דרג מבטיס תחמושת רפידים.
- 0800 - עד 1000 נמשכו ע"י חט' 401 מימ"ח 170 בכיר - חמדה, 10 משאיות ר.מ. ו-2 מיכליות דלק. מיכליה שלישיית לא נחקבלה ונופקה רק אחת"צ. תחמושת דרגים של חט' 401 הועמסה בכטיס תחמושת בכיר - חמדה לפנה"צ. העמסה הייתה איטית בגלל העמסה במקביל של תחמושת לנד' 106 שהצטייר כימ"ח ביר - חמדה.
- גמר העמסת תחמושת היה אחת"צ, בשעה 1500. נמשכו משאיות הדרגים ע"י חט' 14.
- 1030 - לעי פקודת האלוף, נע נד' 403 על שרשאאות לעמדות. נמשכה התארגנות נד' 196 בביר - חמדה. ק. גשק ותחמושת עם ע' ק' אפסנאות רט"ג אפרתי נשלחו למח"ק, לבטיס תחמושת וכטיס הובלה, לתאם קבלת רכב למשיכות התחמושת ובעיקר לנושא התחמושת הארט'. הילוך אנד ההחזקה מניע לרמיה, נוצר קשר טלפוני עם מפקד האנד וטובים כי יגיע למחקה להאום במקביל, לניוס והסתהירות כל יחידות האנד. פקודות לניוס ניתנו ע"י הני"ש.
- אחת"צ : הוולו דחיפות תחמושת טנקים וארט' ליחידות האונדה שאורנו ע"י ק. אנ"א והיה"ג, כאשר דחיפת תחמושת ארט' בוצעה ע"י האנד הארטילרי. ובאמצעות רכב תוכלהי שניתן לו ע"י אפסנאות האונדה.

יום א' = 7 אוקטובר 1973

- במשך כל היום - ארגון דחיפות תחמושת ונשק, הצטיידות כוחות שונים, כולל צוותים וחיללים בודדים בנשק, בעיור אישי ויחידתי.
- "צ בערך 1000 - 1100, הגיעה חט' 600 מאונדה 143 על שרשראות, מכאר שבע (ב.ש.).
- " לחולק אותה. נשלח קצין מהאטמקה, מסינור, של האונדה עם 3 מיכליות,
- לילנד שנחקבלו מבטיס דלק רפידים ונשלח לצומת ביר - חמדה, עם חכביש

לאיטמעיליה ליר חחנה חרלק האזרחית. הקצין ביצע חרלוק הטנקים במשך מספר שעות, לאור המשך הגעת הטנקים, במשך כל הזמן החרלוק. הקצין פגש את קצין האספקה של אונ' 143, רס"נ אלברט, וסוכם שהוא מעביר לו מיכליה דלק, סנק סולר, 10 אלף ליטר, על מנת שיוכל לחדלק חלק אחר של האונדה, שנמצא ליד המח"ק.

אנד החזקה נקלט, מצטייד באחריות יח' 178 ברפיה. מפקד האנד מגיע לרפידים, מקבלת עידכון על המצב ומסוכם את איתו על דילונ האנד, למחרת לאזור ג' כל - מרה, לאחר סיור חילון בשטח וקביעת מקום מדוייק.

יום שני = 8 אוקטובר 1973

כל חיוב נמטכו דחיכות הטמקת יחידות ובודדים ע"י טגל אמטנאות האונדה ויה"מ. ארגון תסעות יחידת חי"ר 247, סהניעו כהטסה לשרה התעופה רפירים. השלמות כחצטיידותם בעיקר נשק, החמושת, מזון ומים. אנד החזקה מרטייד לאזור ג' כל מרה. החנועה ארכה זמן רב מאד לאור עומס ואי סדר על הצירים. הגיע למקום והתמקם כאשר חלק מהנה"ס שקע בחולות. לאור אי - התאמת האזור לפריסת האנד, לצורכי היחידות על ציר המיתלה והנ"י, אושר למפקד אנד החזקה לדלג יחידות האנד לאזור ביר המדה בין ציר בלוקדה לאזור מטווח חש"ן ממזרח לכביש. הרילונ מבוצע עוד באותו יום כאשר חלק מחסח"ס ממשיך גם למחרת. הגנה"ס הגיע לא עם כל רמת המלאי שלו, עם חוסר גדול בחמושת ארטילרית ליוגמא, לאור אי - קבלת כל הרכב החקגי של נה"ס. במקביל לדלוג, נשלחת חבורות שליטה של אנד החזקה ליצור קשר ראשוני עם חס" 401 כמיתלה, חס" 878 בנ"ידי וחט" 164 על ציר הג'ידי. אחת"צ 1 נשלחת שירח תסמקת ע"י אנד החזקה לחט" 164 שהגיעה ללא דרגים. דלוג חחפ"ק למיתלה - ללא גורם אמטנאות.

יום שלישי = 9 אוקטובר 1973

הגיע כח בח"ד 1, הושלם ציוד ותממושת, הוכפנו לתחזוקה, לחט" 401. המשך הצטיידות כוחות שונים ע"י האונ'. אנד החזקה מתארגן במקומו, מזרמח החמושת ודלק לנה"ס. נוחנה הוראה ע"י אל"מ קרני ישירות לאנד החזקה לדלג האנד למקום חנוש בין ציר המיתלה לנ"ידי. הנושא הוכא ליריעת קא"ס אונדה וניתנה הוראה לאנד החזקה לא לדלג. בבדיקה

שנערכה מאוחר יותר ע"י קא"ם עם אל"מ קרני החברר שהמקורה מקורה באי - הבנה .
נדחפו שיירות אספקות דלק ותחמושת ע"י אנד החזוקה ובסיספול חבורה שליטה לחט' 401 ו-075 .
נמשכות פעולות חילוץ הנח"ט , מאזור ג' כל מרה בסיוע שק טנק חילוץ מגש"ח 702 .

יום רביעי = 10 אוקטובר 1978

- 0705 - רס"ר משה ערזי , קא"ם בה"ד 1 מחוייב ומעלה בעיות הצטיידות תכת שלוו
בנדי עבודה לבנים , רשתות הטוואה , טללוח למכשירי קשר ומזון .
- 0710 - הודעה באלחוט שלחט' 274 הנמצאת במדוי 80 אין מקן . קצין הימוש 274 שנמצא
במקרה האונדה מקבל מיכליה מים , מהמח"ק עבור החיבה .
- 0720 - לאור בעיות תחמושת מ-אם 50 ו-אם 81 , מסוכם עם ע' ק' אפסנאות פיקודי רס"נ
אלדו על דחיפת 4 משאיות תחמושת מבאר שבע . ב-1000 התקבלה הודעה טאלדו שמשאיות
בדרך .
- 0725 - קא"פ מסדר עם המח"ק קבלה 6 סיניכרלריט עמוסים , תהמושח 108 מ"מ , מהוך
דחיסה מטכ"ליה שהגיעה למח"ק נמשכים ע"י אנד החזוקה .
- 0730 - רס"ן אפרתי מודי ע מהחמ"ל דצריך לתת ג' ימים מנהלתיים לאל"מ חני (ניתן ג' יום)
ולשלוח ג' יום לבלוח , להא"ל קלטן מגן . לאחר תאום נשלח ג' יום קה"ס . נקלט נשק ע"י היה"מ
עם מטוסים שמגיעים מהצפון ומחולק ליחירות .
- 0740 - סמנ"ד גש"ח 704 מונה בדרישה לאפסנאות האונדה לסיוע ב-12 כלי רכב לדחיפת
חלטה . קבל מיידית 2 כלי רכב שזיוו חחה היד .
- 1100 - בעקבות שניה לפיקוד מחקבלת תשובה מק' אפסנאות פיקודי טאין אפשרות לקבל
סיוע ברכב לדחיפת תלפים . הגש"ח ממשיך לקבל כלי רכב בודדים הססוף . במשך כל היום
מחקבליט דיווחים לדרישות מחיירות לנשק , תחמושת ותספוקה וביחוד לגבי כוחות חדשים ,
202,0 וחלק מביח"ס למכ"ים שנמצא ח.מ. 401 . חוסר זיווד מ-274 .
- ק'ה מדווח מהחמ"ל שכח אסף הכולל .מל' צנחנים ומל' טורן מ-274 ירד

יורגים .

הסמח"ס לקליטת בעיות .

- 1800 - הוד"ר מודיע ש-10 סנקי מינוי מוכנים בנש"ח.
- 1840 - הודעה מק' האסמקה על 2 טורנים הנמצאים בנ"ב לייבוי וצריך להביאם. טופל בהובלה ע"י קצין הובלה.
- 1843 - 41 של אנד החזקה מודיע באלחוט שחבורה השליטה שנשלחה לצומת "עטיבה" "דמוקיה" עם תוספת ציוד לכה אסף עדיין ממתינה לנציג כח אסף שיכניסה לשטח. קבלו הנחיה להמשיך ולהמתין. בסופו של דבר, לאחר 20 שעות המתנה, הוחזרו לאגד החזקה.
- 1910 - הודעה מחפיקוד על חלוקה והובלת סנקי מינוי: 2 לבלוזה, 2 ל-102, 2 לססה 142 2 למיחלה. 2 סנקים נוספים מה-10 ישארו ברטורים. מובילים יהיו 8 מהוך 25 המובילים היורדים עם 2 סנקי מנ"ח מהצפון. הודעה על ירידתם נחקבלה ב-1840. במשך היום ממשיכה התחמושת ע"י אנד החזקה מכיר חמדה ודחימתה ליחידות.
- 2000 - הודעה מהוד"ר כחמ"ל על חוסר נשק, כובעי פלדה, משקפת אבק לצוותי סנקי הפינוי. היות"מ נשלח עם ציוד לציידה.
- 2020 - מניע ריווח על חוסר דלק, שמנים וציוד לכה אסף. הציוד מאורגן ביצ"מ. נ.נ.
- מועבר לשרה העומה להעברה ב"יסעור". בסופו של דבר, מהבטל היסעור.
- מניעים כ- 180 כלי נשק, בנדי עבודה וארגוני כלים מיה" 178 מועברים ליחידות לפי הצרכים.

יום חמישי = 11 אוקטובר 1973

- טופל בתאורה לחמ"ל, פעילות שגרתית של קליטה בעיות מיחידות, ארגון צוד, תסמוק ודחיסות. המשך הזרמת תסמוק לנה"ס.
- 1800 - מפקד חמ"ק בכיר - המדה מודיע שעכשיו מתחיל נימוק החמושת ליחידות לפי הקצבה למח"ק רמידים. כח אסף עובר לשליטה 440.

יום שישי = 12 אוקטובר 1973

- בקר - נתן מחט" 17 העביר דרושות לחוסר נשק, החמושת, מזון ומים, רכב ומכשירי קשר. הועבר ליורם מהאנ"מ לטיפול עם הפיקוד. לנבי החמושת, ער 1200 לא היה אישור. מזון ומשק קבל מיידית.

בקר - ע' קא"מ של הט' 267 העכיר טלפונים ורישוח לנשק ותחמושת. נמשך טפול שנתתי ברחיפת תסמוקת והשלמות נשק וציוד ליהירות. ע' קא"מ - רס"ג אפשתי, עטק כמיתקון נגמ"שי ממקדה עיקרית והנדסה מרחבית.

ש ב ח = 13 אוקטובר

נשלחו חבורות שליטה לציר המיתלה "מדוי" והג' ידי לחבורות הנועה ס.ל.ר.ק. נשלח לאוקיאיינה ח.מ.ס. 878.

1410 - שיירת תסמוקת עבור הט' 164 שהיתה צריכה לעבור דרך "מדוי - מבדיל"; לאור איסור הנועה בציר טוררת, מגיעה לציר מדוי ומדווחת שהוא חסוט. לאור זאת מקבלת אישור מקא"מ אוגדה לנוע בציר לממ"ק אוגדה 440. נתקבלו דרישות מהיהירות ואורנגו שדרות תסמוקת. הוקמה טוללה דגם ג' במפקדה העיקרית. מעקד הסוללה אמל בהשלמת ציוד ונשק לאנשים ולטוללה.

1205 - הושלמו מקלעים ל-יח"מ, לטנק שאורנגו למפקדה העיקרית.

1453 - סלפון מ-אפטיקר מבטיס תחמושת כי נציג CO1 נמצא אצלו עם הקצבות תחמושת אשר לטענת סגן מפקד ה-גמ"ק אין להם כיוסי. נבדק עם ק' נשק ותחמושת אונדתי והסתבר שבכל זאת היה תאום עם סגן מפקד הממ"ק, אישית. דוות לאפטיקר והוא נגש אישית לסגן מפקד הממ"ק לסדר הענין. הענין סודר.

יום א' = 14 אוקטובר 1973

כל היום נתקבלו דרישות תסמוקת לחבורות. נשלחו שתי שדרות תסמוקת.

0300 - ניתנת חוראה לאנד תחזוקה למרוק 40 משאיות ולהעבירם לנציג הפיקוד הנדסה מרחבית, לניוד דוברות. עד שעות הצהריים הועברו 40 משאיות, מהוכן הוחזרו 13 עקב אי תחמת דיעוד.

0745 - ניתנת חוראה לשלוח 3 אמבולנסים ר.מ. לצומת אוקראינה לחט' 875, התיצבות בפני טין ד"ר אהרון גבריאל.

0900 - הועלו דרישות החמושת גדולה ע"י חס' 401, שהניעה לנה"ס עם רכב חס'.

קבלו אישור משיכה.

1000 - נתקבל אישור מהפיקוד למשיכה נשק ממצל"ח.

1050 - ק' אפסנאוח 401 דרש בדוויפות את החמושת 108 מ"מ שקבל אישור למשור. ניתנה

הוראה לאגד החזוקה לדחוף את החמושת עם רכב הנה"ס ולהשאיר אצלו את רכב חס' 401.

חבורות שליטה של אגד החזוקה חוסמות בניסת שיירות לצירי "פרוי - עטיפה" ומכוונת התנועה

לג'ידי. חבורות שליטה וחמ"ח מפנות הצירים באזור אוקראינה.

2000 - מתקבלות הוראות מחרמ"ט להשאר כלילה באוקרינה. ע' קא"פ אפרתי עטוק

כל הינם בסיור באום מחצה ובחכנת רכב האוגדה לדלוג. הדילוג מתבצע אהה"צ, כשההתקמות

מתבצעת כלילה.

יום ב' = 15 אוקטובר 1973

ק. אספקה וע' קא"פ, רס"נ אפרתי ממורסם יוצאים לביקור בחס' 401 ו-164. קא"מ

מבקר בחס' ק במטרת המסה. מוחלט על דלוג המפקדה העיקרית מאום מחצה למיתלה ב-10.16

ע' קא"פ, אפרתי, מקבל הוראה באלחוט להגיע לחפ"ק המיתלה ולהכין המקום מבחינת הנדסית

וארגונית לקליטת המפקדה העיקרית. מניעים 200 טילי כהף המחולקים ע"י אגד החזוקה ליחידות.

אגד החזוקה מעביר ח.פ. אוג' 143, 2 פלוגות קומינות לסלוגה כירורגית. הכח נשלח

עם סמג"ד הגר"פ, על טגה לוודא הגעה. הסמג"ד לא חוזר, ונשאר ב-143. מוהזר מספר

ימים מאוחר יותר. צוותי ג.צ מאגד החזוקה גשליחים לצמחי לויסון ואוקרינה לקליטת שבויים.

למחרת מטובם על הקמת מכלאה אחת באזור מפקדת הגרוד במיתלה. נמשכת דחיפת הספוקה ליחידות,

לפי דרישה.

יום ג' = 16 אוקטובר 1973

מפקדת האוגדה מרלנת מ"אום מחצה למיתלה. דחיפות הספוקה ע"י אגד החזוקה - דחיפות

הספוקה כרגיל. שבויים מועברים ע"י פל"מ מ"ת למכלאה כג' כל ליבני. מניעים 750 טילים

נוספים המתחלקים ע"י אגד החזוקה ליחידות.

יום ד' = 17 אוקטובר 1973

המשך דחיפות הספוקת.

יום ה' = 18 אוקטובר 1973

המשך דחיפות הספוקת ע"י אנד תחזוקה ליחידות. המפקד והסגן נעים עם 80 טנקים לאזור תצליחה. ניתנה הוראה לחס' 401 ולחס' 164 לארגן דרג עבד 40 טנקים בכל חס' ולשלוח בעקבות הכוחות. חטנקים נעים על שרשראות, מיידית ולא מתכים לדרגים. ציר התנועה הראשון

נקבא - מבדיל עכביש, לאחר מכן משנה ל-"טכדיל", - סוררת, כרוניקה בסת - עכביש".

1500 - חס' 401 מדווחת על תנועה דרגים שלו. 164 יש בעיות ארגון דרגים. נשלה ע"י

קא"פ לסייע ולדרג בארגון לצומת אוקריינה. בהתאם לפקודה ראשונה, לפני תזוזת האלוף

לא מצטרף לדרגים שום גורם אוגדתי אלא דרגים מצומצמים.

1730 - פקודה מהרמ"ט לק" אסטנאוה לצאת בעקבות הדרגים ולדחוף אותם לכוחות. קא"פ

יוצא עם נ"ל.

1800 - קא"פ טוגש את ע" קא"פ, בצומת אוקריינה. פרגי 164 טרם מאורגנים. רט"ן

אילן מקבל פקודה מ-קא"פ לנמור התארגנות ולזוז. ולחזו כמה שאפשר. אפרתי נשאר ב-164

לסיוע ולזוז תוך הוראה להצטרף לקו בעקבות דרגי 164. קא"פ ממשיך על ציר "פוררת",

בעקבות דרג 401 שעברו לפניו מספר פעם באזור צומת כרוניקה פוררת. מדביקים אותו

דרגי 164, שיצאו בערך ב-1900. המשך תנועה של דרגי 164 על ציר "כרוניקה - כספי"

ליווי בפעולות חילוץ ונרירה לאורך כל הדרג ע"י טרקטורים שהיו צמודים לדרגים. הדרגים כללו

רכב בעיקר 4x2 ולמעשה לקחה החס' את רב הרכב, דבר שהביא לשיירה ארוכה ומכורבלת ולא דרג

מצומצם כפי שחוכנן.

ליל 19/10 - הגיעו הדרגים לאזור צומת "כספי - עכביש". דרגי 401 שהוקדמו לאזור לקקן

קודמו לפי הוראה 40-2 ק"מ דרומית. מלקקן. דרגי 164 הורחקו מהצומת על ציר עכביש מזרחה.

י"ט ו' - 10.10

מפקדה עיקרית, כולל כל קציני אפסנאות, למעט ע' קא"פ וקא"פ ממשיכים בתחזוקת הכוחות על צירי המיתלה והג' די.

בבוקר מוקדם - קא"פ נמשך עם ע' קא"פ בצומת "כספי - עכביש" ומעדכן אותו לגבי מיקום הדרגים

ורת"ק מאגד תחזוקה שצריך להגיע במשך היום ומקבל תשובה - הנחת בארגון 164 לתנועה.

קא"פ ממשיך לצוילון בקבוצות התחזוקה טיקודית שדנה בנושאי צירים, הגיע מפקד אגד

תחזוקה ואיתו הוא על דילוג אגד התחזוקה לאזור צומת "מדוי מבדיל", חוץ השארית אלמנטים

במקום הישן ותחזוקת הכמות שנשארו באזורי הג' די והמיתלה. רת"ק, יובל, מאגד התחזוקה

מצליח להגיע במשך היום על ציר עכביש החסום ומתחבר עם אפרתי בצומת "כספי -

עכביש". רת"ק שהגיע כולל 6 מיכליות לילנד, מיכלית מים, 4 משאיות של 10 טון עם החמושה.

דרגי 401 נעים לגשרים כצוריים, חוסמים הפנזה ומספר כליתוכב נפנעקס ודולקים. הדרגים

חוזרים לאזור לקקן כאשר הכביש חסום לתנועה ממשך חלק גדול של היום.

2103 - אפרתי עם חצי רת"ק של יובל גע על הנשרים כשלפניו כ-45 כלי רכב של אוג' 162.

תחילה התנועה ב-2100, מאחר ועד אז היה הציר חסום. באזור הנשרים סמהינה שיירה כמעט עד

הצומת בגלל חסימת הנשרים.

לילה 48 ב' (אפרתי) בקשר עם 40, 42-45 לקבל כח סיור עם 142 ע"מ שינווט אותו לכוחות

האוגדה מהנשרים. הובטח כח סיור שבסופו של דבר לא מגיע. אפרתי מקבל הוראה מ-40 לגוע

ל"סקרנות - וראות" לפי מפה. במשך היום והלילה חוזר מפקד אגד תחזוקה עם שיירות הספוק

ופלוגה מהגר"פ, כאשר במשך כל היום וחלילה געה השיירה באיטיות על ציר עכביש החסום.

חצי רת"ק שחתחיל בתנועה בבוקר ה-10.10, מתקדם ומצליח לעבור את הנשרים בשעות הבוקר.

שבת = 20/10/73

0700 - אפרתי עובר הנשרים עם חלק מהרת"ק. יתרה רת"ק על איזון. בסופו מתרכז אצל

אפרתי עם 500 בערך.

0500 - 48 ב' מתקשר עם 42 ומקבל הוראה להגיע לצומת לפי הכנון. מבצע הידלוק ותחמושה

ראשון כאשר א' - מגדוד החת"מ שליד הנשר הושמט 2 מיכליות סולר; בה גרוד של

חזר לאחור להחארגנות קבל 2 מיכליות סולר ומיכלים בנוזין. לא רצה החמושת; ג - 401
קבל 3 מיכליות סולר ומשאית החמושת. לקחו מעט; ד - בעקבות התקשרות 46 ב' עם 144
שהיה בחולות, בא קמ"ג 144 וקבל 2 מיכליות סולר פלוס חצי מיכלית שגשארה במצוד העורסי.
0730 - אפרתי מהחיל באיסוף רכב התדלוק. המיכליות מהח"מ חזרו רק בלילה. טובט עם
42 ש - 46 ב' יתמקם 600 מ' דרומית ל "צח". בנמר תדלוק החמושת דווח באלחוט ע"י 46 ב'
ל - 46 לארגון דחיפה חדשה. חצי חר"ק כמיקוד פחיתה מקבל הנהיג להגיע לאכרתי, ל"צח"
ומצליח להגיע ל"צח" לפני הצהריים ופוגש את אפרתי. רכב ריק שהתמלאה שהיה אצל אפרתי
נשלח חזרה לתחמש. במשך היוםס מגיעה שיירח אספקה ופלודות וחגר"פ מתקמות כלקקן,
שם קולט הנה"ס דרישות תספוקת פקודיות ומארגן דחיפות ל"צח" עד לרלונג ל"צח".

1400 - אפרתי מקבל מקודח לנוע עם 25 משאיות לכיוון "ודאות 46".
1600 - אפרתי מגיע וממתין עד 2200. שם מקבל הודאה מ"42 לקבל דחיפה וחלוקה תספוקת
לכוחות. ניתנה הוראה ליתר האנר שהיה בצומת "פרוי - מכדיל", לרלנ ללקקן.

יום א' = 21/10/73

המשך קליטה שיירות ע"י הנה"ס ולקקן ודחיפה לאפרתי ב"צח". 46 + 60 מניעים לאזור "צח" בפגשים
עם 46 ב' קולטים הבעיות וחוזרים לארגון שיירח תספוקת. מבוצע דילונג אנר תחזוקה ללקקן,
כאשר במקרה עיקרית נשארת כפרוי. דרישות ודחיפה תספוקת עיקרית מועברות ישירות לפיקוד,
באמצעות התמקדה העיקרית במיתלה.

יום ב' = 22/10

מחבלת שדרה 20 משאיות החמושת ר.מ. ו-2 חל"מי תדלוק ללא משאבות, היא מניעה לאזור
"צח". מאורגנת שדרה תספוקת שבראשה הרכב ר.מ. והיא נעה עם 46, 60 וממקדה אנר תחזוקה
לאזור "צח".

אחה"צ: שדרה הר.מ. מניעה לאזור "בח". אפרתי נמצא בשטח לארגון רכב ר.מ. לדחיפה ל-144.

אזור צח מאורגנת שדרה חדשה של רכב ר.מ. ע"מ להחליף רכב 2×4 שהיה מיועד לצאת באוחו ערב ליהירות. פלר"ק שהניע למפקדת אנד תחזוקה מורש דרומית לריכוז "הדס וצח". דרישות לרחיפת תספוק מועברות ישירות לפיקוד או באמצעות המפקדה העיקרית במיחלה.

יום ג' = 23/10

יתרת יחידות אנד תחזוקה עברו לאזור צח. מתחילה שיטת העבודה של הנעת הדרגים של היחידות לאנדר תחזוקה וקבלת תספוק לפי אישורי 46 ו-45 שהתקמו ליד אנדר תחזוקה. משלחם עם חברות שליטה לאחזקת רכב. הנה"ט מנמק ליהירות חמושת 80- דלק, הוספת מזון, מגות טנקיסטים, סיגוריה, בגדי עבודה, גרביים, מיט, שי להייל שהגיע עם קצין חינוך. מגיעות חט" 11 ו-179 מהודלקות ע"י אנדר תחזוקה בעומת צח.

1245 - מגיע גודר 226 מחט" 11 עם 8 אס. 80 ו-15 עם 80. ליד הגשרים מהודלק. בשלב זה מהודלקים ע"י האגודה חט" 401, 164, 179, גר' 226 מחט" 11, גר' חט"מ 872 ויהירות אנדר תחזוקה.

2020 - קצין אספקה חט" 401 מודיע שנמצא 2 ק"מ צפונית ללקקן, כדרכו ל"צח" עם יתרת דרגי החטיבה.

יום ד' = 24/10

המשך תחזוקה הכוחות. כוחות נוספים חדשים בח "ירון", 447 ו-11. שליחת אילוף אנדר תחזוקה לרלוג לצומת "עקל - עשור".

יום ה' = 25/10/73

גר' אנדר תחזוקה לצומת "עקלה - עשור" חוץ כורי נימוק תספוק מהנה"ט, שהשאיר ב"צח" אלמנטים מכל המלוגה. התחברות המפקדה העיקרית לחט"ק.

מלחמת יום הכיפורים = נקודות להדגשה ולקחים עיקריים-

1. חלק גדול ממרכב האמצעים שהוחזקו במרכז ניוט וימ"חיס 178 עבור יח' האוגדה לא הניע ליצרו, דבר שהורגש במשך הלחמה. לקח זה מחייב בניית אנר הימ"חיס בכפימות ישירה לאוגדה, גם בזמן שלום.
2. בחלק ראשון של הלחימה עברה מפק' האוגדה ממקדה כרהכית וכזוצאח מכך בודאי נמנעו יחידות האוגדה מכחינת הטיפול שהיו זכאים לקבל. חורגש חוסר גורם פיקודי שימצא ליד המוקד וישחור בעיות היחידות טגנה שהוזרמו לסיני.
3. ימ"ח ביר - תמדה לא היה מאורגן ובנוי להצטיידות מהירה של הרק"מ נהרכב שבו כפיכותו לימ"ח 178 ברפיה רק הקשחה על הצטיידות מהירה ונוחה.
4. המשרות התחמושת לביתנים ודרגים אפשרו בשלב מאוחר, יחסית, לאחר מריסת עצבים רבה. כנס משיכת החמושת בהמשך הלחימה.
5. חוסרי החמושת מטוגים שוגים בסיני, תחמושת מט' 178 ומ-25 למיקלע מג"ח 60, כמוה קטנה של החמושת מ. 50 ו-1-עמ 59, כאשר חלקה בביר - חסנה. כל הדרישות לקידום התחמושת מביר - חסנה במשך כל הלחימה - לא נענו.
6. לא היו כל תחיקות החמושת בשירות פיקודיות לנה"ס או ליחידות, עד שלב מעבר הנשרים. למעשה נדחמה החמושת במת"ק רפידים מדחיפוח בצפון, נטרקה במת"ק והועמסה שוב על רכב חגח"ס או יחידת האוגדה.
7. אחזקה רכב יר"מ וצמ"א לא מצאה פתרון עד היום.
8. מיצול האוגדה לשניים בשלב הצליחה ועבודת החמ"ק ללא ממקדה עיקרית בעקבותיו חיקשה את עבודת תדרג המשרת, בעקבות חט' 164 ו-401, כאשר כל הדרישות של לשחרור קצינים מ"אג"א לטובת תחזוקת תכוחות הצולווים בוצעה ע"י עיקר אנר תחזוקת ק' אמטנאו אוגדתי ועוזרו. ובשלב מאוחר יותר ה-קר"מ האוגדתי.
9. הגעה יחידות לאוגדה ללא דרוגים וללא השלמת דריגים בהמשך (חט' 164 לדונמא) דבר הגותן אוחותיו עד היום.

4

**משרד הבטחון
ארכיון צה"ל ומערכת הבטחון**

סוף התיק